

TRATADO
que establece unha
CONSTITUCIÓN
para **EUROPA**

MINISTERIO
DE ASUNTOS EXTERIORES
Y DE COOPERACIÓN

MINISTERIO
DEL INTERIOR

MINISTERIO
DE LA PRESIDENCIA

TRATADO
que establece unha
CONSTITUCIÓN
para EUROPA

Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación,
Ministerio del Interior
y Ministerio de la Presidencia

NIPO: 126-05-006-7

Depósito legal: M-53381/2004

Diseño, maquetación e impresión: Imprenta Nacional del Boletín Oficial del Estado

---

NOTA PARA O LECTOR

Vostede encontrará neste volume o texto completo das distintas Partes do Tratado polo que se establece unha Constitución para Europa. Non se incluíron neste texto, sen embargo, os distintos Protocolos anexos ó Tratado nin as Declaracións anexas á Acta Final da Conferencia Intergubernamental que adoptou o Tratado. A edición completa pódese consultar no seguinte enderezo electrónico: www.constitucioneuropaea.es ou solicitarse nos teléfonos que as Autoridades competentes poñerán á súa disposición.

ÍNDICE

PREÁMBULO	11
PARTE I	15
Título I – Definición e obxetivos da Unión	15
Título II – Dereitos fundamentais e cidadanía da Unión	17
Título III – Competencias da Unión	18
Título IV – Institucións e órganos da Unión	21
CAPÍTULO I – MARCO INSTITUCIONAL	21
CAPÍTULO II – OUTRAS INSTITUCIÓN E ÓRGANOS CONSULTIVOS DA UNIÓN	26
Título V – Exercicio das competencias da Unión	28
CAPÍTULO I – DISPOSICIÓN COMÚNS	28
CAPÍTULO II – DISPOSICIÓN PARTICULARES	30
CAPÍTULO III – COOPERACIÓN REFORZADAS	33
Título VI – Vida democrática da Unión	34
Título VII – Finanzas da Unión	35
Título VIII – A Unión e o seu contorno próximo	37
Título IX – Pertenza á Unión	37
PARTE II: CARTA DOS DEREITOS FUNDAMENTAIS DA UNIÓN	39
PREÁMBULO	39
Título I – Dignidade	40
Título II – Liberdades	41

Título III – Igualdade	43
Título IV – Solidariedade	44
Título V – Cidadanía	45
Título VI – Xustiza	47
Título VII – Disposicións xerais que rexen a interpretación e a aplicación da Carta ...	47
PARTE III: POLÍTICAS E FUNCIONAMENTO DA UNIÓN	49
Título I – Disposicións de aplicación xeral	49
Título II – Non-discriminación e cidadanía	50
Título III – Políticas e accións internas	52
CAPÍTULO I – MERCADO INTERIOR	52
Sección 1. ^a – Establecemento e funcionamento do mercado interior	52
Sección 2. ^a – Libre circulación de persoas e servizos	53
Subsección 1. ^a – Traballadores	53
Subsección 2. ^a – Liberdade de establecemento	54
Subsección 3. ^a – Liberdade de prestación de servizos	56
Sección 3. ^a – Libre circulación de mercadorías	57
Subsección 1. ^a – Unión aduaneira	57
Subsección 2. ^a – Cooperación aduaneira	58
Subsección 3. ^a – Prohibición das restricións cuantitativas	58
Sección 4. ^a – Capitais e pagamentos	59
Sección 5. ^a – Normas sobre competencia	61
Subsección 1. ^a – Normas aplicables ás empresas	61
Subsección 2. ^a – Axudas outorgadas polos Estados membros	63
Sección 6. ^a – Disposicións fiscais	65
Sección 7. ^a – Disposicións comúns	65
CAPÍTULO II – POLÍTICA ECONÓMICA E MONETARIA	67
Sección 1. ^a – Política económica	68
Sección 2. ^a – Política monetaria	72
Sección 3. ^a – Disposicións institucionais	74
Sección 4. ^a – Disposicións específicas para os Estados membros cuxa moeda é o euro.	75
Sección 5. ^a – Disposicións transitorias	76
CAPÍTULO III – POLÍTICAS NOUTROS ÁMBITOS	80
Sección 1. ^a – Emprego	81
Sección 2. ^a – Política social	82
Sección 3. ^a – Cohesión económica, social e territorial	86
Sección 4. ^a – Agricultura e pesca	88
Sección 5. ^a – Ambiente	90
Sección 6. ^a – Protección dos consumidores	92
Sección 7. ^a – Transportes	92

Sección 8. ^a – Redes transeuropeas	94
Sección 9. ^a – Investigación e desenvolvemento tecnolóxico e espazo	95
Sección 10. ^a – Enerxía	98
CAPÍTULO IV – ESPAZO DE LIBERDADE, SEGURANZA E XUSTIZA	99
Sección 1. ^a – Disposicións xerais	99
Sección 2. ^a – Políticas sobre controis nas fronteiras, asilo e inmigración	100
Sección 3. ^a – Cooperación xudicial en materia civil	102
Sección 4. ^a – Cooperación xudicial en materia penal	103
Sección 5. ^a – Cooperación policial	106
CAPÍTULO V – ÁMBITOS EN QUE A UNIÓN PODE DECIDIR REALIZAR UNHA ACCIÓN DE APOIO, DE COORDINACIÓN OU DE COMPLEMENTO	107
Sección 1. ^a – Saúde pública	107
Sección 2. ^a – Industria	108
Sección 3. ^a – Cultura	109
Sección 4. ^a – Turismo	110
Sección 5. ^a – Educación, xuventude, deportes e formación profesional	110
Sección 6. ^a – Protección civil	111
Sección 7. ^a – Cooperación administrativa	112
Título IV – Asociación dos países e territorios de ultramar	112
Título V – Acción exterior da Unión	114
CAPÍTULO I – DISPOSICIÓN DE APLICACIÓN XERAL	114
CAPÍTULO II – POLÍTICA EXTERIOR E DE SEGURANZA COMÚN	116
Sección 1. ^a – Disposicións comúns	116
Sección 2. ^a – Política común de seguranza e defensa	120
Sección 3. ^a – Disposicións financeiras	123
CAPÍTULO III – POLÍTICA COMERCIAL COMÚN	123
CAPÍTULO IV – COOPERACIÓN CON PAÍSES TERCEIROS E AXUDA HUMANITARIA	125
Sección 1. ^a – Cooperación para o desenvolvemento	125
Sección 2. ^a – Cooperación económica, financeira e técnica con países terceiros	126
Sección 3. ^a – Axuda humanitaria	126
CAPÍTULO V – MEDIDAS RESTRITIVAS	127
CAPÍTULO VI – ACORDOS INTERNACIONAIS	127
CAPÍTULO VII – RELACIÓNS DA UNIÓN COAS ORGANIZACIÓNS INTERNACIONAIS, PAÍSES TERCEIROS E DELEGACIÓNS DA UNIÓN	130
CAPÍTULO VIII – APLICACIÓN DA CLÁUSULA DE SOLIDARIEDADE	130
Título VI – Funcionamento da Unión	131
CAPÍTULO I – DISPOSICIÓN INSTITUCIONAIS	131
Sección 1. ^a – Institucións	131
Subsección 1. ^a – O Parlamento Europeo	131
Subsección 2. ^a – O Consello Europeo	133

Subsección 3. ^a – O Consello de Ministros	134
Subsección 4. ^a – A Comisión Europea	135
Subsección 5. ^a – O Tribunal de Xustiza da Unión Europea	136
Subsección 6. ^a – O Banco Central Europeo	143
Subsección 7. ^a – O Tribunal de Contas	144
Sección 2. ^a – Órganos consultivos da Unión	146
Subsección 1. ^a – O Comité das Rexións	146
Subsección 2. ^a – O Comité Económico e Social	147
Sección 3. ^a – O Banco Europeo de Investimentos	148
Sección 4. ^a – Disposicións comúns ás institucións, órganos e organismos da Unión ...	149
CAPÍTULO II – DISPOSICIÓN FINANCEIRAS	151
Sección 1. ^a – Marco financeiro plurianual	151
Sección 2. ^a – Orzamento anual da Unión	152
Sección 3. ^a – Execución do Orzamento e aprobación da xestión	154
Sección 4. ^a – Disposicións comúns	155
Sección 5. ^a – Loita contra a fraude	156
CAPÍTULO III – COOPERACIÓN REFORZADAS	157
Título VII – Disposicións comúns	159
PARTE IV: DISPOSICIÓN XERAIS E DERRADEIRAS	163

PREÁMBULO

A SÚA MAXESTADE O REI DOS BELGAS, O PRESIDENTE DA REPÚBLICA CHECA, A SÚA MAXESTADE A RAÍÑA DE DINAMARCA, O PRESIDENTE DA REPÚBLICA FEDERAL DE ALEMAÑA, O PRESIDENTE DA REPÚBLICA DE ESTONIA, O PRESIDENTE DA REPÚBLICA HELÉNICA, A SÚA MAXESTADE O REI DE ESPAÑA, O PRESIDENTE DA REPÚBLICA FRANCESA, A PRESIDENTA DE IRLANDA, O PRESIDENTE DA REPÚBLICA ITALIANA, O PRESIDENTE DA REPÚBLICA DE CHIPRE, O PRESIDENTE DA REPÚBLICA DE LETONIA, O PRESIDENTE DA REPÚBLICA DE LITUANIA, A SÚA ALTEZA REAL O GRAN DUQUE DE LUXEMBURGO, O PARLAMENTO DA REPÚBLICA DE HUNGRÍA, O PRESIDENTE DA REPÚBLICA DE MALTA, A SÚA MAXESTADE A RAÍÑA DOS PAÍSES BAIXOS, O PRESIDENTE DA REPÚBLICA DE AUSTRIA, O PRESIDENTE DA REPÚBLICA DE POLONIA, O PRESIDENTE DA REPÚBLICA PORTUGUESA, O PRESIDENTE DA REPÚBLICA DE ESLOVENIA, O PRESIDENTE DA REPÚBLICA ESLOVACA, O PRESIDENTE DA REPÚBLICA DE FINLANDIA, O GOBERNO DO REINO DE SUECIA, A SÚA MAXESTADE A RAÍÑA DO REINO UNIDO DE GRAN BRETAÑA E IRLANDA DO NORTE,

INSPIRÁNDOSE na herdanza cultural, relixiosa e humanista de Europa, a partir da cal se desenvolveron os valores universais dos dereitos inviolables e inalienables da persoa humana, a democracia, a igualdade, a liberdade e o Estado de dereito,

CONVENCIDOS de que Europa, agora reunida tras dolorosas experiencias, se propón avanzar polos vieiros da civilización, o progreso e a prosperidade en ben de todos os seus habitantes, sen esquecer os máis débiles e desfavorecidos; de que quere seguir sendo un continente aberto

á cultura, ao saber e ao progreso social; de que desexa afondar no carácter democrático e transparente da súa vida pública e obrar en prol da paz, a xustiza e a solidariedade no mundo,

CONVENCIDOS de que os pobos de Europa, sen deixaren de se sentir orgullosos da súa identidade e da súa historia nacional, están decididos a superar as súas antigas divisións e, cada vez máis estreitamente unidos, a forxar un destino común,

CERTOS de que, «Unida na diversidade», Europa lles brinda as mellores posibilidades de proseguir, respectando os dereitos de todos e conscientes da súa responsabilidade para coas xeracións futuras e a Terra, a grande aventura que fai dela un espazo privilexiado para a esperanza humana,

DECIDIDOS a continuar a obra realizada no marco dos Tratados constitutivos das Comunidades Europeas e do Tratado da Unión Europea, garantindo a continuidade do acervo comunitario,

AGRADECIDOS aos membros da Convención Europea por teren elaborado o proxecto desta Constitución en nome dos cidadán e dos Estados de Europa,

DESIGNARON COMO PLENIPOTENCIARIOS:

A SÚA MAXESTADE O REI DOS BELGAS

O PRESIDENTE DA REPÚBLICA CHECA

A SÚA MAXESTADE A RAÍÑA DE DINAMARCA

O PRESIDENTE DA REPÚBLICA FEDERAL DE ALEMAÑA

O PRESIDENTE DA REPÚBLICA DE ESTONIA

O PRESIDENTE DA REPÚBLICA HELÉNICA

A SÚA MAXESTADE O REI DE ESPAÑA

O PRESIDENTE DA REPÚBLICA FRANCESA

A PRESIDENTA DE IRLANDA

O PRESIDENTE DA REPÚBLICA ITALIANA

O PRESIDENTE DA REPÚBLICA DE CHIPRE

O PRESIDENTE DA REPÚBLICA DE LETONIA

O PRESIDENTE DA REPÚBLICA DE LITUANIA

A SÚA ALTEZA REAL O GRAN DUQUE DE LUXEMBURGO

O PRESIDENTE DA REPÚBLICA DE HUNGRÍA

O PRESIDENTE DA REPÚBLICA DE MALTA

A SÚA MAXESTADE A RAÍÑA DOS PAÍSES BAIXOS

O PRESIDENTE FEDERAL DA REPÚBLICA DE AUSTRIA

O PRESIDENTE DA REPÚBLICA DE POLONIA

O PRESIDENTE DA REPÚBLICA PORTUGUESA

O PRESIDENTE DA REPÚBLICA DE ESLOVENIA

O PRESIDENTE DA REPÚBLICA ESLOVACA

O PRESIDENTE DA REPÚBLICA DE FINLANDIA

O GOBERNO DO REINO DE SUECIA

A SÚA MAXESTADE A RAÍÑA DO REINO UNIDO DE GRAN BRETAÑA E IRLANDA DO NORTE

OS CALES, tras intercambiaren os seus plenos poderes recoñecidos en boa e debida forma, conviñeron nas disposicións seguintes:

PARTE I

TÍTULO I

Definición e obxectivos da Unión

Artigo I-1. Creación da Unión.

1. Esta Constitución, que nace da vontade dos cidadáns e dos Estados de Europa de construíren un futuro común, crea a Unión Europea, á cal os Estados membros lle atribúen competencias para atinxiren os seus obxectivos comúns. A Unión coordinará as políticas dos Estados membros encamiñadas a acadar eses obxectivos e exercerá, de modo comunitario, as competencias que estes lle atribúan.

2. A Unión está aberta a todos os Estados europeos que respecten os seus valores e se comprometan a promovelos en común.

Artigo I-2. Valores da Unión.

A Unión fundaméntase nos valores de respecto da dignidade humana, liberdade, democracia, igualdade, Estado de dereito e respecto dos dereitos humanos, incluídos os dereitos das persoas pertencentes a minorías. Estes valores son comúns aos Estados membros nunha sociedade caracterizada polo pluralismo, a non-discriminación, a tolerancia, a xustiza, a solidariedade e a igualdade entre mulleres e homes.

Artigo I-3. Obxectivos da Unión.

1. A Unión ten como finalidade promover a paz, os seus valores e o benestar dos seus pobos.
2. A Unión ofrecerá aos seus cidadáns un espazo de liberdade, seguraza e xustiza sen fronteiras interiores e un mercado interior en que a competencia sexa libre e non estea falseada.

3. A Unión obrará en prol do desenvolvemento sustentable de Europa baseado nun crecemento económico equilibrado e na estabilidade dos prezos, nunha economía social de mercado altamente competitiva, tendente ao pleno emprego e ao progreso social, e nun nivel elevado de protección e mellora da calidade do ambiente. Así mesmo, promoverá o progreso científico e técnico.

A Unión combaterá a exclusión social e a discriminación e fomentará a xustiza e a protección sociais, a igualdade entre mulleres e homes, a solidariedade entre as xeracións e a protección dos dereitos do neno.

A Unión fomentará a cohesión económica, social e territorial e a solidariedade entre os Estados membros.

A Unión respectará a riqueza da súa diversidade cultural e lingüística e velará pola conservación e o desenvolvemento do patrimonio cultural europeo.

4. Nas súas relacións co resto do mundo, a Unión afirmará e promoverá os seus valores e intereses. Contribuirá á paz, á seguranza, ao desenvolvemento sustentable do planeta, á solidariedade e ao respecto mutuo entre os pobos, ao comercio libre e xusto, á erradicación da pobreza e á protección dos dereitos humanos, especialmente os dereitos do neno, ben como ao estrito respecto e ao desenvolvemento do dereito internacional, e en particular ao respecto dos principios da Carta das Nacións Unidas.

5. A Unión perseguirá os seus obxectivos polos medios apropiados, conforme as competencias que se lle atribúen na Constitución.

Artigo I-4. Liberdades fundamentais e non-discriminación.

1. A Unión garantirá no seu interior a libre circulación de persoas, servizos, mercadorías e capitais e a liberdade de establecemento, de conformidade co disposto na Constitución.

2. No ámbito de aplicación da Constitución, e sen prexuízo das súas disposicións particulares, prohíbese toda discriminación por razón de nacionalidade.

Artigo I-5. Relacións entre a Unión e os Estados membros.

1. A Unión respectará a igualdade dos Estados membros perante a Constitución, así como a súa identidade nacional, inherente ás estruturas fundamentais políticas e constitucionais destes, tamén no referente á autonomía local e rexional. Respectará as funcións esenciais do Estado, nomeadamente as que teñen por obxecto garantir a súa integridade territorial, manter a orde pública e salvagardar a seguranza nacional.

2. Conforme o principio de cooperación leal, a Unión e os Estados membros respectaranse e asistiranse mutuamente no cumprimento das misións derivadas da Constitución.

Os Estados membros adoptarán todas as medidas xerais ou particulares apropiadas para asegurar o cumprimento das obrigas derivadas da Constitución ou resultantes dos actos das institucións da Unión.

Os Estados membros axudarán á Unión no cumprimento da súa misión e absteranse de toda medida que poida pór en perigo a consecución dos obxectivos da Unión.

Artigo I-6. Dereito da Unión.

A Constitución e o dereito adoptado polas institucións da Unión no exercicio das competencias que se lle atribúen a esta primarán sobre o dereito dos Estados membros.

Artigo I-7. Personalidade xurídica.

A Unión ten personalidade xurídica.

Artigo I-8. Símbolos da Unión.

A bandeira da Unión representa un círculo de doce estrelas douradas sobre fondo azul.

O himno da Unión tómase do «Himno á Alegría» da Novena Sinfonía de Ludwig van Beethoven.

A divisa da Unión é: «Unida na diversidade».

A moeda da Unión é o euro.

O Día de Europa celébrase o 9 de maio en toda a Unión.

TÍTULO II

Dereitos fundamentais e cidadanía da Unión

Artigo I-9. Dereitos fundamentais.

1. A Unión reconece os dereitos, as liberdades e os principios enunciados na Carta dos Dereitos Fundamentais que constitúe a parte II.

2. A Unión adherirase ao Convenio Europeo para a Protección dos Dereitos Humanos e das Liberdades Fundamentais. Esta adhesión non modificará as competencias da Unión que se definen na Constitución.

3. Os dereitos fundamentais que garante o Convenio Europeo para a Protección dos Dereitos Humanos e das Liberdades Fundamentais e os que son froito das tradicións constitucionais comúns aos Estados membros fan parte do dereito da Unión como principios xerais.

Artigo I-10. Cidadanía da Unión.

1. Toda persoa que teña a nacionalidade dun Estado membro posúe a cidadanía da Unión, que se engade á cidadanía nacional sen substituíla.

2. Os cidadáns da Unión son titulares dos dereitos e están suxeitos aos deberes previstos na Constitución. Teñen o dereito:

- a) de circularen e residiren libremente no territorio dos Estados membros;
- b) de sufraxio activo e pasivo nas eleccións ao Parlamento Europeo e nas eleccións municipais do Estado membro en que residan, nas mesmas condicións que os nacionais do devandito Estado;
- c) de se acolleren, no territorio dun país terceiro en que non estea representado o Estado membro de que sexan nacionais, á protección das autoridades diplomáticas e consulares de calquera Estado membro nas mesmas condicións que os nacionais dese Estado;
- d) de formularen peticións ao Parlamento Europeo, de recorreren ao Valedor do Pobo Europeo, así como de se dirixiren ás institucións e aos órganos consultivos da Unión nunha das linguas da Constitución e de recibiren unha contestación nesa mesma lingua.

Estes dereitos exerceranse nas condicións e dentro dos límites definidos pola Constitución e polas medidas adoptadas en aplicación desta.

TÍTULO III

Competencias da Unión

Artigo I-11. Principios fundamentais.

1. A delimitación das competencias da Unión réxese polo principio de atribución. O exercicio das competencias da Unión réxese polos principios de subsidiariedade e proporcionalidade.
2. En virtude do principio de atribución, a Unión actúa dentro dos límites das competencias que lle atribúan os Estados membros na Constitución, para acadar os obxectivos que esta determina. Toda competencia non atribuída á Unión na Constitución corresponde aos Estados membros.
3. En virtude do principio de subsidiariedade, nos ámbitos que non sexan da súa competencia exclusiva a Unión intervirá só no caso de que e na medida en que os obxectivos da acción pretendida non poidan ser alcanzados de maneira suficiente polos Estados membros nin a nivel central nin a nivel rexional e local, senón que poidan alcanzarse mellor, debido á dimensión ou aos efectos da acción pretendida, a escala da Unión.

As institucións da Unión aplicarán o principio de subsidiariedade de conformidade co Protocolo sobre a aplicación dos principios de subsidiariedade e proporcionalidade. Os Parlamentos nacionais velarán polo respecto deste principio conforme o procedemento establecido no mencionado protocolo.

4. En virtude do principio de proporcionalidade, o contido e a forma da acción da Unión non excederán o necesario para atinxir os obxectivos da Constitución.

As institucións aplicarán o principio de proporcionalidade de conformidade co Protocolo sobre a aplicación dos principios de subsidiariedade e proporcionalidade.

Artigo I-12. Categorías de competencias.

1. Cando a Constitución lle atribúa á Unión unha competencia exclusiva nun ámbito determinado, só a Unión poderá legislar e adoptar actos xuridicamente vinculantes, mentres que os Estados membros, en canto tales, unicamente o poderán facer se son facultados pola Unión ou para aplicar os actos da Unión.
2. Cando a Constitución lle atribúa á Unión unha competencia compartida cos Estados membros nun ámbito determinado, a Unión e os Estados membros poderán legislar e adoptar actos xuridicamente vinculantes nese ámbito. Os Estados membros exercerán a súa competencia na medida en que a Unión non exerce a súa ou decidise deixar de exercela.
3. Os Estados membros coordinarán as súas políticas económicas e de emprego segundo as modalidades establecidas na parte III, para cuxa definición a Unión disporá de competencia.
4. A Unión disporá de competencia para definir e aplicar unha política exterior e de seguranza común, incluída a definición progresiva dunha política común de defensa.

5. En determinados ámbitos e nas condicións establecidas na Constitución, a Unión disporá de competencia para desenvolver accións co fin de apoiar, coordinar ou complementar a acción dos Estados membros, sen por iso substituír a competencia destes nos ditos ámbitos.

Os actos xuridicamente vinculantes da Unión adoptados en virtude das disposicións da parte III relativas a eses ámbitos non poderán comportar a harmonización das disposicións legais e regulamentarias dos Estados membros.

6. O alcance e as condicións de exercicio das competencias da Unión determinaranse nas disposicións da parte III relativas a cada ámbito.

Artigo I-13. Ámbitos de competencia exclusiva.

1. A Unión disporá de competencia exclusiva nos ámbitos seguintes:

- a) a Unión aduaneira;
- b) o establecemento das normas sobre competencia necesarias para o funcionamento do mercado interior;
- c) a política monetaria dos Estados membros cuxa moeda é o euro;
- d) a conservación dos recursos biolóxicos mariños dentro da política pesqueira común;
- e) a política comercial común.

2. A Unión disporá tamén de competencia exclusiva para celebrar acordos internacionais cando tal celebración estea prevista nun acto lexislativo da Unión, cando sexa necesaria para permitirlle exercer a súa competencia interna ou na medida en que poida afectar normas comúns ou alterar o alcance destas.

Artigo I-14. Ámbitos de competencia compartida.

1. A Unión disporá de competencia compartida cos Estados membros cando a Constitución lle atribúa unha competencia que non corresponda aos ámbitos mencionados nos artigos I-13 e I-17.

2. As competencias compartidas entre a Unión e os Estados membros aplicaranse aos seguintes ámbitos principais:

- a) o mercado interior;
- b) a política social, nos aspectos definidos na parte III;
- c) a cohesión económica, social e territorial;
- d) a agricultura e a pesca, con exclusión da conservación dos recursos biolóxicos mariños;
- e) o ambiente;
- f) a protección dos consumidores;
- g) os transportes;
- h) as redes transeuropeas;
- i) a enerxía;
- j) o espazo de liberdade, seguranza e xustiza;
- k) os asuntos comúns de seguranza en materia de saúde pública, nos aspectos definidos na parte III.

3. Nos ámbitos da investigación, o desenvolvemento tecnolóxico e o espazo, a Unión disporá de competencia para levar a cabo accións, en particular destinadas a definir e realizar programas, sen que o exercicio desta competencia poida ter por efecto impedirles aos Estados membros exercerem a súa.

4. Nos ámbitos da cooperación para o desenvolvemento e da axuda humanitaria, a Unión disporá de competencia para desenvolver accións e unha política común, sen que o exercicio desta competencia poida ter por efecto impedirles aos Estados membros exercerem a súa.

Artigo I-15. Coordinación das políticas económicas e de emprego.

1. Os Estados membros coordinarán as súas políticas económicas no seo da Unión. Con este fin, o Consello de Ministros adoptará medidas, nomeadamente, as orientacións xerais desas políticas.

Aplicaranse disposicións particulares aos Estados membros cuxa moeda é o euro.

2. A Unión tomará medidas para garantir a coordinación das políticas de emprego dos Estados membros, en particular, definindo as directrices desas políticas.

3. A Unión poderá tomar iniciativas para garantir a coordinación das políticas sociais dos Estados membros.

Artigo I-16. Política exterior e de seguranza común.

1. A competencia da Unión en materia de política exterior e de seguranza común abranguerá todos os ámbitos da política exterior e todas as cuestións relativas á seguranza da Unión, incluída a definición progresiva dunha política común de defensa, que poderá conducir a unha defensa común.

2. Os Estados membros apoiarán activamente e sen reservas a política exterior e de seguranza común da Unión, con espírito de lealdade e solidariedade mutua, e respectarán a actuación da Unión neste ámbito. Absteranse de toda acción contraria aos intereses da Unión ou que poida prexudicar a súa eficacia.

Artigo I-17. Ámbitos das accións de apoio, de coordinación ou de complemento.

A Unión disporá de competencia para levar a cabo accións de apoio, de coordinación ou de complemento. Os ámbitos destas accións serán, na súa finalidade europea:

- a) a protección e mellora da saúde humana;
- b) a industria;
- c) a cultura;
- d) o turismo;
- e) a educación, a xuventude, o deporte e a formación profesional;
- f) a protección civil;
- g) a cooperación administrativa.

Artigo I-18. Cláusula de flexibilidade.

1. Cando se considere necesaria unha acción da Unión no ámbito das políticas definidas na parte III para atinxir un dos obxectivos fixados pola Constitución, sen que esta teña previstos os poderes de actuación necesarios para tal efecto, o Consello de Ministros adoptará as medidas

adecuadas por unanimidade, por proposta da Comisión Europea e logo de aprobación do Parlamento Europeo.

2. A Comisión Europea, no marco do procedemento de control do principio de subsidiariedade mencionado no número 3 do artigo I-11, indicarlles aos Parlamentos nacionais as propostas que se baseen no presente artigo.

3. As medidas baseadas no presente artigo non poderán implicar a harmonización das disposicións legais e regulamentarias dos Estados membros cando a Constitución exclúa tal harmonización.

TÍTULO IV

Institucións e Órganos da Unión

CAPÍTULO I

Marco Institucional

Artigo I-19. Institucións da Unión.

1. A Unión dispón dun marco institucional que ten como finalidade:

- promover os seus valores,
- perseguir os seus obxectivos,
- defender os seus intereses, os dos seus cidadáns e os dos Estados membros,
- garantir a coherencia, a eficacia e a continuidade das súas políticas e accións.

Este marco institucional comprende:

- o Parlamento Europeo,
- o Consello Europeo,
- o Consello de Ministros (denominado no sucesivo «Consello»),
- a Comisión Europea (denominada no sucesivo «Comisión»),
- o Tribunal de Xustiza da Unión Europea.

2. Cada institución actuará dentro dos límites das atribucións que lle confire a Constitución, de conformidade cos procedementos e condicións establecidos nesta. As institucións manterán entre si unha cooperación leal.

Artigo I-20. O Parlamento Europeo.

1. O Parlamento Europeo exercerá conxuntamente co Consello a función lexislativa e a función orzamentaria. Exercerá funcións de control político e consultivas, nas condicións establecidas na Constitución. Elixirá o presidente da Comisión.

2. O Parlamento Europeo estará composto por representantes dos cidadáns da Unión. O seu número non excederá os setecentos cincuenta. A representación dos cidadáns será decrecentemente proporcional, cun mínimo de seis deputados por Estado membro. Non se lle asignará a ningún Estado membro máis de noventa e seis escanos.

O Consello Europeo adoptará por unanimidade, por iniciativa do Parlamento Europeo e coa súa aprobación, unha decisión europea que fixe a composición do Parlamento Europeo conforme os principios a que se refire o primeiro parágrafo.

3. Os deputados do Parlamento Europeo serán elixidos, por sufraxio universal directo, libre e secreto, para un mandato de cinco anos.

4. O Parlamento Europeo elixirá o seu presidente e mais a Mesa de entre os seus deputados.

Artigo I-21. O Consello Europeo.

1. O Consello Europeo daralle á Unión os impulsos necesarios para o seu desenvolvemento e definirá as súas orientacións e prioridades políticas xerais. Non exercerá ningunha función lexislativa.

2. O Consello Europeo estará composto polos xefes de Estado ou de Goberno dos Estados membros, así como polo seu presidente e polo presidente da Comisión. Participará nos seus traballos o ministro de Asuntos Exteriores da Unión.

3. O Consello Europeo reunirse trimestralmente por convocatoria do seu presidente. Cando a orde do día o exixa, os membros do Consello Europeo poderán decidir contar, cada un deles, coa asistencia dun ministro e, no caso do presidente da Comisión, coa dun membro da Comisión. Cando a situación o exixa, o presidente convocará unha reunión extraordinaria do Consello Europeo.

4. O Consello Europeo pronunciarase por consenso, agás cando a Constitución dispoña outra cousa.

Artigo I-22. O presidente do Consello Europeo.

1. O Consello Europeo elixirá o seu presidente por maioría cualificada para un mandato de dous anos e medio, que se poderá renovar unha soa vez. En caso de impedimento ou de falta grave, o Consello Europeo poderá pór fin ao seu mandato polo mesmo procedemento.

2. O presidente do Consello Europeo:

- a) presidirá e impulsará os traballos do Consello Europeo;
- b) velará pola preparación e a continuidade dos traballos do Consello Europeo, en cooperación co presidente da Comisión e baseándose nos traballos do Consello de Asuntos Xerais;
- c) esforzarse por facilitar a cohesión e o consenso no seo do Consello Europeo;
- d) ao termo de cada reunión do Consello Europeo, presentaralle un informe ao Parlamento Europeo.

O presidente do Consello Europeo asumirá, no seu rango e condición, a representación exterior da Unión nos asuntos de política exterior e de seguranza común, sen prexuízo das atribucións do ministro de Asuntos Exteriores da Unión.

3. O presidente do Consello Europeo non poderá exercer mandato nacional de ningún tipo.

Artigo I-23. O Consello de Ministros.

1. O Consello exercerá conxuntamente co Parlamento Europeo a función lexislativa e a función orzamentaria. Exercerá funcións de definición de políticas e de coordinación, nas condicións establecidas na Constitución.

2. O Consello estará composto por un representante de cada Estado membro de rango ministerial, facultado para comprometer o Goberno do Estado membro a que represente e para exercer o dereito a voto.

3. O Consello pronunciarase por maioría cualificada, agás cando a Constitución dispoña outra cousa.

Artigo I-24. Formacións do Consello de Ministros.

1. O Consello reunirse en diferentes formacións.

2. O Consello de Asuntos Xerais velará pola coherencia dos traballos das diferentes formacións do Consello.

Preparará as reUnións do Consello Europeo e garantirá a actuación subseguinte, en contacto co presidente do Consello Europeo e a Comisión.

3. O Consello de Asuntos Exteriores elaborará a acción exterior da Unión atendendo ás liñas estratéxicas definidas polo Consello Europeo e velará pola coherencia da actuación da Unión.

4. O Consello Europeo adoptará por maioría cualificada unha decisión europea que estableza a lista das demais formacións do Consello.

5. Un Comité de Representantes Permanentes dos Gobernos dos Estados membros encargarase de preparar os traballos do Consello.

6. O Consello reunirse en público cando delibere e vote sobre un proxecto de acto lexislativo. Con este fin, cada sesión do Consello dividirase en dúas partes, dedicadas respectivamente ás deliberacións sobre os actos lexislativos da Unión e ás actividades non lexislativas.

7. A presidencia das formacións do Consello, con excepción da de Asuntos Exteriores, será desempeñada polos representantes dos Estados membros no Consello mediante un sistema de rotación igual, de conformidade coas condicións establecidas por unha decisión europea do Consello Europeo. O Consello Europeo pronunciarase por maioría cualificada.

Artigo I-25. Definición da maioría cualificada no Consello Europeo e no Consello.

1. A maioría cualificada definirase como un mínimo do 55% dos membros do Consello que inclúa, polo menos, quince deles e represente Estados membros que reúnan, como mínimo, o 65% da poboación da Unión.

Unha minoría de bloqueo estará composta cando menos por catro membros do Consello; en caso contrario, considerarase alcanzada a maioría cualificada.

2. Non obstante o disposto no número 1, cando o Consello non actúe por proposta da Comisión ou do ministro de Asuntos Exteriores da Unión, a maioría cualificada definirase como un mínimo do 72% dos membros do Consello que represente Estados membros que reúnan como mínimo o 65% da poboación da Unión.

3. Os números 1 e 2 aplicaranse ao Consello Europeo cando se pronuncie por maioría cualificada.

4. O presidente do Consello Europeo e o presidente da Comisión non participarán nas votacións do Consello Europeo.

Artigo I-26. A Comisión Europea.

1. A Comisión promoverá o interese xeral da Unión e tomará as iniciativas adecuadas con este fin. Velará por que se apliquen a Constitución e as medidas adoptadas polas institucións en virtude desta. Supervisará a aplicación do dereito da Unión baixo o control do Tribunal de Xustiza da Unión Europea. Executará o Orzamento e xestionará os programas. Exercerá, así mesmo, funcións de coordinación, execución e xestión, de conformidade coas condicións establecidas na Constitución. Con excepción da política exterior e de seguranza común e dos demais casos previstos pola Constitución, asumirá a representación exterior da Unión. Adoptará as iniciativas da programación anual e plurianual da Unión con obxecto de atinxir acordos interinstitucionais.

2. Os actos legislativos da Unión só se poderán adoptar por proposta da Comisión, agás cando a Constitución dispoña outra cousa. Os demais actos adoptaranse por proposta da Comisión cando así o estableza a Constitución.

3. O mandato da Comisión será de cinco anos.

4. Os membros da Comisión serán elixidos en razón da súa competencias xeral e do seu compromiso europeo, de entre personalidades que ofrezan plenas garantías de independencia.

5. A primeira Comisión nomeada conforme o disposto na Constitución estará composta por un nacional de cada Estado membro, incluídos o seu presidente e o ministro de Asuntos Exteriores da Unión, que será un dos seus vicepresidentes.

6. A partir do final do mandato da Comisión a que se refire o número 5, a Comisión estará composta por un número de membros correspondente aos dous terzos do número de Estados membros, que incluírá o seu presidente e o ministro de Asuntos Exteriores da Unión, a menos que o Consello Europeo decida por unanimidade modificar tal número.

Os membros da Comisión serán seleccionados de entre os nacionais dos Estados membros mediante un sistema de rotación igual entre os Estados membros. O citado sistema establecerase por decisión europea adoptada por unanimidade polo Consello Europeo e consonte os seguintes principios:

a) os Estados membros serán tratados en condicións de rigorosa igualdade no que se refire á determinación da orde de quenda e do período de permanencia dos seus nacionais na Comisión; por tanto, a diferenza entre o número total dos mandatos que exerzan nacionais de dous determinados Estados membros nunca poderá ser superior a un;

b) con suxeición ao disposto na alínea a), cada unha das sucesivas Comisións constituírase de forma que reflecta de maneira satisfactoria a diversidade demográfica e xeográfica do conxunto dos Estados membros.

7. A Comisión exercerá as súas responsabilidades con plena independencia. Sen prexuízo do número 2 do artigo I-28, os membros da Comisión non solicitarán nin aceptarán instrucións de ningún goberno, institución, órgano ou organismo. Absteranse de todo acto incompatible coas súas obrigas ou co desempeño das súas funcións.

8. A Comisión terá unha responsabilidade colexiada perante o Parlamento Europeo. O Parlamento Europeo poderá votar unha moción de censura contra a Comisión de conformidade co artigo III-340. De prosperar tal moción, os membros da Comisión deberán dimitir colecti-

vamente dos seus cargos e o ministro de Asuntos Exteriores da Unión deberá dimitir do cargo que exerce na Comisión.

Artigo I-27. O presidente da Comisión Europea.

1. Tendo en conta o resultado das eleccións ao Parlamento Europeo e tras manter as consultas apropiadas, o Consello Europeo proporalle ao Parlamento Europeo, por maioría cualificada, un candidato ao cargo de presidente da Comisión. O Parlamento Europeo elixirá o candidato por maioría dos membros que o compoñen. Se o candidato non obtén a maioría necesaria, o Consello Europeo propondrá no prazo dun mes, por maioría cualificada, un novo candidato, que será elixido polo Parlamento Europeo polo mesmo procedemento.

2. O Consello, de común acordo co presidente electo, adoptará a lista das demais personalidades que se propoña nomear membros da Comisión. Estas serán seleccionadas, a partir das propostas presentadas polos Estados membros, de acordo cos criterios enunciados no número 4 e no parágrafo segundo do número 6 do artigo I-26.

O presidente, o ministro de Asuntos Exteriores da Unión e os demais membros da Comisión someteranse colexiadamente ao voto de aprobación do Parlamento Europeo. Sobre a base de tal aprobación, a Comisión será nomeada polo Consello Europeo, por maioría cualificada.

3. O presidente da Comisión:

- a) definirá as orientacións conforme as cales a Comisión desempeñará as súas funcións;
- b) determinará a organización interna da Comisión velando pola coherencia, a eficacia e a colexialidade da súa actuación;
- c) nomeará vicepresidentes, distintos do ministro de Asuntos Exteriores da Unión, de entre os membros da Comisión.

Un membro da Comisión presentará a súa dimisión se llo pide o presidente. O ministro de Asuntos Exteriores da Unión presentará a súa dimisión, de acordo co procedemento establecido no número 1 do artigo I-28, se llo pide o presidente.

Artigo I-28. O ministro de Asuntos Exteriores da Unión.

1. O Consello Europeo nomeará, por maioría cualificada, coa aprobación do presidente da Comisión, o ministro de Asuntos Exteriores da Unión. O Consello Europeo poderá pór fin ao seu mandato polo mesmo procedemento.

2. O ministro de Asuntos Exteriores da Unión estará á fronte da política exterior e de seguranza común da Unión. Contribuirá coas súas propostas a elaborar tal política e executaráa como mandatario do Consello. Actuará do mesmo modo en relación coa política común de seguranza e defensa.

3. O ministro de Asuntos Exteriores da Unión presidirá o Consello de Asuntos Exteriores.

4. O ministro de Asuntos Exteriores da Unión será un dos vicepresidentes da Comisión. Velará pola coherencia da acción exterior da Unión. Encargarase, dentro da Comisión, das responsabilidades que lle incumben a esta no ámbito das relacións exteriores e da coordinación dos demais aspectos da acción exterior da Unión. No exercicio destas responsabilidades dentro da Comisión, e exclusivamente polo que respecta a elas, o ministro de Asuntos Exteriores da Unión estará suxeito aos procedementos que rexen o funcionamento da Comisión na medida en que isto sexa compatible cos números 2 e 3.

Artigo I-29. O Tribunal de Xustiza da Unión Europea.

1. O Tribunal de Xustiza da Unión Europea comprenderá o Tribunal de Xustiza, o Tribunal Xeral e os tribunais especializados. Garantirá o respecto do dereito na interpretación e aplicación da Constitución.

Os Estados membros establecerán as vías de recurso necesarias para garantir a tutela xudicial efectiva nos ámbitos abrangidos polo dereito da Unión.

2. O Tribunal de Xustiza estará composto por un xuíz por Estado membro e estará asistido por avogados xerais.

O Tribunal Xeral disporá, cando menos, dun xuíz por Estado membro.

Os xuíces e avogados xerais do Tribunal de Xustiza e os xuíces do Tribunal Xeral serán elixidos de entre personalidades que ofrezan plenas garantías de independencia e que reúnan as condicións requiridas nos artigos III-355 e III-356. Serán nomeados de común acordo polos Gobernos dos Estados membros para un período de seis anos. Os xuíces e avogados xerais saíntes poderán ser nomeados de novo.

3. O Tribunal de Xustiza da Unión Europea pronunciarase, de conformidade coa parte III:

a) sobre os recursos interpostos por un Estado membro, por unha institución ou por persoas físicas ou xurídicas;

b) con carácter pre-xudicial, a pedimento dos órganos xurisdiccionais nacionais, sobre a interpretación do dereito da Unión ou sobre a validez dos actos adoptados polas institucións;

c) nos demais casos previstos pola Constitución.

CAPÍTULO II

Outras institucións e órganos consultivos da Unión

Artigo I-30. O Banco Central Europeo.

1. O Banco Central Europeo e os bancos centrais nacionais constituirán o Sistema Europeo de Bancos Centrais. O Banco Central Europeo e os bancos centrais nacionais dos Estados membros cuxa moeda é o euro, que constitúen o Eurosistema, dirixirán a política monetaria da Unión.

2. O Sistema Europeo de Bancos Centrais estará dirixido polos órganos reitores do Banco Central Europeo. O obxectivo principal do Sistema Europeo de Bancos Centrais será manter a estabilidade de prezos. Sen prexuízo deste obxectivo, prestará apoio ás políticas económicas xerais da Unión para contribuír á consecución dos obxectivos desta. Realizará todas as demais misións dun banco central de conformidade coa parte III e cos Estatutos do Sistema Europeo de Bancos Centrais e do Banco Central Europeo.

3. O Banco Central Europeo é unha institución. Terá personalidade xurídica. Corresponderalle en exclusiva autorizar a emisión do euro. Será independente no exercicio das súas competencias e na xestión das súas finanzas. As institucións, órganos e organismos da Unión e os Gobernos dos Estados membros respectarán esta independencia.

4. O Banco Central Europeo adoptará as medidas necesarias para desempeñar os seus cometidos de conformidade cos artigos III-185 a III-191 e III-196 e coas condicións establecidas nos

Estatutos do Sistema Europeo de Bancos Centrais e do Banco Central Europeo. Nos termos deses mesmos artigos, os Estados membros cuxa moeda non sexa o euro e os bancos centrais destes manterán as súas competencias no ámbito monetario.

5. Nos ámbitos que entren dentro das súas atribucións, o Banco Central Europeo será consultado sobre todo proxecto de acto da Unión e sobre todo proxecto de normativa a escala nacional; o Banco poderá emitir ditames.

6. Os órganos reitores do Banco Central Europeo, a súa composición e as normas do seu funcionamento defínense nos artigos III-382 e III-383 e nos Estatutos do Sistema Europeo de Bancos Centrais e do Banco Central Europeo.

Artigo I-31. O Tribunal de Contas.

1. O Tribunal de Contas é unha institución. Efectuará o control de contas da Unión.
2. O Tribunal de Contas examinará as contas da totalidade dos ingresos e gastos da Unión e garantirá unha boa xestión financeira.
3. O Tribunal de Contas estará composto por un nacional de cada Estado membro. Os membros do Tribunal exercerán as súas funcións con plena independencia, en interese xeral da Unión.

Artigo I-32. Órganos consultivos da Unión.

1. O Parlamento Europeo, o Consello e a Comisión Europea estarán asistidos por un Comité das Rexións e por un Comité Económico e Social, que exercerán funcións consultivas.
2. O Comité das Rexións estará composto por representantes dos entes rexionais e locais que sexan titulares dun mandato electoral nun ente rexional ou local, ou que teñan responsabilidade política perante unha asemblea elixida.
3. O Comité Económico e Social estará composto por representantes das organizacións de empresarios, de traballadores e doutros sectores representativos da sociedade civil, en particular nos ámbitos socioeconómico, cívico, profesional e cultural.
4. Os membros do Comité das Rexións e do Comité Económico e Social non estarán vinculados por ningún mandato imperativo. Exercerán as súas funcións con plena independencia, en interese xeral da Unión.
5. As normas relativas á composición destes comités, a designación dos seus membros, as súas atribucións e o seu funcionamento defínense nos artigos III-386 a III-392.

As normas referidas nos números 2 e 3, relativas á natureza da súa composición, serán revisadas periodicamente polo Consello para ter en conta a evolución económica, social e demográfica na Unión. O Consello, por proposta da Comisión, adoptará decisións europeas para tal efecto.

TÍTULO V

Exercicio das competencias da Unión

CAPÍTULO I

Disposicións comúns

Artigo I-33. Actos xurídicos da Unión.

1. Para exerceren as competencias da Unión, as institucións utilizarán os seguintes instrumentos xurídicos, de conformidade coa parte III: a lei europea, a lei marco europea, o regulamento europeo, a decisión europea, as recomendacións e os ditames.

A lei europea é un acto legislativo de alcance xeral. Será obrigatoria en todos os seus elementos e directamente aplicable en cada Estado membro.

A lei marco europea é un acto legislativo que obriga o Estado membro destinatario en canto ao resultado que deba conseguirse, deixando, no entanto, ás autoridades nacionais a competencia de elixir a forma e os medios.

O regulamento europeo é un acto non legislativo de alcance xeral que ten por obxecto a execución de actos legislativos e de determinadas disposicións da Constitución. Poderá ben ser obrigatorio en todos os seus elementos e directamente aplicable en cada Estado membro, ou ben obrigar o Estado membro destinatario en canto ao resultado que deba conseguirse, deixando, no entanto, ás autoridades nacionais a competencia de elixir a forma e os medios.

A decisión europea é un acto non legislativo obrigatorio en todos os seus elementos. Cando designe destinatarios, só será obrigatoria para estes.

As recomendacións e os ditames non terán efecto vinculante.

2. Cando se lles presente un proxecto de acto legislativo, o Parlamento Europeo e o Consello absteranse de adoptar actos non previstos polo procedemento legislativo aplicable ao ámbito de que se trate.

Artigo I-34. Actos legislativos.

1. As leis e leis marco europeas serán adoptadas, por proposta da Comisión, conxuntamente polo Parlamento Europeo e o Consello, polo procedemento legislativo ordinario previsto no artigo III-396. De ambas as institucións non chegaren a un acordo, o acto non se adoptará.

2. Nos casos específicos previstos pola Constitución, as leis e leis marco europeas serán adoptadas polo Parlamento Europeo coa participación do Consello, ou por este coa participación do Parlamento Europeo, de acordo con procedementos legislativos especiais.

3. Nos casos específicos previstos pola Constitución, as leis e leis marco europeas poderán ser adoptadas por iniciativa dun grupo de Estados membros ou do Parlamento Europeo, por recomendación do Banco Central Europeo ou por instancia do Tribunal de Xustiza ou do Banco Europeo de Investimentos.

Artigo I-35. Actos non legislativos.

1. O Consello Europeo adoptará decisións europeas nos casos previstos pola Constitución.

2. O Consello e a Comisión, nomeadamente nos casos previstos nos artigos I-36 e I-37, ben como o Banco Central Europeo nos casos específicos previstos pola Constitución, adoptarán regulamentos ou decisións europeas.

3. O Consello adoptará recomendacións. Pronunciarase por proposta da Comisión en todos os casos en que a Constitución dispoña que o Consello adopte actos por proposta da Comisión. Pronunciarase por unanimidade nos ámbitos en que se require a unanimidade para a adopción dun acto da Unión. A Comisión, ben como o Banco Central Europeo nos casos específicos previstos pola Constitución, adoptarán recomendacións.

Artigo I-36. Regulamentos europeos delegados.

1. As leis e leis marco europeas poderán delegar na Comisión os poderes para adoptar regulamentos europeos delegados que completen ou modifiquen determinados elementos non esenciais da lei ou lei marco.

As leis e leis marco europeas delimitarán de forma expresa os obxectivos, o contido, o alcance e a duración da delegación de poderes. A regulación dos elementos esenciais dun ámbito estará reservada á lei ou lei marco europea e, por tanto, non poderá ser obxecto dunha delegación de poderes.

2. As leis e leis marco europeas fixarán de forma expresa as condicións a que ficará suxeita a delegación, que poderán ser as seguintes:

- a) o Parlamento Europeo ou o Consello poderán decidir revogar a delegación;
- b) o regulamento europeo delegado non poderá entrar en vigor se o Parlamento Europeo ou o Consello formularon obxeccións no prazo fixado na lei ou lei marco europea.

Para efectos das alíneas a) e b), o Parlamento Europeo pronunciarase por maioría dos membros que o compoñen e o Consello farao por maioría cualificada.

Artigo I-37. Actos de execución.

1. Os Estados membros adoptarán todas as medidas de dereito interno necesarias para a execución dos actos xuridicamente vinculantes da Unión.

2. Cando se requiran condicións uniformes de execución dos actos xuridicamente vinculantes da Unión, estes conferirán competencias de execución á Comisión ou, en casos específicos debidamente xustificadas e nos previstos no artigo I-40, ao Consello.

3. Para efectos do número 2, estableceranse previamente mediante lei europea as normas e os principios xerais relativos ás modalidades de control, por parte dos Estados membros, do exercicio das competencias de execución pola Comisión.

4. Os actos de execución da Unión adoptarán a forma de regulamento europeo de execución ou de decisión europea de execución.

Artigo I-38. Principios comúns dos actos xurídicos da Unión.

1. Cando a Constitución non estableza o tipo de acto que deba adoptarse, as institucións decidirán en cada caso conforme os procedementos aplicables e o principio de proporcionalidade referido no artigo I-11.

2. Os actos xurídicos deberán estar motivados e referiranse ás propostas, iniciativas, recomendacións, peticións ou ditames previstos pola Constitución.

Artigo I-39. Publicación e entrada en vigor.

1. As leis e leis marco europeas adoptadas polo procedemento lexislativo ordinario serán asinadas polo presidente do Parlamento Europeo e polo presidente do Consello.

Nos demais casos, serán asinadas polo presidente da institución que as adoptase.

As leis e leis marco europeas publicaranse no Diario Oficial da Unión Europea e entrarán en vigor na data que elas mesmas fixen ou, na falta desta, aos vinte días da súa publicación.

2. Os regulamentos europeos e as decisións europeas que non indiquen destinatario serán asinados polo presidente da institución que os adoptase.

Os regulamentos europeos e as decisións europeas que non indiquen destinatario publicaranse no Diario Oficial da Unión Europea e entrarán en vigor na data que eles mesmos fixen ou, na falta desta, aos vinte días da súa publicación.

3. As decisións europeas distintas das referidas no número 2 notificaránselles aos seus destinatarios e producirán efecto en virtude da dita notificación.

CAPÍTULO II

Disposicións particulares

Artigo I-40. Disposicións particulares relativas á política exterior e de seguranza común.

1. A Unión Europea levará a cabo unha política exterior e de seguranza común baseada no desenvolvemento da solidariedade política mutua dos Estados membros, na identificación dos asuntos que presenten un interese xeral e na consecución dunha converxencia cada vez maior da actuación dos Estados membros.

2. O Consello Europeo determinará os intereses estratéxicos da Unión e fixará os obxectivos da súa política exterior e de seguranza común. O Consello elaborará tal política no marco das liñas estratéxicas establecidas polo Consello Europeo e conforme o disposto na parte III.

3. O Consello Europeo e o Consello adoptarán as decisións europeas necesarias.

4. A política exterior e de seguranza común será executada polo ministro de Asuntos Exteriores da Unión e polos Estados membros, utilizando os medios nacionais e os da Unión.

5. Os Estados membros concertaranse no seo do Consello Europeo e do Consello sobre todo asunto de política exterior e de seguranza que presente un interese xeral, con vistas a establecer un enfoque común. Antes de emprender calquera actuación na escena internacional ou de asumir calquera compromiso que poida afectar os intereses da Unión, cada Estado membro consultará os demais no seo do Consello Europeo ou do Consello. Os Estados membros garantirán, mediante a converxencia da súa actuación, que a Unión poida defender os seus intereses e valores na escena internacional. Os Estados membros serán solidarios entre si.

6. En materia de política exterior e de seguranza común, o Consello Europeo e o Consello adoptarán decisións europeas por unanimidade, excepto nos casos previstos na parte III. Pronunciaranse quer por iniciativa dun Estado membro, que por proposta do ministro de Asuntos Exteriores da Unión, quer por proposta deste ministro co apoio da Comisión. As leis e leis marco europeas non se utilizarán nesta materia.

7. O Consello Europeo poderá adoptar por unanimidade unha decisión europea que estableza que o Consello se pronuncie por maioría cualificada en casos distintos dos previstos na parte III.

8. O Parlamento Europeo será periodicamente consultado sobre os aspectos principais e as opcións fundamentais da política exterior e de seguranza común. Será mantido informado da súa evolución.

Artigo I-41. Disposicións particulares relativas á política común de seguranza e defensa.

1. A política común de seguranza e defensa forma parte integrante da política exterior e de seguranza común. Ofreceralle á Unión unha capacidade operativa baseada en medios civís e militares. A Unión poderá recorrer a tales medios en misións fóra da Unión que teñan por obxectivo garantir o mantemento da paz, a prevención de conflitos e o fortalecemento da seguranza internacional, conforme os principios da Carta das Nacións Unidas. A execución destas tarefas apoiárase nas capacidades fornecidas polos Estados membros.

2. A política común de seguranza e defensa incluírá a definición progresiva dunha política común de defensa da Unión. Esta conducirá a unha defensa común unha vez que o Consello Europeo o decida por unanimidade. Neste caso, o Consello Europeo recomendaralles aos Estados membros que adopten unha decisión neste sentido de conformidade coas súas respectivas normas constitucionais.

A política da Unión de acordo con este artigo non afectará o carácter específico da política de seguranza e defensa de determinados Estados membros, respectará as obrigas derivadas do Tratado do Atlántico Norte para determinados Estados membros que consideran que a súa defensa común se realiza no marco da Organización do Tratado do Atlántico Norte e será compatible coa política común de seguranza e defensa establecida no dito marco.

3. Os Estados membros porán á disposición da Unión, para efectos da aplicación da política común de seguranza e defensa, capacidades civís e militares para contribuír aos obxectivos definidos polo Consello. Os Estados membros que constitúan entre eles forzas multinacionais poderanas tamén por á disposición da política común de seguranza e defensa.

Os Estados membros comprométese a mellorar progresivamente as súas capacidades militares. Créase unha axencia no ámbito do desenvolvemento das capacidades de defensa, a investigación, a adquisición e o armamento (Axencia Europea de Armamento) para identificar as necesidades operativas, fomentar medidas para satisfacelas, contribuír a identificar e, se for necesario, a aplicar calquera medida oportuna para reforzar a base industrial e tecnolóxica do sector da defensa, para participar na definición dunha política europea de capacidades e de armamento, así como para asistir o Consello na avaliación da mellora das capacidades militares.

4. O Consello adoptará por unanimidade, por proposta do ministro de Asuntos Exteriores da Unión ou por iniciativa dun Estado membro, as decisións europeas relativas á política común de seguranza e defensa, incluídas as relativas ao inicio dunha misión referida no presente artigo. O ministro de Asuntos Exteriores da Unión poderá propor que se recorra a medios nacionais e aos instrumentos da Unión, eventualmente en conxunto coa Comisión.

5. O Consello poderalle encomendar a realización dunha misión, no marco da Unión, a un grupo de Estados membros co fin de defender os valores e favorecer os intereses da Unión. A realización desta misión rexerese polo artigo III-310.

6. Os Estados membros que cumpran criterios máis elevados de capacidades militares e que teñan subscritos compromisos máis vinculantes na materia para realizaren as misións máis exixentes establecerán unha cooperación estruturada permanente no marco da Unión. Esta cooperación rexerese polo artigo III-312 e non afectará o disposto no artigo III-309.

7. Se un Estado membro é obxecto dunha agresión armada no seu territorio, os demais Estados membros deberanlle axuda e asistencia con todos os medios ao seu alcance, de conformidade co artigo 51 da Carta das Nacións Unidas. Isto enténdese sen prexuízo do carácter específico da política de seguranza e defensa de determinados Estados membros.

Os compromisos e a cooperación neste ámbito seguiranse axustando aos compromisos adquiridos no marco da Organización do Tratado do Atlántico Norte, que seguirá sendo, para os Estados membros que forman parte dela, o fundamento da súa defensa colectiva e o organismo de execución desta.

8. O Parlamento Europeo será consultado periodicamente sobre os aspectos principais e as opcións fundamentais da política común de seguranza e defensa. Será mantido ao corrente da súa evolución.

Artigo I-42. Disposicións particulares relativas ao espazo de liberdade, seguranza e xustiza.

1. A Unión constituirá un espazo de liberdade, seguranza e xustiza:

a) mediante a adopción de leis e leis marco europeas destinadas, en caso necesario, a aproximar as disposicións legais e regulamentarias dos Estados membros nos ámbitos enumerados na parte III;

b) fomentando a confianza mutua entre as autoridades competentes dos Estados membros, con base, en particular, no recoñecemento mutuo das resolucións xudiciais e extraxudiciais;

c) mediante a cooperación operativa das autoridades competentes dos Estados membros, incluídos os servizos de policía, de aduanas e outros servizos especializados na prevención e detección de infraccións penais.

2. Os Parlamentos nacionais poderán, no marco do espazo de liberdade, seguranza e xustiza, participar nos mecanismos de avaliación establecidos no artigo III-260. Estarán asociados ao control político de Europol e á avaliación da actividade de Eurojust, nos termos dos artigos III-276 e III-273.

3. Os Estados membros disporán de dereito de iniciativa no ámbito da cooperación policial e xudicial en materia penal conforme o artigo III-264.

Artigo I-43. Cláusula de solidariedade.

1. A Unión e os Estados membros actuarán conxuntamente con espírito de solidariedade se un Estado membro é obxecto dun ataque terrorista ou vítima dunha catástrofe natural ou de orixe humana. A Unión mobilizará todos os instrumentos de que dispoña, incluídos os medios militares postos á súa disposición polos Estados membros, para:

- a) – previr a ameaza terrorista no territorio dos Estados membros;
- protexer as institucións democráticas e a poboación civil de posibles ataques terroristas;
- prestarlle asistencia a un Estado membro no territorio deste a pedimento das súas autoridades políticas, en caso de ataque terrorista;

b) prestarlle asistencia a un Estado membro no territorio deste a pedimento das súas autoridades políticas, en caso de catástrofe natural ou de orixe humana.

2. As modalidades de aplicación deste artigo están previstas no artigo III-329.

CAPÍTULO III

Cooperacións reforzadas

Artigo I-44. Cooperacións reforzadas.

1. Os Estados membros que desexen instaurar entre si unha cooperación reforzada no marco das competencias non exclusivas da Unión poderán facer uso das institucións desta e exercer tales competencias aplicando as disposicións pertinentes da Constitución, dentro dos límites e conforme as modalidades recollidas neste artigo e nos artigos III-416 a III-423.

A finalidade das cooperacións reforzadas será impulsar os obxectivos da Unión, protexer os seus intereses e reforzar o seu proceso de integración. A cooperación reforzada estará aberta permanentemente a todos os Estados membros, nos termos do artigo III-418.

2. A decisión europea de autorizar unha cooperación reforzada será adoptada polo Consello como último recurso, cando chegue á conclusión de que os obxectivos perseguidos por tal cooperación non poden ser atinxidos nun prazo razoable pola Unión no seu conxunto, e coa condición de que participe nela, cando menos, un terzo dos Estados membros. O Consello pronunciarase de acordo co procedemento establecido no artigo III-419.

3. Todos os membros do Consello poderán participar nas súas deliberacións pero unicamente participarán na votación os membros do Consello que representen os Estados membros que participan nunha cooperación reforzada.

A unanimidade estará constituída unicamente polos votos dos representantes dos Estados membros participantes.

A maioría cualificada definirase como un mínimo do 55% dos membros do Consello que represente Estados membros participantes que reúnan como mínimo o 65% da poboación deses Estados.

Unha minoría de bloqueo estará composta cando menos polo número mínimo de membros do Consello que represente máis do 35% da poboación dos Estados membros participantes, máis un membro; en caso contrario, considerarase alcanzada a maioría cualificada.

Non obstante o disposto nos parágrafos terceiro e cuarto, cando o Consello non se pronuncie con base nunha proposta da Comisión ou do ministro de Asuntos Exteriores da Unión, a maioría cualificada requirida definirase como un mínimo do 72% dos membros do Consello que represente Estados membros participantes que reúnan como mínimo o 65% da poboación deses Estados.

4. Os actos adoptados no marco dunha cooperación reforzada vincularán unicamente os Estados membros participantes. Tales actos non se considerarán acervo que deban aceptar os Estados candidatos á adhesión á Unión.

TÍTULO VI

Vida democrática da Unión

Artigo I-45. Principio de igualdade democrática.

A Unión respectará en todas as súas actividades o principio da igualdade dos seus cidadáns, que se beneficiarán por igual da atención das súas institucións, órganos e organismos.

Artigo I-46. Principio de democracia representativa.

1. O funcionamento da Unión baséase na democracia representativa.
2. Os cidadáns estarán directamente representados na Unión a través do Parlamento Europeo.

Os Estados membros estarán representados no Consello Europeo polo seu xefe de Estado ou de Goberno e no Consello polos seus Gobernos, que serán democraticamente responsables, ben perante os seus Parlamentos nacionais, ben perante os seus cidadán.

3. Todo cidadán ten dereito a participar na vida democrática da Unión. As decisións serán tomadas da forma máis aberta e próxima posible aos cidadáns.
4. Os partidos políticos de dimensión europea contribuirán a formar a conciencia política europea e a expresar a vontade dos cidadáns da Unión.

Artigo I-47. Principio de democracia participativa.

1. As institucións daránlles aos cidadáns e ás asociacións representativas, polos medios apropiados, a posibilidade de expresaren e intercambiaren publicamente as súas opinións en todos os ámbitos de actuación da Unión.

2. As institucións manterán un diálogo aberto, transparente e regular coas asociacións representativas e a sociedade civil.

3. Co obxecto de garantir a coherencia e a transparencia das accións da Unión, a Comisión manterá amplas consultas coas partes interesadas.

4. Un grupo de, polo menos, un millón de cidadáns da Unión, que sexan nacionais dun número significativo de Estados membros, poderá tomar a iniciativa de convidar a Comisión, no marco das súas atribucións, a que presente unha proposta adecuada sobre cuestións que estes cidadáns consideren que require un acto xurídico da Unión para os fins da aplicación da Constitución. A lei europea establecerá as disposicións relativas aos procedementos e condicións necesarios para a presentación desta iniciativa cidadá, incluído o número mínimo de Estados membros de que deben proceder os cidadáns que a presenten.

Artigo I-48. Intelocutores sociais e diálogo social autónomo.

A Unión recoñecerá e promoverá o papel dos intelocutores sociais no seu ámbito, tendo en conta a diversidade dos sistemas nacionais. Facilitará o diálogo entre eles, dentro do respecto da súa autonomía.

O Cumio Social Tripartito para o Crecemento e o Emprego contribuirá ao diálogo social.

Artigo I-49. O Valedor do Pobo Europeo.

O Parlamento Europeo elixirá un Valedor do Pobo Europeo, que recibirá as queixas relativas a casos de mala administración na actuación das institucións, órganos ou organismos da Unión

nas condicións establecidas na Constitución. Instruirá estas queixas e informará ao respecto. O Valedor do Pobo Europeo exercerá as súas funcións con total independencia.

Artigo I-50. Transparencia dos traballos das institucións, órganos e organismos da Unión.

1. Co fin de fomentar unha boa gobernanza e de garantir a participación da sociedade civil, as institucións, órganos e organismos da Unión actuarán co maior respecto posible do principio de apertura.

2. As sesións do Parlamento Europeo serán públicas, así como as do Consello en que este delibere e vote sobre un proxecto de acto lexislativo.

3. Todo cidadán da Unión e toda persoa física ou xurídica que resida ou teña o seu domicilio social nun Estado membro terá dereito, nas condicións establecidas na parte III, a acceder aos documentos das institucións, órganos e organismos da Unión, calquera que sexa o seu soporte.

A lei europea fixará os principios xerais e os límites que rexerán, por motivos de interese público ou privado, o exercicio do dereito a acceder a tales documentos.

4. Cada institución, órgano ou organismo establecerá no seu regulamento interno disposicións específicas sobre o acceso aos seus documentos, de conformidade coa lei europea a que se refire o número 3.

Artigo I-51. Protección de datos de carácter persoal.

1. Toda persoa ten dereito á protección dos datos de carácter persoal que lle concirnan.

2. A lei ou lei marco europea establecerá as normas sobre protección das persoas físicas respecto do tratamento de datos de carácter persoal polas institucións, órganos e organismos da Unión, así como polos Estados membros no exercicio das actividades comprendidas no ámbito de aplicación do dereito da Unión, e sobre a libre circulación destes datos. O respecto das ditas normas estará sometido ao control de autoridades independentes.

Artigo I-52. Estatuto das igrexas e das organizacións non confesionais.

1. A Unión respectará e non prexulgará o estatuto recoñecido nos Estados membros, en virtude do dereito interno, ás igrexas e ás asociacións ou comunidades relixiosas.

2. A Unión respectará así mesmo o estatuto recoñecido, en virtude do dereito interno, ás organizacións filosóficas e non confesionais.

3. Recoñecendo a súa identidade e a súa contribución específica, a Unión manterá un diálogo aberto, transparente e regular coas devanditas igrexas e organizacións.

TÍTULO VII

Finanzas da Unión

Artigo I-53. Principios orzamentarios e financeiros.

1. Todos os ingresos e gastos da Unión deberán ser obxecto de previsións para cada exercicio orzamentario e ser consignados no Orzamento da Unión de conformidade coa parte III.

2. O Orzamento deberá estar equilibrado en canto a ingresos e a gastos.

3. Os gastos consignados no Orzamento serán autorizados para todo o exercicio orzamentario anual de conformidade coa lei europea a que se refire o artigo III-412.

4. A execución de gastos consignados no Orzamento requirirá a adopción previa dun acto xuridicamente vinculante da Unión que outorgue un fundamento xurídico á súa acción e á execución do correspondente gasto de conformidade coa lei europea a que se refire o artigo III-412, agás nas excepcións que a dita lei establece.

5. Co fin de garantir a disciplina orzamentaria, a Unión non adoptará actos que poidan incidir de maneira considerable no Orzamento sen dar garantías de que os gastos derivados de tales actos poidan ser financiados dentro do límite dos recursos propios da Unión e dentro do marco financeiro plurianual a que se refire o artigo I-55.

6. O Orzamento executarase de acordo co principio de boa xestión financeira. Os Estados membros e a Unión cooperarán para que os créditos consignados no Orzamento se utilicen de acordo con este principio.

7. A Unión e os Estados membros, de conformidade co artigo III-415, combaterán a fraude e calquera outra actividade ilegal que prexudique os intereses financeiros da Unión.

Artigo I-54. Recursos propios da Unión.

1. A Unión dotarase dos medios necesarios para atinxir os seus obxectivos e para levar a cabo as súas políticas.

2. O Orzamento da Unión financiarase integramente con cargo a recursos propios, sen prexuízo doutros ingresos.

3. Unha lei europea do Consello fixará as disposicións relativas ao sistema de recursos propios da Unión. Neste contexto, poderán establecerse novas categorías de recursos propios ou suprimirse unha categoría existente. O Consello pronunciarase por unanimidade logo de consulta ao Parlamento Europeo. A dita lei non entrará en vigor mentres non sexa aprobada polos Estados membros de conformidade coas súas respectivas normas constitucionais.

4. Unha lei europea do Consello fixará as medidas de aplicación do sistema de recursos propios da Unión, sempre que así o dispoña a lei europea adoptada con base no número 3. O Consello pronunciarase logo de aprobación do Parlamento Europeo.

Artigo I-55. Marco financeiro plurianual.

1. O marco financeiro plurianual terá por obxecto garantir a evolución ordenada dos gastos da Unión dentro do límite dos seus recursos propios. Fixará os importes dos límites máximos anuais de créditos para compromisos, por categoría de gastos, de conformidade co artigo III-402.

2. Unha lei europea do Consello fixará o marco financeiro plurianual. O Consello pronunciarase por unanimidade, logo de aprobación do Parlamento Europeo, que se pronunciará por maioría dos membros que o compoñen.

3. O Orzamento anual da Unión respectará o marco financeiro plurianual.

4. O Consello Europeo poderá adoptar por unanimidade unha decisión europea que lle permita ao Consello pronunciarse por maioría cualificada cando adopte a lei europea do Consello prevista no número 2.

Artigo I-56. Orzamento da Unión.

A lei europea establecerá o Orzamento anual da Unión de acordo co artigo III-404.

TÍTULO VIII

A Unión e o seu contorno próximo

Artigo I-57. A Unión e o seu contorno próximo.

1. A Unión desenvolverá cos Estados veciños relacións preferentes, co obxectivo de establecer un espazo de prosperidade e de boa veciñanza baseado nos valores da Unión e caracterizado por unhas relacións estreitas e pacíficas fundadas na cooperación.

2. Para efectos do número 1, a Unión poderá celebrar acordos específicos con tales países. Estes acordos poderán incluír dereitos e obrigas recíprocos, así como a posibilidade de realizar accións en común. A súa aplicación será obxecto dunha concertación periódica.

TÍTULO IX

Pertenza á Unión

Artigo I-58. Requisitos de pertenza e procedemento de adhesión á Unión.

1. A Unión está aberta a todos os Estados europeos que respecten os valores mencionados no artigo I-2 e se comprometan a promovelos en común.

2. Todo Estado europeo que desexe ser membro da Unión dirixirá a súa solicitude ao Consello. O Parlamento Europeo e mais os Parlamentos nacionais serán informados desta solicitude. O Consello pronunciarase por unanimidade, despois de consultar a Comisión e logo de aprobación do Parlamento Europeo, que se pronunciará por maioría dos membros que o compoñen. As condicións e o procedemento de admisión estableceranse por acordo entre os Estados membros e o Estado candidato. Este acordo deberá ser sometido a ratificación por todos os Estados contratantes, de conformidade coas súas respectivas normas constitucionais.

Artigo I-59. Suspensión de determinados dereitos derivados da pertenza á Unión.

1. O Consello, por iniciativa motivada dun terzo dos Estados membros, por iniciativa motivada do Parlamento Europeo, ou por proposta da Comisión, poderá adoptar unha decisión europea en que faga constar que existe un risco claro de violación grave dos valores enunciados no artigo I-2 por parte dun Estado membro. O Consello pronunciarase por maioría das catro quintas partes dos seus membros, logo de aprobación do Parlamento Europeo.

Antes de proceder a esta constatación, o Consello oírá o Estado membro de que se trate e polo mesmo procedemento poderalle dirixir recomendacións.

O Consello comprobará de maneira periódica se os motivos que deron lugar a tal constatación seguen a ser válidos.

2. O Consello Europeo, por iniciativa dun terzo dos Estados membros ou por proposta da Comisión, poderá adoptar unha decisión europea en que faga constar que existe unha violación grave e persistente dos valores enunciados no artigo I-2 por parte dun Estado membro, tras convidar o dito Estado membro a que presente as súas observacións ao respecto. O Consello Europeo pronunciarase por unanimidade, logo de aprobación do Parlamento Europeo.

3. Efectuada a constatación prevista no número 2, o Consello poderá adoptar, por maioría cualificada, unha decisión europea que suspenda determinados dereitos derivados da aplicación da Constitución ao Estado membro de que se trate, incluído o dereito a voto do membro do Consello

que represente o devandito Estado. O Consello terá en conta as posibles consecuencias de tal suspensión para os dereitos e obrigas das persoas físicas e xurídicas.

En calquera caso, este Estado seguirá vinculado polas obrigas que lle incumben en virtude da Constitución.

4. O Consello poderá adoptar, por maioría cualificada, unha decisión europea que modifique ou derogue as medidas adoptadas de conformidade co número 3, como resposta a cambios na situación que motivou a súa imposición.

5. Para efectos deste artigo, o membro do Consello Europeo ou do Consello que represente o Estado membro de que se trate non participará na votación e o Estado membro de que se trate non será tido en conta no cálculo da terceira parte ou das catro quintas partes dos Estados membros referido nos números 1 e 2. A abstención dos membros presentes ou representados non obstará para a adopción das decisións europeas a que se refire o número 2.

Para a adopción das decisións europeas a que se refiren os números 3 e 4, a maioría cualificada definirase como un mínimo do 72% dos membros do Consello que represente Estados membros participantes que reúnan, como mínimo, o 65% da poboación deses Estados.

Cando, a raíz dunha decisión de suspensión do dereito a voto adoptada de conformidade co número 3, o Consello se pronuncie, por maioría cualificada, conforme unha das disposicións da Constitución, esta maioría cualificada definirase da mesma maneira que no segundo parágrafo ou, se o Consello actúa por proposta da Comisión ou do ministro de Asuntos Exteriores da Unión, como un mínimo do 55% dos membros do Consello que represente Estados membros participantes que reúnan como mínimo o 65% da poboación deses Estados. Neste último caso, unha minoría de bloqueo estará composta cando menos polo número mínimo de membros do Consello que represente máis do 35% da poboación dos Estados membros participantes, máis un membro; en caso contrario, considerárase alcanzada a maioría cualificada.

6. Para efectos deste artigo, o Parlamento Europeo pronunciarase por maioría de dous terzos dos votos emitidos que representen a maioría dos membros que o compoñen.

Artigo I-60. Retirada voluntaria da Unión.

1. Todo Estado membro poderá decidir, de conformidade coas súas normas constitucionais, retirarse da Unión.

2. O Estado membro que decida retirarse notificaralle a súa intención ao Consello Europeo. Á luz das orientacións do Consello Europeo, a Unión negociará e celebrará con ese Estado un acordo que establecerá a forma da súa retirada, tendo en conta o marco das súas relacións futuras coa Unión. Este acordo negociarase de conformidade co número 3 do artigo III-325. O Consello celebrárase en nome da Unión por maioría cualificada, coa aprobación previa do Parlamento Europeo.

3. A Constitución deixará de se aplicar ao Estado de que se trate a partir da data de entrada en vigor do acordo de retirada ou, na falta deste, aos dous anos da notificación a que se refire o número 2, salvo se o Consello Europeo, de acordo co devandito Estado, decide por unanimidade prorrogar ese prazo.

4. Para efectos dos números 2 e 3, o membro do Consello Europeo e do Consello que represente o Estado membro que se retire non participará nin nas deliberacións nin nas decisións europeas do Consello Europeo ou do Consello que lle afecten.

A maioría cualificada definirase como un mínimo do 72% dos membros do Consello que represente Estados membros participantes que reúnan como mínimo o 65% da poboación deses Estados.

5. Se o Estado membro que se retirou da Unión solicita de novo a adhesión, a súa solicitude someterase ao procedemento establecido no artigo I-58.

PARTE II

CARTA DOS DEREITOS FUNDAMENTAIS DA UNIÓN

PREÁMBULO

Os pobos de Europa, ao crearen entre si unha Unión cada vez máis estreita, decidiron compartir un futuro pacífico baseado en valores comúns.

Consciente do seu patrimonio espiritual e moral, a Unión está fundada sobre os valores indivisibles e universais da dignidade humana, a liberdade, a igualdade e a solidariedade, e baséase nos principios da democracia e o Estado de dereito. Ao instituír a cidadanía da Unión e crear un espazo de liberdade, seguranza e xustiza, sitúa a persoa no cerne da súa actuación.

A Unión contribúe a defender e fomentar estes valores comúns dentro do respecto pola diversidade de culturas e tradicións dos pobos de Europa, así como pola identidade nacional dos Estados membros e pola organización dos seus poderes públicos a escala nacional, rexional e local; trata de fomentar un desenvolvemento equilibrado e sustentable e garante a libre circulación de persoas, servizos, mercadorías e capitais, así como a liberdade de establecemento.

Para iso cómpre, dándolles maior proxección mediante unha Carta, reforzar a protección dos dereitos fundamentais a teor da evolución da sociedade, do progreso social e dos avances científicos e tecnolóxicos.

Esta Carta reafirma, dentro do respecto polas competencias e misións da Unión, así como polo principio de subsidiariedade, os dereitos que emanan en particular das tradicións constitucionais e as obrigas internacionais comúns aos Estados membros, do Convenio Europeo para a Protección dos Dereitos Humanos e das Liberdades Fundamentais, das Cartas Sociais adoptadas pola Unión e polo Consello de Europa, así como da xurisprudencia do Tribunal de Xustiza da Unión Europea e do Tribunal Europeo de Dereitos Humanos. Neste contexto, os órganos xurisdiccionais da Unión e dos Estados membros interpretarán a Carta

atendendo debidamente ás explicacións elaboradas baixo a autoridade do Praesidium da Convención que redactou a Carta e actualizadas baixo a responsabilidade do Praesidium da Convención Europea.

O gozo de tales dereitos comporta responsabilidades e deberes tanto respecto dos demais como da comunidade humana e das xeracións futuras.

En consecuencia, a Unión reconece os dereitos, liberdades e principios enunciados a seguir.

TÍTULO I

Dignidade

Artigo II-61. Dignidade humana.

A dignidade humana é inviolable. Será respectada e protexida.

Artigo II-62. Dereito á vida.

1. Toda persoa ten dereito á vida.
2. Ninguén poderá ser condenado á pena de morte nin executado.

Artigo II-63. Dereito á integridade da persoa.

1. Toda persoa ten dereito á súa integridade física e psíquica.
2. No marco da medicina e a bioloxía respectaranse en particular:
  - a) o consentimento libre e informado da persoa de que se trate, de acordo coas modalidades establecidas pola lei;
  - b) a prohibición das prácticas eugenésicas, en particular as que teñen como finalidade a selección das persoas;
  - c) a prohibición de que o corpo humano ou as súas partes, en canto tales, se convertan en obxecto de lucro;
  - d) a prohibición da clonación reprodutora de seres humanos.

Artigo II-64. Prohibición da tortura e das penas ou os tratos inhumanos ou degradantes.

Ninguén poderá ser sometido a tortura nin a penas ou tratos inhumanos ou degradantes.

Artigo II-65. Prohibición da escravitude e do traballo forzado.

1. Ninguén poderá ser sometido a escravitude ou servidume.
2. Ninguén poderá ser constrinxido a realizar un traballo forzado ou obrigatorio.
3. Prohíbese o tráfico de seres humanos.

TÍTULO II

Liberdades

Artigo II-66. Dereito á liberdade e á seguranza.

Toda persoa ten dereito á liberdade e á seguranza.

Artigo II-67. Respecto da vida privada e familiar.

Toda persoa ten dereito ao respecto da súa vida privada e familiar, do seu domicilio e das súas comunicacións.

Artigo II-68. Protección de datos de carácter persoal.

1. Toda persoa ten dereito á protección dos datos de carácter persoal que lle concirnan.
2. Estes datos trátanse de modo leal, para fins concretos e sobre a base do consentimento da persoa afectada ou en virtude doutro fundamento lexítimo previsto pola lei. Toda persoa ten dereito a acceder aos datos recollidos que lle concirnan e a obter a súa rectificación.
3. O respecto destas normas estará suxeito ao control dunha autoridade independente.

Artigo II-69. Dereito de contraer matrimonio e dereito de fundar unha familia.

Garántense o dereito de contraer matrimonio e o dereito de fundar unha familia segundo as leis nacionais que regulen o seu exercicio.

Artigo II-70. Liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión.

1. Toda persoa ten dereito á liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión. Este dereito implica a liberdade de cambiar de relixión ou de conviccións, así como a liberdade de manifestar a súa relixión ou as súas conviccións individual ou colectivamente, en público ou en privado, a través do culto, do ensino, das prácticas e da observancia dos ritos.
2. Recoñécese o dereito á obxección de conciencia de acordo coas leis nacionais que regulen o seu exercicio.

Artigo II-71. Liberdade de expresión e de información.

1. Toda persoa ten dereito á liberdade de expresión. Este dereito comprende a liberdade de opinión e a liberdade de recibir ou comunicar informacións ou ideas sen que poida haber inxerencia de autoridades públicas e sen consideración de fronteiras.
2. Respectaranse a liberdade dos medios de comunicación e o seu pluralismo.

Artigo II-72. Liberdade de reUnión e de asociación.

1. Toda persoa ten dereito á liberdade de reUnión pacífica e á liberdade de asociación en todos os niveis, nomeadamente nos ámbitos político, sindical e cívico, o que implica o dereito de toda persoa a fundar con outras sindicatos e a se afiliar a eles para defender os seus intereses.
2. Os partidos políticos a escala da Unión contribúen a expresar a vontade política dos cidadáns da Unión.

Artigo II-73. Liberdade das artes e das ciencias.

As artes e a investigación científica son libres. Respéctase a liberdade de cátedra.

Artigo II-74. Dereito á educación.

1. Toda persoa ten dereito á educación e ao acceso á formación profesional e permanente.
  2. Este dereito inclúe a facultade de recibir gratuitamente o ensino obrigatorio.
  3. Respéctanse, de acordo coas leis nacionais que regulen o seu exercicio, a liberdade de creación de centros docentes dentro do respecto dos principios democráticos ben como o dereito dos pais a garantiren a educación e o ensino dos seus fillos de acordo coas súas conviccións relixiosas, filosóficas e pedagóxicas.
-

Artigo II-75. Liberdade profesional e dereito a traballar.

1. Toda persoa ten dereito a traballar e a exercer unha profesión libremente elixida ou aceptada.
  2. Todo cidadán da Unión ten liberdade para buscar un emprego, traballar, establecerse ou prestar servizos en calquera Estado membro.
  3. Os nacionais de países terceiros que estean autorizados a traballar no territorio dos Estados membros teñen dereito a unhas condicións laborais equivalentes a aquelas de que gozan os cidadáns da Unión.
-

Artigo II-76. Liberdade de empresa.

Recoñécese a liberdade de empresa de conformidade co dereito da Unión e coas lexislacións e prácticas nacionais.

Artigo II-77. Dereito á propiedade.

1. Toda persoa ten dereito a gozar da propiedade dos bens que adquirise legalmente, a usalos, a dispor deles e a legalos. Ninguén pode ser privado da súa propiedade máis que por causa de utilidade pública, nos casos e condicións previstos na lei e a cambio, nun tempo razoable, dunha xusta indemnización pola súa perda. O uso dos bens poderase regular por lei na medida en que resulte necesario para o interese xeral.
  2. Protéxese a propiedade intelectual.
-

Artigo II-78. Dereito de asilo.

Garántese o dereito de asilo dentro do respecto das normas da Convención de Xenebra do 28 de xullo de 1951 e do Protocolo do 31 de xaneiro de 1967 sobre o estatuto dos refuxiados e de conformidade coa Constitución.

Artigo II-79. Protección en caso de devolución, expulsión e extradición.

1. Prohíbense as expulsións colectivas.
2. Ninguén poderá ser devolto, expulsado ou extraditado a un Estado en que corra un grave risco de ser sometido á pena de morte, a tortura ou a outras penas ou tratos inhumanos ou degradantes.

TÍTULO III

Igualdade

Artigo II-80. Igualdade perante a lei.

Todas as persoas son iguais perante a lei.

Artigo II-81. Non-discriminación.

1. Prohíbese toda discriminación, e en particular a exercida por razón de sexo, raza, cor, orixes étnicas ou sociais, características xenéticas, lingua, relixión ou conviccións, opinións políticas ou de calquera outro tipo, pertenza a unha minoría nacional, patrimonio, nacemento, discapacidade, idade ou orientación sexual.

2. Prohíbese toda discriminación por razón de nacionalidade no ámbito de aplicación da Constitución e sen prexuízo das súas disposicións particulares.

Artigo II-82. Diversidade cultural, relixiosa e lingüística.

A Unión respecta a diversidade cultural, relixiosa e lingüística.

Artigo II-83. Igualdade entre mulleres e homes.

A igualdade entre mulleres e homes deberá ser garantida en todos os ámbitos, inclusive en materia de emprego, traballo e retribución.

O principio de igualdade non empece que se manteñan ou adopten medidas que supoñan vantaxes concretas a prol do sexo menos representado.

Artigo II-84. Dereitos do neno.

1. Os nenos teñen dereito á protección e aos coidados necesarios para o seu benestar. Poderán expresar a súa opinión libremente. Esta será tida en conta para os asuntos que lles afecten, en función da súa idade e madurez.

2. En todos os actos relativos aos nenos levados a cabo por autoridades públicas ou institucións privadas, o interese superior do neno constituirá unha consideración primordial.

3. Todo neno ten dereito a manter de forma periódica relacións persoais e contactos directos co seu pai e mais coa súa nai, a non ser que isto sexa contrario aos seus intereses.

Artigo II-85. Dereitos das persoas maiores.

A Unión reconece e respecta o dereito das persoas maiores a levaren unha vida digna e independente e a participaren na vida social e cultural.

Artigo II-86. Integración das persoas discapacitadas.

A Unión reconece e respecta o dereito das persoas discapacitadas a se beneficiaren de medidas que garantan a súa autonomía, a súa integración social e profesional e a súa participación na vida da comunidade.

TÍTULO IV

Solidariedade

Artigo II-87. Dereito á información e á consulta dos traballadores na empresa.

Deberáselles garantir aos traballadores ou aos seus representantes, nos niveis adecuados, a información e consulta, con suficiente antelación, nos casos e condicións previstos no dereito da Unión e nas lexislacións e prácticas nacionais.

Artigo II-88. Dereito de negociación e de acción colectiva.

Os traballadores e os empresarios, ou as súas organizacións respectivas, de conformidade co dereito da Unión e coas lexislacións e prácticas nacionais, teñen dereito a negociar e celebrar convenios colectivos, nos niveis adecuados, e a emprender, en caso de conflito de intereses, accións colectivas para a defensa dos seus intereses, incluída a folga.

Artigo II-89. Dereito de acceso aos servizos de colocación.

Toda persoa ten dereito a acceder a un servizo gratuíto de colocación.

Artigo II-90. Protección en caso de despedimento inxustificado.

Todo traballador ten dereito a protección en caso de despedimento inxustificado, de conformidade co dereito da Unión e coas lexislacións e prácticas nacionais.

Artigo II-91. Condicións de traballo xustas e equitativas.

1. Todo traballador ten dereito a traballar en condicións que respecten a súa saúde, seguranza e dignidade.
2. Todo traballador ten dereito á limitación da duración máxima do traballo e a períodos de descanso diarios e semanais, así como a un período de vacacións anuais retribuídas.

Artigo II-92. Prohibición do traballo infantil e protección da mocidade no traballo.

Prohíbese o traballo infantil. A idade mínima de admisión ao traballo non poderá ser inferior á idade en que conclúe o período de escolaridade obrigatoria, sen prexuízo de disposicións máis favorables para a mocidade e agás excepcións limitadas.

Os mozos admitidos a traballar deberán dispor de condicións de traballo adaptadas á súa idade e estar protexidos contra a explotación económica ou contra calquera traballo que poida ser prexudicial para a súa seguranza, a súa saúde, o seu desenvolvemento físico, psíquico, moral ou social, ou que poida pór en perigo a súa educación.

Artigo II-93. Vida familiar e vida profesional.

1. Garantírase a protección da familia nos planos xurídico, económico e social.
2. Co fin de poder conciliar vida familiar e vida profesional, toda persoa ten dereito a ser protexida contra calquera despedimento por unha causa relacionada coa maternidade, así como o dereito a un permiso pagado por maternidade e a un permiso parental con motivo do nacemento ou da adopción dun neno.

Artigo II-94. Seguranza social e axuda social.

1. A Unión recoñece e respecta o dereito de acceso ás prestacións de seguranza social e aos servizos sociais que garanten unha protección en casos como a maternidade, a enfermidade, os accidentes laborais, a dependencia ou a vellez, así como en caso de perda de emprego, segundo as modalidades establecidas polo dereito da Unión e as lexislacións e prácticas nacionais.

2. Toda persoa que resida e se desprace legalmente dentro da Unión ten dereito ás prestacións de seguranza social e ás vantaxes sociais de conformidade co dereito da Unión e coas lexislacións e prácticas nacionais.

3. Co fin de combater a exclusión social e a pobreza, a Unión recoñece e respecta o dereito a unha axuda social e a unha axuda de vivenda para garantir unha existencia digna a todos aqueles que non dispoñan de recursos suficientes, segundo as modalidades establecidas polo dereito da Unión e polas lexislacións e prácticas nacionais.

Artigo II-95. Protección da saúde.

Toda persoa ten dereito a acceder á prevención sanitaria e a se beneficiar da atención sanitaria nas condicións que establezan as lexislacións e prácticas nacionais. Ao se definiren e executaren todas as políticas e accións da Unión garantirase un nivel elevado de protección da saúde humana.

Artigo II-96. Acceso aos servizos de interese económico xeral.

A Unión recoñece e respecta o acceso aos servizos de interese económico xeral tal como dispoñan as lexislacións e prácticas nacionais, de conformidade coa Constitución, co fin de promover a cohesión social e territorial da Unión.

Artigo II-97. Protección do ambiente.

Nas políticas da Unión integranse e garantíranse, conforme o principio de desenvolvemento sustentable, un nivel elevado de protección do ambiente e a mellora da súa calidade.

Artigo II-98. Protección dos consumidores.

Nas políticas da Unión garantirase un nivel elevado de protección dos consumidores.

TÍTULO V

Cidadanía

Artigo II-99. Dereito de sufraxio activo e pasivo nas eleccións ao Parlamento Europeo.

1. Todo cidadán da Unión ten dereito de sufraxio activo e pasivo nas eleccións ao Parlamento Europeo no Estado membro en que resida, nas mesmas condicións ca os nacionais dese Estado.

2. Os deputados do Parlamento Europeo serán elixidos por sufraxio universal libre, directo e secreto.

Artigo II-100. Dereito de sufraxio activo e pasivo nas eleccións municipais.

Todo cidadán da Unión ten dereito de sufraxio activo e pasivo nas eleccións municipais do Estado membro en que resida, nas mesmas condicións que os nacionais dese Estado.

Artigo II-101. Dereito a unha boa administración.

1. Toda persoa ten dereito a que as institucións, órganos e organismos da Unión traten os seus asuntos imparcial e equitativamente e dentro dun prazo razoable.
2. Este dereito inclúe, nomeadamente:
  - a) o dereito de toda persoa a ser oída antes de que se tome en contra súa unha medida individual que a afecte desfavorablemente;
  - b) o dereito de toda persoa a acceder ao expediente que lle concirna, dentro do respecto dos intereses lexítimos da confidencialidade e do segredo profesional e comercial;
  - c) a obriga que lle incumbe á Administración de motivar as súas decisións.
3. Toda persoa ten dereito á reparación pola Unión dos danos causados polas súas institucións ou os seus axentes no exercicio das súas funcións, de conformidade cos principios xerais comúns aos dereitos dos Estados membros.
4. Toda persoa poderá dirixirse ás institucións da Unión nunha das linguas da Constitución e deberá recibir unha contestación nesa mesma lingua.

Artigo II-102. Dereito de acceso aos documentos.

Todo cidadán da Unión e toda persoa física ou xurídica que resida ou teña o seu domicilio social nun Estado membro ten dereito a acceder aos documentos das institucións, órganos e organismos da Unión, calquera que sexa o seu soporte.

Artigo II-103. O Valedor do Pobo Europeo.

Todo cidadán da Unión e toda persoa física ou xurídica que resida ou teña o seu domicilio social nun Estado membro ten dereito a someter ao Valedor do Pobo Europeo os casos de mala administración na actuación das institucións, órganos e organismos da Unión, con exclusión do Tribunal de Xustiza da Unión Europea no exercicio das súas funcións xurisdiccionais.

Artigo II-104. Dereito de petición.

Todo cidadán da Unión e toda persoa física ou xurídica que resida ou teña o seu domicilio social nun Estado membro ten o dereito de petición perante o Parlamento Europeo.

Artigo II-105. Liberdade de circulación e de residencia.

1. Todo cidadán da Unión ten dereito a circular e residir libremente no territorio dos Estados membros.
2. Poderáselles conceder liberdade de circulación e de residencia, de conformidade co disposto na Constitución, aos nacionais de países terceiros que residan legalmente no territorio dun Estado membro.

Artigo II-106. Protección diplomática e consular.

Todo cidadán da Unión poderá acollerse, no territorio dun país terceiro en que non estea representado o Estado membro de que sexa nacional, á protección das autoridades diplomáticas e consulares de calquera Estado membro, nas mesmas condicións que os nacionais deste Estado.

TÍTULO VI

Xustiza

Artigo II-107. Dereito á tutela xudicial efectiva e a un xuíz imparcial.

Toda persoa cuxos dereitos e liberdades garantidos polo dereito da Unión fosen violados ten dereito á tutela xudicial efectiva respectando as condicións establecidas neste artigo.

Toda persoa ten dereito a que a súa causa sexa oída equitativa e publicamente e dentro dun prazo razoable por un xuíz independente e imparcial, establecido previamente pola lei. Toda persoa poderá facerse aconsellar, defender e representar.

Prestáraselle asistencia xurídica gratuíta a quen non dispoña de recursos suficientes sempre e cando tal asistencia sexa necesaria para garantir a efectividade do acceso á xustiza.

Artigo II-108. Presunción de inocencia e dereitos da defensa.

1. Todo acusado se presume inocente mentres a súa culpabilidade non fose declarada legalmente.

2. Garáteselle a todo acusado o respecto dos dereitos da defensa.

Artigo II-109. Principios de legalidade e de proporcionalidade dos delitos e das penas.

1. Ninguén poderá ser condenado por unha acción ou unha omisión que, no momento en que fose cometida, non constituía unha infracción segundo o dereito interno ou o dereito internacional. Do mesmo modo, non se poderá impor unha pena máis grave que a aplicable no momento en que a infracción foi cometida. Se con posterioridade a esta infracción a lei dispón unha pena máis leve, deberase aplicar esta.

2. Este artigo non empecerá o xuízo e o castigo dunha persoa culpable dunha acción ou unha omisión que, no momento en que fose cometida, fose constitutiva de delito segundo os principios xerais recoñecidos polo conxunto das nacións.

3. A intensidade das penas non deberá ser desproporcionada en relación coa infracción.

Artigo II-110. Dereito a non ser xulgado ou condenado penalmente dúas veces pola mesma infracción.

Ninguén poderá ser xulgado ou condenado penalmente por unha infracción respecto da cal xa fose absolto ou condenado na Unión mediante sentenza penal firme conforme a lei.

TÍTULO VII

Disposicións xerais que rexen a interpretación e a aplicación da Carta

Artigo II-111. Ámbito de aplicación.

1. As disposicións desta Carta están dirixidas ás institucións, órganos e organismos da Unión, dentro do respecto do principio de subsidiariedade, así como aos Estados membros unicamente cando apliquen o dereito da Unión. Xa que logo, estes respectarán os dereitos, observarán

os principios e promoverán a súa aplicación, de acordo coas súas respectivas competencias e dentro dos límites das competencias que se lle atribúen á Unión nas demais partes da Constitución.

2. Esta Carta non amplía o ámbito de aplicación do dereito da Unión alén das competencias da Unión, nin crea ningunha competencia ou misión novas para a Unión, nin modifica as competencias e misións definidas nas demais partes da Constitución.

Artigo II-112. Alcance e interpretación dos dereitos e principios.

1. Calquera limitación do exercicio dos dereitos e liberdades recoñecidos por esta Carta deberá ser establecida pola lei e respectar o contido esencial de tales dereitos e liberdades. Dentro do respecto do principio de proporcionalidade, só se poderán introducir limitacións cando sexan necesarias e respondan efectivamente a obxectivos de interese xeral recoñecidos pola Unión ou á necesidade de protección dos dereitos e liberdades dos demais.

2. Os dereitos recoñecidos pola presente Carta que se mencionan noutras partes da Constitución exerceranse nas condicións e dentro dos límites definidos por elas.

3. Na medida en que a presente Carta conteña dereitos que correspondan a dereitos garantidos polo Convenio Europeo para a Protección dos Dereitos Humanos e das Liberdades Fundamentais, o seu sentido e alcance serán iguais aos que lles confire o citado convenio. Esta disposición non obstará para que o dereito da Unión conceda unha protección máis extensa.

4. Na medida en que a presente Carta recoñeza dereitos fundamentais resultantes das tradicións constitucionais comúns aos Estados membros, tales dereitos interpretaranse en harmonía coas citadas tradicións.

5. As disposicións desta Carta que conteñan principios poderán aplicarse mediante actos lexislativos e executivos adoptados polas institucións, órganos e organismos da Unión, e por actos dos Estados membros cando apliquen o dereito da Unión, no exercicio das súas competencias respectivas. Só se poderán alegar perante un órgano xurisdiccional no que se refire á interpretación e ao control da legalidade de tales actos.

6. Teranse plenamente en conta as lexislacións e prácticas nacionais segundo o especificado nesta Carta.

7. As explicacións elaboradas para guiar na interpretación da Carta dos Dereitos Fundamentais serán tidas debidamente en conta polos órganos xurisdicionais da Unión e dos Estados membros.

Artigo II-113. Nivel de protección.

Ningunha das disposicións desta Carta se poderá interpretar como limitativa ou lesiva dos dereitos humanos e das liberdades fundamentais recoñecidos, no seu respectivo ámbito de aplicación, polo dereito da Unión, o dereito internacional e os convenios internacionais de que son parte a Unión ou todos os Estados membros, e en particular o Convenio Europeo para a Protección dos Dereitos Humanos e das Liberdades Fundamentais, así como polas constitucións dos Estados membros.

Artigo II-114. Prohibición do abuso de dereito.

Ningunha das disposicións desta Carta poderá ser interpretada no sentido de que implique un dereito calquera a dedicarse a unha actividade ou a realizar un acto tendente á destrución dos dereitos ou liberdades recoñecidos nesta Carta ou a limitacións máis amplas destes dereitos e liberdades que as previstas nesta Carta.

PARTE III

Políticas e funcionamento da Unión

TÍTULO I

Disposicións de aplicación xeral

Artigo III-115.

A Unión velará pola coherencia entre as diferentes políticas e accións previstas nesta parte, tendo en conta o conxunto dos seus obxectivos e observando o principio de atribución de competencias.

Artigo III-116.

En todas as accións previstas nesta parte, a Unión tratará de eliminar as desigualdades entre a muller e o home e de promover a súa igualdade.

Artigo III-117.

Na definición e execución das políticas e accións previstas nesta parte, a Unión terá en conta as exixencias relacionadas coa promoción dun nivel de emprego elevado, coa garantía dunha protección social adecuada, coa loita contra a exclusión social e cun nivel elevado de educación, formación e protección da saúde humana.

Artigo III-118.

Na definición e execución das políticas e accións previstas nesta parte, a Unión tratará de loitar contra toda discriminación por razón de sexo, raza ou orixe étnica, relixión ou conviccións, discapacidade, idade ou orientación sexual.

Artigo III-119.

As exixencias da protección do ambiente deberanse integrar na definición e na execución das políticas e accións a que se refire esta parte, en particular, co obxecto de fomentar un desenvolvemento sustentable.

Artigo III-120.

As exixencias da protección dos consumidores teranse en conta na definición e execución doutras políticas e accións da Unión.

Artigo III-121.

Cando definan e executen a política da Unión nos ámbitos da agricultura, a pesca, os transportes, o mercado interior, a investigación e o desenvolvemento tecnolóxico e o espazo, a Unión e os Estados membros terán plenamente en conta as exixencias do benestar dos animais como seres sensibles, ao tempo que respectarán as disposicións legais ou administrativas e os usos dos Estados membros, en particular polo que respecta aos ritos relixiosos, ás tradicións culturais e aos patrimonios rexionais.

Artigo III-122.

Sen prexuízo dos artigos I-5, III-166, III-167 e III-238, e dado o lugar que ocupan os servizos de interese económico xeral como servizos a que todos conceden valor na Unión, así como ao seu papel na promoción da cohesión social e territorial desta, a Unión e os Estados membros, conforme as súas competencias respectivas e no ámbito de aplicación da Constitución, velarán por que tales servizos funcionen de acordo con principios e en condicións, económicas e financeiras en particular, que lles permitan cumprir o seu cometido. Tales principios e condicións estableceranse mediante lei europea, sen prexuízo da competencia dos Estados membros, dentro do respecto da Constitución, para prestar, encargar e financiar tales servizos.

TÍTULO II

Non-discriminación e cidadanía

Artigo III-123.

A lei ou lei marco europea poderá regular a prohibición da discriminación por razón de nacionalidade a que se refire o número 2 do artigo I-4.

Artigo III-124.

1. Sen prexuízo das demais disposicións da Constitución e dentro das competencias que esta lle atribúe á Unión, unha lei ou lei marco europea do Consello poderá establecer as medidas necesarias para loitar contra toda discriminación por razón de sexo, raza ou orixe étnica, relixión ou conviccións, discapacidade, idade ou orientación sexual. O Consello pronunciarase por unanimidade, logo de aprobación do Parlamento Europeo.

2. Non obstante o disposto no número 1, a lei ou lei marco europea poderá establecer os principios básicos das medidas de fomento da Unión e definir tales medidas para apoiar as accións emprendidas polos Estados membros co fin de contribuír á consecución dos obxectivos

enunciados no número 1, con exclusión de toda harmonización das disposicións legais e regulamentarias destes.

Artigo III-125.

1. De resultar necesaria unha acción da Unión para facilitar o exercicio do dereito, establecido na alínea a) do número 2 do artigo I-10, de libre circulación e residencia de todo cidadán da Unión, e a menos que a Constitución previse poderes de actuación ao respecto, a lei ou lei marco europea poderá establecer medidas con este fin.

2. Cos mesmos fins ca os mencionados no número 1 e a menos que a Constitución previse poderes de actuación ao respecto, unha lei ou lei marco europea do Consello poderá establecer medidas referentes aos pasaportes, documentos de identidade, permisos de residencia ou calquera outro documento asimilado, así como medidas referentes á seguranza social ou á protección social. O Consello pronunciarase por unanimidade, logo de consulta ao Parlamento Europeo.

Artigo III-126.

Unha lei ou lei marco europea do Consello establecerá os procedementos para o exercicio do dereito, previsto na alínea b) do número 2 do artigo I-10, por todo cidadán da Unión, de sufraxio activo e pasivo nas eleccións municipais e nas eleccións ao Parlamento Europeo no Estado membro en que resida sen ser nacional dese Estado. O Consello pronunciarase por unanimidade, logo de consulta ao Parlamento Europeo. Tales procedementos poderán establecer excepcións cando así o xustifiquen problemas propios dun Estado membro.

O dereito de sufraxio activo e pasivo nas eleccións ao Parlamento Europeo exercerase sen prexuízo do número 1 do artigo III-330 e das medidas adoptadas para a súa aplicación.

Artigo III-127.

Os Estados membros adoptarán as disposicións necesarias para garantir a protección diplomática e consular dos cidadáns da Unión en países terceiros, en virtude da alínea c) do número 2 do artigo I-10.

Os Estados membros levarán a cabo as negociacións internacionais necesarias para garantir esa protección.

Unha lei europea do Consello poderá establecer as medidas necesarias para facilitar esta protección. O Consello pronunciarase logo de consultar o Parlamento Europeo.

Artigo III-128.

As linguas en que todo cidadán da Unión terá dereito a se dirixir ás institucións ou órganos en virtude da alínea d) do número 2 do artigo I-10 e a recibir unha contestación son as que se enumeran no número 1 do artigo IV-448. As institucións e órganos a que se refire a alínea d) do número 2 do artigo I-10 son os que se enumeran no segundo parágrafo do número 1 do artigo I-19 e nos artigos I-30, I-31 e I-32, así como o Valedor do Pobo Europeo.

Artigo III-129.

Cada tres anos a Comisión informará o Parlamento Europeo, o Consello e o Comité Económico e Social sobre a aplicación do artigo I-10 e do presente título. Este informe terá en conta o desenvolvemento da Unión.

Con base nese informe, e sen prexuízo das demais disposicións da Constitución, unha lei ou lei marco europea do Consello poderá completar os dereitos previstos no artigo I-10. O Consello pronunciarase por unanimidade, logo de aprobación do Parlamento Europeo. A devandita lei ou lei marco só entrará en vigor unha vez aprobada polos Estados membros de conformidade coas súas respectivas normas constitucionais.

TÍTULO III

Políticas e accións internas

CAPÍTULO I

Mercado Interior

SECCIÓN 1.ª ESTABLECEMENTO E FUNCIONAMENTO DO MERCADO INTERIOR

Artigo III-130.

1. A Unión adoptará as medidas destinadas a establecer o mercado interior ou a garantir o seu funcionamento, de conformidade coas disposicións pertinentes da Constitución.

2. O mercado interior suporá un espazo sen fronteiras interiores no cal a libre circulación de persoas, servizos, mercadorías e capitais estará garantida de acordo coa Constitución.

3. O Consello adoptará, por proposta da Comisión, os regulamentos ou decisións europeas que definan as orientacións e condicións necesarias para asegurar un progreso equilibrado no conxunto dos sectores considerados.

4. Ao formular as súas propostas para a consecución dos obxectivos enunciados nos números 1 e 2, a Comisión terá en conta a magnitude do esforzo que determinadas economías, que presenten un nivel de desenvolvemento diferente, terán que realizar para o establecemento do mercado interior, e poderá propor as medidas adecuadas.

Se tales medidas adoptan a forma de excepcións, deberán ter carácter temporal e perturbar o menos posible o funcionamento do mercado interior.

Artigo III-131.

Os Estados membros establecerán consultas recíprocas co fin de adoptaren de común acordo as disposicións necesarias para evitar que o funcionamento do mercado interior resulte afectado polas medidas que un Estado membro poida verse obrigado a adoptar en caso de graves disturbios internos que alteren a orde pública, en caso de guerra ou de grave tensión internacional que constitúa unha ameaza de guerra, ou para lles facer fronte ás obrigas contraídas por aquel para o mantemento da paz e a seguranza internacional.

Artigo III-132.

Se algunhas das medidas adoptadas nos casos previstos nos artigos III-131 e III-436 teñen por efecto falsear as condicións da competencia no mercado interior, a Comisión examinará co

Estado membro interesado as condicións en que tales medidas se poderán adaptar ás normas establecidas na Constitución.

Non obstante o procedemento establecido nos artigos III-360 e III-361, a Comisión ou calquera Estado membro poderá recorrer directamente ao Tribunal de Xustiza se considera que outro Estado membro abusa das facultades previstas nos artigos III-131 e III-436. O Tribunal de Xustiza resolverá a porta pechada.

SECCIÓN 2.ª LIBRE CIRCULACIÓN DE PERSOAS E SERVIZOS

Subsección 1.ª Traballadores

Artigo III-133.

1. Os traballadores teñen dereito a circular libremente dentro da Unión.
2. Prohíbese toda discriminación por razón de nacionalidade entre os traballadores dos Estados membros con respecto ao emprego, á retribución e ás demais condicións de traballo.
3. Sen prexuízo das limitacións xustificadas por razóns de orde pública, seguranza e saúde públicas, os traballadores teñen dereito a:
  - a) responder a ofertas efectivas de traballo;
  - b) desprazarse libremente para este fin polo territorio dos Estados membros;
  - c) residir nun dos Estados membros con obxecto de exercer nel un emprego, de conformidade coas disposicións legais, regulamentarias e administrativas que rexen o emprego dos traballadores nacionais;
  - d) permanecer no territorio dun Estado membro despois de ter exercido nel un emprego, nas condicións que fixen os regulamentos europeos adoptados pola Comisión.
4. Este artigo non se aplicará aos empregos na Administración pública.

Artigo III-134.

A lei ou lei marco europea establecerá as medidas necesarias para facer efectiva a libre circulación dos traballadores, tal como queda definida no artigo III-133. Adoptarase logo de consulta ao Comité Económico e Social.

A lei ou lei marco europea terá como finalidade, en particular:

- a) asegurar unha estreita colaboración entre as administracións nacionais do traballo;
- b) eliminar aqueles procedementos e prácticas administrativos, así como os prazos de acceso aos empregos dispoñibles, que resulten da lexislación nacional ou de acordos celebrados con anterioridade entre os Estados membros, cuxo mantemento supoña un obstáculo para a liberalización dos movementos dos traballadores;
- c) eliminar todos os prazos e demais restricións establecidos polas lexislacións nacionais ou polos acordos celebrados con anterioridade entre os Estados membros, que lles impoñan aos traballadores dos demais Estados membros condicións distintas das impostas aos traballadores nacionais para a libre elección dun emprego;

d) establecer mecanismos adecuados para pór en relación as ofertas e as demandas de emprego e facilitar o seu equilibrio en condicións tales que non se poña en grave perigo o nivel de vida e de emprego nas diversas rexións e industrias.

Artigo III-135.

Os Estados membros propiciarán, no marco dun programa común, o intercambio de traballadores mozos.

Artigo III-136.

1. No ámbito de seguranza social, a lei ou lei marco europea establecerá as medidas necesarias para realizar a libre circulación dos traballadores, creando, en particular, un sistema que permita garantirilles aos traballadores migrantes por conta allea e por conta propia, así como ás persoas que dependan deles:

- a) a acumulación de todos os períodos tomados en consideración polas distintas lexislacións nacionais para adquirir e conservar o dereito ás prestacións sociais, así como para calculalas;
- b) o pagamento das prestacións ás persoas que residan no territorio dos Estados membros.

2. Cando un membro do Consello considere que un proxecto de lei ou de lei marco europea a que se refire o número 1 prexudica aspectos fundamentais do seu sistema de seguranza social, como o seu ámbito de aplicación, custo ou estrutura financeira, ou afecta o equilibrio financeiro do dito sistema, poderá solicitar que o asunto se remita ao Consello Europeo, caso en que o procedemento previsto no artigo III-396 ficará suspendido. Tras deliberar verbo diso, o Consello Europeo, dentro dun prazo de catro meses desde a dita suspensión:

- a) devolverá o proxecto ao Consello, pondo fin deste xeito á suspensión do procedemento establecido no artigo III-396, ou
- b) pediralle á Comisión que presente unha nova proposta, caso en que se considerará que non foi adoptado o acto proposto inicialmente.

Subsección 2.ª Liberdade de establecemento

Artigo III-137.

No marco da presente subsección, quedarán prohibidas as restricións á liberdade de establecemento dos nacionais dun Estado membro no territorio doutro Estado membro. Esta prohibición estenderase tamén ás restricións relativas á apertura de axencias, cursuais ou filiais polos nacionais dun Estado membro establecidos no territorio doutro Estado membro.

Os nacionais dun Estado membro terán dereito, no territorio doutro Estado membro, a acceder ás actividades por conta propia e a exercerlas, así como a constituír e xestionar empresas e, especialmente, sociedades, tal como se definen no segundo parágrafo do artigo III-142, nas condicións definidas pola lexislación do Estado membro de establecemento para os seus propios nacionais, sen prexuízo da sección 4, relativa aos capitais e aos pagamentos.

Artigo III-138.

1. A lei marco europea establecerá as medidas para realizar a liberdade de establecemento nunha determinada actividade. Adoptarase logo de consulta ao Comité Económico e Social.

2. O Parlamento Europeo, o Consello e a Comisión exercerán as funcións que lles asigna o número 1, en particular:

a) ocupándose, en xeral, con prioridade, das actividades en que a liberdade de establecemento contribúa de maneira especialmente útil ao desenvolvemento da produción e dos intercambios;

b) asegurando unha estreita colaboración entre as administracións nacionais competentes co fin de coñecer as situacións particulares, na Unión, das distintas actividades afectadas;

c) eliminando aqueles procedementos e prácticas administrativos que resulten da lexislación nacional ou de acordos celebrados con anterioridade entre os Estados membros, cuxo mantemento supoña un obstáculo para a liberdade de establecemento;

d) velando por que os traballadores por conta allea dun Estado membro, empregados no territorio doutro Estado membro, poidan permanecer en tal territorio para emprenderen unha actividade por conta propia, cando cumpran as condicións que lles serían exixibles se entrasen no citado Estado no momento de quererem iniciar esa actividade;

e) facendo posible a adquisición e a explotación de bens inmoables situados no territorio dun Estado membro por un nacional doutro Estado membro, na medida en que non se vulneren os principios enunciados no número 2 do artigo III-227;

f) aplicando a supresión progresiva das restricións á liberdade de establecemento, en cada rama de actividade prevista, tanto polo que respecta ás condicións de apertura de axencias, sucursais ou filiais no territorio dun Estado membro, como ás condicións de admisión do persoal do centro da sede central nos órganos de xestión ou de control daquelas;

g) coordinando, na medida necesaria e co obxecto de as facer equivalentes, as garantías exixidas nos Estados membros ás sociedades definidas no segundo parágrafo do artigo III-142, para protexer os intereses de socios e terceiros;

h) asegurándose de que as condicións de establecemento non resulten falseadas mediante axudas outorgadas polos Estados membros.

Artigo III-139.

A presente subsección non se aplicará, no que respecta ao Estado membro interesado, ás actividades que, no dito Estado, estean relacionadas, aínda que só sexa de maneira ocasional, co exercicio do poder público.

A lei ou lei marco europea poderá excluír determinadas actividades da aplicación do disposto nesta subsección.

Artigo III-140.

1. Esta subsección e as medidas adoptadas en virtude dela non prexulgarán a aplicabilidade das disposicións legais, regulamentarias e administrativas dos Estados membros que prevexan un réxime especial para os estranxeiros e que estean xustificadas por razóns de orde pública, seguranza e saúde públicas.

2. A lei marco europea coordinará as disposicións nacionais previstas no número 1.

Artigo III-141.

1. A lei marco europea facilitará o acceso ás actividades por conta propia e o seu exercicio. Terá como finalidade:

- a) o recoñecemento mutuo de diplomas, certificados e outros títulos
- b) a coordinación das disposicións legais, regulamentarias e administrativas dos Estados membros relativas ao acceso ás actividades por conta propia e ao seu exercicio.

2. En canto ás profesións médicas, paramédicas e farmacéuticas, a progresiva supresión das restricións quedará supeditada á coordinación das condicións exixidas para o seu exercicio nos diferentes Estados membros.

Artigo III-142.

As sociedades constituídas de conformidade coa lexislación dun Estado membro e cuxo domicilio social, administración central ou centro de actividade principal se encontre dentro da Unión quedarán equiparadas, para efectos da aplicación da presente subsección, ás persoas físicas nacionais dos Estados membros.

Por sociedades enténdense as sociedades de dereito civil ou mercantil, incluídas as sociedades cooperativas, e as demais persoas xurídicas de dereito público ou privado, con excepción das que non persigan un fin lucrativo.

Artigo III-143.

Os Estados membros outorgaranlles aos nacionais dos demais Estados membros o trato de nacional no que respecta á súa participación financeira no capital das sociedades definidas no segundo parágrafo do artigo III-142, sen prexuízo da aplicación das restantes disposicións da Constitución.

Subsección 3.ª Liberdade de prestación de servizos

Artigo III-144.

No marco desta subsección, quedarán prohibidas as restricións á libre prestación de servizos dentro da Unión para os nacionais dos Estados membros establecidos nun Estado membro distinto do destinatario da prestación.

A lei ou lei marco europea poderá estender o beneficio das disposicións desta subsección aos prestadores de servizos que sexan nacionais dun Estado terceiro e estean establecidos dentro da Unión.

Artigo III-145.

Para efectos da Constitución, consideraranse como servizos as prestacións realizadas normalmente a cambio dunha remuneración, na medida en que non se rexan polas disposicións relativas á libre circulación de persoas mercadorías e capitais.

Os servizos comprenderán, en particular:

- a) actividades de carácter industrial,
- b) actividades de carácter mercantil,

- c) actividades artesanais,
- d) actividades propias das profesións liberais.

Sen prexuízo da subsección 2, relativa á liberdade de establecemento, para realizar a prestación dun servizo o prestador poderá exercer temporalmente a súa actividade no Estado membro en que realice a prestación, nas mesmas condicións que lles impoña ese Estado aos seus propios nacionais.

Artigo III-146.

1. A libre prestación de servizos en materia de transportes rexerese pola sección 7 do capítulo III, relativa aos transportes.
2. A liberalización dos servizos bancarios e de seguros vinculados aos movementos de capitais realizarase en harmonía coa liberalización da circulación de capitais.

Artigo III-147.

1. A lei marco europea establecerá as medidas para acadar a liberalización dun servizo determinado. Adoptarase logo de consulta ao Comité Económico e Social.
2. A lei marco europea prevista no número 1 referirase, en xeral, con prioridade, aos servizos que inflúan de forma directa nos custos de produción ou cuxa liberalización contribúa a facilitar os intercambios de mercadorías.

Artigo III-148.

Os Estados membros esforzaranse por proceder a unha liberalización dos servizos máis ampla que a exixida en virtude da lei marco europea adoptada en aplicación do número 1 do artigo III, 147, se a súa situación económica xeral e a do sector afectado llelo permiten.

A Comisión dirixirá recomendacións para tal efecto aos Estados membros interesados.

Artigo III-149.

En canto non se supriman as restricións á libre prestación de servizos, os Estados membros aplicaránllelas, sen distinción de nacionalidade ou residencia, a todos os prestadores de servizos a que se refire o primeiro parágrafo do artigo III-144.

Artigo III-150.

Os artigos III-139 a III-142 serán aplicables ás materias reguladas pola presente subsección.

SECCIÓN 3.A LIBRE CIRCULACIÓN DE MERCADORÍAS

Subsección 1.ª Unión aduaneira

Artigo III-151.

1. A Unión incluírá unha Unión aduaneira, que abranguerá a totalidade dos intercambios de mercadorías e que suporá a prohibición, entre os Estados membros, dos dereitos de aduana de importación e exportación e de calquera exacción de efecto equivalente, así como a adopción dun arancel aduaneiro común nas súas relacións con países terceiros.

2. O número 4 e a subsección 3, relativa á prohibición das restricións cuantitativas, aplícaranse aos produtos orixinarios dos Estados membros e aos produtos procedentes de países terceiros que se encontren en libre práctica nos Estados membros.

3. Consideraranse en libre práctica nun Estado membro os produtos procedentes de países terceiros respecto dos cales se cumprisen, no dito Estado membro, as formalidades de importación e percíbisen os dereitos de aduana e calquera outra exacción de efecto equivalente exixible, sempre que non se beneficiasen dunha devolución total ou parcial deles.

4. Quedarán prohibidos entre os Estados membros os dereitos de aduana de importación e exportación ou exaccións de efecto equivalente. Esta prohibición aplicarase tamén aos dereitos de aduana de carácter fiscal.

5. O Consello adoptará, por proposta da Comisión, os regulamentos ou decisións europeos que fixan os dereitos do arancel aduaneiro común.

6. No cumprimento das funcións que se lle encomendan en virtude deste artigo, a Comisión guiarase:

- a) pola necesidade de promover os intercambios comerciais entre os Estados membros e países terceiros;
- b) pola evolución das condicións de competencia dentro da Unión, na medida en que tal evolución teña por efecto o incremento da competitividade das empresas;
- c) polas necesidades de abastecemento da Unión en materias primas e produtos semielaborados, procurando que non se falseen, entre os Estados membros, as condicións de competencia respecto dos produtos acabados;
- d) pola necesidade de evitar perturbacións graves na vida económica dos Estados membros e garantir un desenvolvemento racional da produción e unha expansión do consumo na Unión.

Subsección 2.ª Cooperación aduaneira

Artigo III-152.

Dentro do ámbito de aplicación da Constitución, a lei ou lei marco europea establecerá medidas para intensificar a cooperación aduaneira entre os Estados membros e entre estes e a Comisión.

Subsección 3.ª Prohibición das restricións cuantitativas

Artigo III-153.

Quedarán prohibidas entre os Estados membros as restricións cuantitativas tanto á importación como á exportación, así como todas as medidas de efecto equivalente.

Artigo III-154.

O artigo III-153 non obstará para as prohibicións ou restricións á importación, exportación ou tránsito que estean xustificadas por razóns de orde pública, moralidade ou seguranzas públicas, protección da saúde e vida das persoas e animais, ou preservación dos vexetais, protección do patrimonio artístico, histórico ou arqueolóxico nacional ou protección da propiedade industrial e comercial. Con todo, tales prohibicións ou restricións non deberán constituír un medio de discriminación arbitraria nin unha restrición encuberta do comercio entre os Estados membros.

Artigo III-155.

1. Os Estados membros adecuarán os monopolios nacionais de carácter comercial de tal modo que quede asegurada a exclusión de toda discriminación entre os nacionais dos Estados membros respecto das condicións de abastecemento e de mercado.

Este artigo aplicarase a calquera organismo mediante o cal un Estado membro, de iure ou de facto, directa ou indirectamente, controle, dirixa ou inflúa sensiblemente nas importacións ou as exportacións entre os Estados membros. Aplicarase igualmente aos monopolios cedidos polo Estado a terceiros.

2. Os Estados membros absteranse de calquera nova medida contraria aos principios enunciados no número 1 ou que restrinja o alcance dos artigos relativos á prohibición dos dereitos de aduana e das restricións cuantitativas entre os Estados membros.

3. Se un monopolio de carácter comercial supón unha regulación destinada a facilitar a comercialización ou a mellorar a rendibilidade dos produtos agrícolas, deberanse establecer, na aplicación deste artigo, garantías equivalentes para o emprego e o nivel de vida dos produtores interesados.

SECCIÓN 4.ª CAPITAIS E PAGAMENTOS**Artigo III-156.**

No marco da presente sección, quedan prohibidas as restricións tanto aos movementos de capitais como aos pagamentos entre Estados membros e entre Estados membros e países terceiros.

Artigo III-157.

1. O artigo III-156 entenderase sen prexuízo da aplicación a países terceiros das restricións que existían o 31 de decembro de 1993 de conformidade co dereito interno ou co dereito da Unión en materia de movementos de capitais, con destino a países terceiros ou procedentes deles, que supoñan investimentos directos, incluídos os inmobiliarios, o establecemento, a prestación de servizos financeiros ou a admisión de valores nos mercados de capitais. No que se refire ás restricións existentes en virtude da lexislación nacional de Estonia e de Hungría, a data en cuestión será o 31 de decembro de 1999.

2. A lei ou lei marco europea establecerá medidas relativas aos movementos de capitais, con destino a países terceiros ou procedentes deles, que supoñan investimentos directos, incluídos os inmobiliarios, o establecemento, a prestación de servizos financeiros ou a admisión de valores nos mercados de capitais.

O Parlamento Europeo e o Consello tratarán de alcanzar o obxectivo da libre circulación de capitais entre Estados membros e países terceiros no maior grao posible, e sen prexuízo das demais disposicións da Constitución.

3. Non obstante o disposto no número 2, só unha lei ou lei marco europea do Consello poderá establecer medidas que supoñan un retroceso no dereito da Unión verbo da liberalización dos movementos de capitais con destino a países terceiros ou procedentes deles. O Consello pronunciarase por unanimidade, logo de consulta ao Parlamento Europeo.

Artigo III-158.

1. O artigo III-156 aplicarase sen prexuízo do dereito dos Estados membros a:
  - a) aplicaren as disposicións pertinentes do seu dereito fiscal que distingan entre contribuíntes cuxa situación difira con respecto ao seu lugar de residencia ou con respecto aos lugares onde estea investido o seu capital;
  - b) adoptaren todas as medidas indispensables para impedir as infraccións das súas disposicións legais e regulamentarias, en particular en materia fiscal e de supervisión prudencial de entidades financeiras, estableceren procedementos de declaración de movementos de capitais para efectos de información administrativa ou estatística ou tomaren medidas xustificadas por razóns de orde pública ou de seguranza pública.
2. A presente sección entenderase sen prexuízo da aplicación de restricións do dereito de establecemento que sexan compatibles coa Constitución.
3. As medidas e os procedementos a que se fai referencia nos números 1 e 2 non deberán constituír nin un medio de discriminación arbitraria nin unha restrición encuberta da libre circulación de capitais e pagamentos definida no artigo III-156.
4. En ausencia dunha lei ou lei marco europea conforme o previsto no número 3 do artigo III-157, a Comisión ou, en ausencia dunha decisión europea da Comisión dentro dun período de tres meses a partir da solicitude do Estado membro interesado, o Consello poderá adoptar unha decisión europea que declare que unhas medidas fiscais restritivas adoptadas por un Estado membro con respecto a varios países terceiros deben considerarse compatibles coa Constitución na medida en que as xustifique un dos obxectivos da Unión e sexan compatibles co correcto funcionamento do mercado interior. O Consello pronunciarase por unanimidade a pedimento dun Estado membro.

Artigo III-159.

Cando, en circunstancias excepcionais, os movementos de capitais con destino a países terceiros ou procedentes deles causen, ou ameacen causar, dificultades graves para o funcionamento da Unión económica e monetaria, o Consello poderá adoptar, por proposta da Comisión, regulamentos ou decisións europeas que establezan medidas de salvagarda respecto de países terceiros, por un prazo que non sexa superior a seis meses, sempre que tales medidas sexan estritamente necesarias. Pronunciarase logo de consulta ao Banco Central Europeo.

Artigo III-160.

Cando sexa necesario para acadar os obxectivos enunciados no artigo III-257, no que se refire á prevención e loita contra o terrorismo e as actividades con el relacionadas, a lei europea definirá un marco de medidas administrativas sobre movemento de capitais e pagamentos, tales como a inmovilización de fondos, activos financeiros ou beneficios económicos cuxa propiedade, posesión ou tenza ostenten persoas físicas ou xurídicas, grupos ou entidades non estatais.

O Consello adoptará, por proposta da Comisión, regulamentos ou decisións europeas co fin de aplicar a lei europea mencionada no primeiro parágrafo.

Os actos a que fai referencia este artigo incluirán as disposicións necesarias en materia de garantías xurídicas.

SECCIÓN 5.ª NORMAS SOBRE COMPETENCIA

Subsección 1.ª Normas aplicables ás empresas

Artigo III-161.

1. Serán incompatibles co mercado interior e quedarán prohibidos todos os acordos entre empresas, as decisións de asociacións de empresas e as prácticas concertadas que poidan afectar o comercio entre os Estados membros e que teñan por obxecto ou efecto impedir, restrinxir ou falsear o xogo da competencia dentro do mercado interior e, en particular, os que consistan en:

- a) fixar directa ou indirectamente os prezos de compra ou de venda ou outras condicións de transacción;
- b) limitar ou controlar a produción, o mercado, o desenvolvemento técnico ou os investimentos;
- c) repartir os mercados ou as fontes de abastecemento;
- d) aplicar a terceiros contratantes condicións desiguais para prestacións equivalentes, que lles ocasionen a estes unha desvantaxe competitiva;
- e) subordinar a celebración de contratos á aceptación, polos outros contratantes, de prestacións suplementarias que, pola súa natureza ou segundo os usos mercantís, non garden ningunha relación co obxecto de tales contratos.

2. Os acordos ou decisións prohibidos por este artigo serán nulos de pleno dereito.

3. Non obstante, o número 1 poderá ser declarado inaplicable a:

- calquera acordo ou categoría de acordos entre empresas,
- calquera decisión ou categoría de decisións de asociacións de empresas,
- calquera práctica concertada ou categoría de prácticas concertadas,

que contribúan a mellorar a produción ou a distribución dos produtos ou a fomentar o progreso técnico ou económico, e lles reserven ao mesmo tempo aos usuarios unha participación equitativa no beneficio resultante, e sen que:

- a) lles imponían ás empresas interesadas restricións que non sexan indispensables para alcanzar tales obxectivos;
- b) lles ofrezan a esas empresas a posibilidade de eliminaren a competencia respecto dunha parte substancial dos produtos de que se trate.

Artigo III-162.

Será incompatible co mercado interior e quedará prohibida, na medida en que poida afectar o comercio entre os Estados membros, a explotación abusiva, por parte dunha ou máis empresas, dunha posición dominante no mercado interior ou nunha parte substancial deste.

Tales prácticas abusivas poderán consistir, particularmente, en:

- a) impor, directa ou indirectamente, prezos de compra, de venda ou outras condicións de transacción non equitativas;
- b) limitar a produción, o mercado ou o desenvolvemento técnico en prexuízo dos consumidores;

- c) aplicar a terceiros contratantes condicións desiguais para prestacións equivalentes, que lles ocasionen a estes unha desvantaxe competitiva;
- d) subordinar a celebración de contratos á aceptación, polos outros contratantes, de prestacións suplementarias que, pola súa natureza ou segundo os usos mercantís, non garden ningunha relación co obxecto de tales contratos.

Artigo III-163.

1. O Consello adoptará, por proposta da Comisión, os regulamentos europeos para a aplicación dos principios enunciados nos artigos III-161 e III-162. Pronunciarase logo de consulta ao Parlamento Europeo.

2. Os devanditos regulamentos terán especialmente por obxecto:

- a) garantir a observancia das prohibicións mencionadas no número 1 do artigo III-161 e no artigo III-162, mediante o establecemento de multas e multas coercitivas;
- b) determinar as modalidades de aplicación do número 3 do artigo III-161, tendo en conta a necesidade, por unha parte, de asegurar unha vixilancia eficaz e, por outra, de simplificar no posible o control administrativo;
- c) precisar, eventualmente, respecto dos distintos sectores económicos, o ámbito de aplicación dos artigos III-161 e III-162;
- d) definir as respectivas funcións da Comisión e do Tribunal de Xustiza da Unión Europea na aplicación das disposicións establecidas neste número;
- e) definir as relacións entre as lexislacións nacionais, por unha parte, e a presente subsección e os regulamentos europeos adoptados en aplicación do presente artigo, por outra.

Artigo III-164.

Ata a entrada en vigor dos regulamentos europeos adoptados en aplicación do artigo III-163, as autoridades dos Estados membros decidirán sobre a admisibilidade dos acordos, decisións e prácticas concertadas e sobre a explotación abusiva dunha posición dominante no mercado interior, de conformidade co seu dereito interno e cos artigos III-161, en particular o seu número 3, e III-162.

Artigo III-165.

1. Sen prexuízo do artigo III-164, a Comisión velará pola aplicación dos principios enunciados nos artigos III-161 e III-162. A pedimento dun Estado membro ou de oficio, e en colaboración coas autoridades competentes dos Estados membros, que lle prestarán a súa asistencia, a Comisión investigará os casos de suposta infracción dos ditos principios. Se comproba a existencia dunha infracción, propondrá as medidas adecuadas para lle pór termo.

2. Se non se pon termo ás infraccións mencionadas no número 1, a Comisión adoptará unha decisión europea motivada que faga constar a infracción dos principios. Poderá publicar tal decisión e autorizarlles aos Estados membros que adopten as disposicións necesarias, nas condicións e modalidades que ela determine, para remediar esta situación.

3. A Comisión poderá adoptar regulamentos europeos relativos ás categorías de acordos sobre as cales o Consello adoptase un regulamento europeo de conformidade coa alínea b) do segundo parágrafo do artigo III-163.

Artigo III-166.

1. Os Estados membros non tomarán nin manterán, respecto das empresas públicas e aquelas empresas a que concedan dereitos especiais ou exclusivos, ningunha medida contraria á Constitución, en particular ao número 2 do artigo I-4 e aos artigos III-161 a III-169.

2. As empresas encargadas da xestión de servizos de interese económico xeral ou que teñan o carácter de monopolo fiscal ficarán suxeitas ás disposicións da Constitución, en particular ás normas sobre competencia, na medida en que a aplicación de tales disposicións non impida, de feito ou de dereito, o cumprimento da misión específica a elas confiada. O desenvolvemento do comercio non deberá verse afectado de forma contraria ao interese da Unión.

3. A Comisión velará pola aplicación do presente artigo e adoptará, segundo sexa necesario, os regulamentos ou decisións europeos apropiados.

Subsección 2.ª Axudas outorgadas polos Estados membros

Artigo III-167.

1. Salvo que a Constitución dispoña outra cousa, serán incompatibles co mercado interior, na medida en que afecten os intercambios entre Estados membros, as axudas outorgadas polos Estados membros ou mediante fondos estatais, baixo calquera forma, que falseen ou ameacen falsear a competencia, favorecendo determinadas empresas ou producións.

2. Serán compatibles co mercado interior:

a) as axudas de carácter social concedidas aos consumidores individuais, sempre que se outorguen sen discriminacións baseadas na orixe dos produtos;

b) as axudas destinadas a reparar os prexuízos causados por desastres naturais ou por outros acontecementos de carácter excepcional;

c) as axudas concedidas para favorecer a economía de determinadas rexións da República Federal de Alemaña afectadas pola división de Alemaña, na medida en que sexan necesarias para compensar as desvantaxes económicas ocasionadas por esta división. Cinco anos despois da entrada en vigor do Tratado que establece unha Constitución para Europa, o Consello poderá adoptar, por proposta da Comisión, unha decisión europea que derogue esta alínea.

3. Poderanse considerar compatibles co mercado interior:

a) as axudas destinadas a favorecer o desenvolvemento económico de rexións en que o nivel de vida sexa anormalmente baixo ou en que exista unha grave situación de subemprego, así como o das rexións referidas no artigo III-424, tendo en conta a súa situación estrutural, económica e social;

b) as axudas para fomentar a realización dun proxecto importante de interese común europeo ou destinadas a lle pór remedio a unha grave perturbación na economía dun Estado membro;

c) as axudas destinadas a facilitar o desenvolvemento de determinadas actividades ou de determinadas rexións económicas, sempre que non alteren as condicións dos intercambios en forma contraria ao interese común;

- d) as axudas destinadas a promover a cultura e a conservación do patrimonio, cando non alteren as condicións dos intercambios e da competencia na Unión en contra do interese común;
- e) as demais categorías de axudas que se determinen mediante regulamentos ou decisións europeas adoptados polo Consello por proposta da Comisión.

Artigo III-168.

1. A Comisión examinará permanentemente, xunto cos Estados membros, os réximes de axudas existentes nos ditos Estados. Proporalles a estes as medidas apropiadas que exixa o desenvolvemento progresivo ou o funcionamento do mercado interior.

2. Se, despois de ter emprazado os interesados para que presenten as súas observacións, a Comisión comproba que unha axuda outorgada por un Estado membro ou mediante fondos estatais non é compatible co mercado interior en virtude do artigo III-167, ou que tal axuda se aplica de maneira abusiva, adoptará unha decisión europea para que o Estado membro interesado a suprima ou modifique no prazo que ela mesma determine.

Se o Estado membro de que se trate non cumpre esta decisión europea no prazo establecido, a Comisión ou calquera outro Estado membro interesado poderá recorrer directamente ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea, non obstante o disposto nos artigos III-360 e III-361.

A pedimento dun Estado membro, o Consello poderá adoptar, por unanimidade, unha decisión europea segundo a cal, e non obstante o disposto no artigo III-167 ou nos regulamentos europeos previstos no artigo III-169, a axuda que concedeu ou vai conceder o devandito Estado sexa considerada compatible co mercado interior, cando circunstancias excepcionais xustifiquen esta decisión. Se, con respecto a esta axuda, a Comisión iniciou o procedemento establecido no primeiro parágrafo do presente número, a petición do Estado membro interesado dirixida ao Consello terá por efecto a suspensión do dito procedemento ata que este último se pronuncie sobre a cuestión.

Porén, se o Consello non se pronunciou dentro dos tres meses seguintes á petición, a Comisión decidirá ao respecto.

3. Os Estados membros informarán a Comisión dos seus proxectos de conceder ou modificar axudas coa suficiente antelación para que esta poida presentar as súas observacións. Se considera que un proxecto non é compatible co mercado interior conforme o artigo III-167, a Comisión iniciará sen demora o procedemento establecido no número 2 deste artigo. O Estado membro interesado non poderá executar as medidas proxectadas antes de que en tal procedemento recaia decisión definitiva.

4. A Comisión poderá adoptar regulamentos europeos relativos ás categorías de axudas públicas sobre as cales o Consello determinase, conforme o artigo III-169, que poden quedar exentas do procedemento establecido no número 3 deste artigo.

Artigo III-169.

O Consello poderá adoptar, por proposta da Comisión, os regulamentos europeos para a aplicación dos artigos III-167 e III-168, e, en particular, para determinar as condicións de aplicación do número 3 do artigo III-168 e as categorías de axudas que quedan exentas de tal procedemento. Pronunciarase logo de consulta ao Parlamento Europeo.

SECCIÓN 6.ª DISPOSICIONES FISCAIS

Artigo III-170.

1. Ningún Estado membro gravará directa ou indirectamente os produtos dos demais Estados membros con tributos internos, calquera que sexa a súa natureza, superiores aos que graven directa ou indirectamente os produtos nacionais similares.

Así mesmo, ningún Estado membro gravará os produtos dos demais Estados membros con tributos internos que poidan protexer indirectamente outras producións.

2. Os produtos exportados dun Estado membro ao territorio doutro Estado membro non se poderán beneficiar de ningunha devolución de tributos internos superior ao importe daqueles con que fosen gravados directa ou indirectamente.

3. En canto aos tributos distintos dos impostos sobre o volume de negocios, os impostos sobre consumos específicos e os outros impostos indirectos, non se poderán conceder exoneracións nin restitucións ás exportacións aos demais Estados membros nin impor gravames compensatorios ás importacións procedentes dos Estados membros, a menos que as disposicións proxectadas fosen previamente aprobadas para un período de tempo limitado por unha decisión adoptada polo Consello, por proposta da Comisión.

Artigo III-171.

Unha lei ou lei marco europea do Consello establecerá as medidas referentes á harmonización das lexislacións relativas aos impostos sobre o volume de negocios, os impostos sobre consumos específicos e outros impostos indirectos, sempre que esa harmonización sexa necesaria para garantir o establecemento ou o funcionamento do mercado interior e evitar as distorsións da competencia. O Consello pronunciarase por unanimidade, logo de consulta ao Parlamento Europeo e ao Comité Económico e Social.

SECCIÓN 7.ª DISPOSICIONES COMÚNS

Artigo III-172.

1. Salvo que a Constitución dispoña outra cousa, aplicarase o presente artigo para a consecución dos obxectivos enunciados no artigo III-130. A lei ou lei marco europea establecerá as medidas relativas á aproximación das disposicións legais, regulamentarias e administrativas dos Estados membros que teñan por obxecto o establecemento ou o funcionamento do mercado interior. A dita lei ou lei marco adoptarse logo de consulta ao Comité Económico e Social.

2. O número 1 non se aplicará ás disposicións fiscais, ás disposicións relativas á libre circulación de persoas nin ás relativas aos dereitos e intereses dos traballadores por conta allea.

3. Nas súas propostas presentadas conforme o número 1 en materia de saúde, seguranza, protección do ambiente e protección dos consumidores, a Comisión basearase nun nivel elevado de protección elevado, tendo en conta especialmente calquera novidade fundada en feitos científicos. No marco das súas respectivas atribucións, o Parlamento Europeo e o Consello procurarán tamén acadar ese obxectivo.

4. Se, tras a adopción dunha medida de harmonización mediante unha lei ou lei marco europea ou mediante un regulamento europeo da Comisión, un Estado membro considera necesario manter disposicións nacionais, xustificadas por algunha das razóns importantes referidas no

artigo III-154 ou relacionadas coa protección do medio de traballo ou do ambiente, o dito Estado membro notificaralle á Comisión tales disposicións así como os motivos do seu mantemento.

5. Así mesmo, sen prexuízo do número 4, se, tras a adopción dunha medida de harmonización mediante unha lei ou lei marco europea ou mediante un regulamento europeo da Comisión, un Estado membro considera necesario establecer novas disposicións nacionais baseadas en novidades científicas relativas á protección do medio de traballo ou do ambiente e xustificadas por un problema específico do dito Estado membro xurdido con posterioridade á adopción da medida de harmonización, notificaralle á Comisión as disposicións previstas así como os motivos da súa adopción.

6. A Comisión adoptará, nun prazo de seis meses a partir das notificacións a que se refiren os números 4 e 5, unha decisión europea que aprobe ou rexeite as disposicións nacionais mencionadas, despois de ter comprobado se constitúen ou non un medio de discriminación arbitraria ou unha restrición encuberta do comercio entre Estados membros e se constitúen ou non un obstáculo para o funcionamento do mercado interior.

Se a Comisión non adoptou unha decisión no citado prazo, as disposicións nacionais a que se refiren os números 4 e 5 consideraranse aprobadas.

Cando estea xustificada pola complexidade do asunto e non haxa riscos para a saúde humana, a Comisión poderalle notificar ao Estado membro de que se trate que o prazo mencionado neste número se amplía por novo un período de ata seis meses.

7. Cando, de conformidade co número 6, un Estado membro sexa autorizado a manter ou establecer disposicións nacionais que se aparten dunha medida de harmonización, a Comisión estudará inmediatamente a posibilidade de propor unha adaptación a esa medida.

8. Cando un Estado membro suscite un problema concreto relacionado coa saúde pública nun ámbito que previamente fose obxecto de medidas de harmonización, deberá informar disto á Comisión, a cal examinará inmediatamente a conveniencia de propor as medidas adecuadas.

9. Como excepción ao procedemento establecido nos artigos III-360 e III-361, a Comisión e calquera Estado membro poderán recorrer directamente ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea se consideran que outro Estado membro abusa das facultades previstas neste artigo.

10. As medidas de harmonización mencionadas neste artigo incluírán, nos casos apropiados, unha cláusula de salvagarda que autorice os Estados membros a adoptaren, por un ou varios dos motivos non económicos indicados no artigo III-154, medidas provisorias sometidas a un procedemento de control da Unión.

Artigo III-173.

Sen prexuízo do artigo III-172, unha lei marco europea do Consello establecerá as medidas encarreiradas á aproximación das disposicións legais, regulamentarias e administrativas dos Estados membros que incidan directamente no establecemento ou funcionamento do mercado interior. O Consello pronunciarase por unanimidade, logo de consulta ao Parlamento Europeo e ao Comité Económico e Social.

Artigo III-174.

Se a Comisión comproba que unha diverxencia entre as disposicións legais, regulamentarias ou administrativas dos Estados membros falsea as condicións de competencia no mercado interior e provoca unha distorsión que deba eliminarse, consultarás os Estados membros interesados.

Se tales consultas non permiten chegar a un acordo, a lei marco europea establecerá as medidas necesarias para eliminar a distorsión de que se trate. Poderanse adoptar outras medidas apropiadas previstas na Constitución.

Artigo III-175.

1. Cando exista motivo para temer que a adopción ou a modificación dunha disposición legal, regulamentaria ou administrativa dun Estado membro poida provocar unha distorsión no sentido do artigo III-174, o Estado membro que pretenda adoptar tales medidas consultará a Comisión. Despois de ter consultado os Estados membros, a Comisión dirixiralles aos Estados membros interesados unha recomendación sobre as medidas apropiadas para evitar tal distorsión.

2. Se o Estado membro que pretende adoptar ou modificar disposicións nacionais non se atén á recomendación que a Comisión lle dirixise, non se lles poderá pedir aos demais Estados membros, en aplicación do artigo III-174, que modifiquen as súas disposicións nacionais para eliminar esa distorsión. Se o Estado membro que non tivo en conta a recomendación da Comisión provoca unha distorsión unicamente en prexuízo propio, non se aplicará o artigo III-174.

Artigo III-176.

No ámbito do establecemento ou do funcionamento do mercado interior, a lei ou lei marco europea establecerá as medidas relativas á creación de títulos europeos para garantir unha protección uniforme dos dereitos de propiedade intelectual e industrial na Unión e ao establecemento de réximes de autorización, coordinación e control centralizados a escala da Unión.

Unha lei europea do Consello establecerá o réxime lingüístico dos títulos europeos. O Consello pronunciarase por unanimidade, logo de consulta ao Parlamento Europeo.

CAPÍTULO II

Política económica e monetaria

Artigo III-177.

Para alcanzar os fins enunciados no artigo I-3, a acción dos Estados membros e da Unión incluírá, nas condicións fixadas pola Constitución, a instauración dunha política económica que se baseará na estreita coordinación das políticas económicas dos Estados membros, no mercado interior e na definición de obxectivos comúns, e que se desenvolverá de conformidade co respecto ao principio dunha economía de mercado aberta e de libre competencia.

Paralelamente, nas condicións e segundo os procedementos establecidos na Constitución, tal acción implicará unha moeda única, o euro, e a definición e execución dunha política monetaria e de tipos de cambio única cuxo obxectivo primordial sexa manter a estabilidade de prezos e, sen prexuízo deste obxectivo, apoiar a política económica xeral da Unión, de conformidade co principio dunha economía de mercado aberta e de libre competencia.

Esa acción dos Estados membros e da Unión implica o respecto dos seguintes principios reitores: prezos estables, finanzas públicas e condicións monetarias saneadas e balanza de pagamentos estable.

SECCIÓN 1.ª POLÍTICA ECONÓMICA

Artigo III-178.

Os Estados membros levarán a cabo as súas políticas económicas co obxectivo de contribuír á consecución dos obxectivos da Unión, definidos no artigo I-3, e no marco das orientacións xerais a que se refire o número 2 do artigo III-179. Os Estados membros e a Unión actuarán respectando o principio dunha economía de mercado aberta e de libre competencia, favorecendo unha eficiente asignación de recursos e de conformidade cos principios enunciados no artigo III-177.

Artigo III-179.

1. Os Estados membros considerarán as súas políticas económicas como unha cuestión de interese común e coordinaranas no seo do Consello, conforme o artigo III-178.

2. O Consello, por recomendación da Comisión, elaborará un proxecto de orientacións xerais das políticas económicas dos Estados membros e da Unión e presentaralle un informe ao respecto ao Consello Europeo.

O Consello Europeo, baseándose no informe do Consello, debaterá unhas conclusións sobre as orientacións xerais das políticas económicas dos Estados membros e da Unión. De conformidade con estas conclusións, o Consello adoptará unha recomendación na cal establecerá tales orientacións xerais. O Parlamento Europeo será informado diso.

3. Co fin de garantir unha coordinación máis estreita das políticas económicas e unha converxencia sostida dos resultados económicos dos Estados membros, o Consello, baseándose en informes presentados pola Comisión, supervisará a evolución económica de cada Estado membro e da Unión, así como a coherencia das políticas económicas coas orientacións xerais a que se refire o número 2, e procederá regularmente a unha avaliación global.

Para efectos dunha supervisión multilateral, os Estados membros informarán a Comisión acerca das medidas importantes que tomasen en relación coa súa política económica, así como de todos os demais aspectos que consideren necesarios.

4. Cando, conforme o procedemento establecido no número 3, se comprobe que a política económica dun Estado membro contradí as orientacións xerais mencionadas no número 2 ou pode pór en perigo o correcto funcionamento da Unión económica e monetaria, a Comisión poderá dirixir unha advertencia a ese Estado membro. O Consello poderá dirixir, por recomendación da Comisión, as recomendacións necesarias ao Estado membro de que se trate. O Consello poderá decidir, por proposta da Comisión, facer públicas as súas recomendacións.

Para efectos deste número, o Consello pronunciarase sen tomar en consideración o voto do membro do Consello representante do Estado membro de que se trate.

A maioría cualificada definirase como un mínimo do 55% dos demais membros do Consello que represente Estados membros que reúnan como mínimo o 65% da poboación dos Estados membros participantes.

Unha minoría de bloqueo estará composta cando menos polo número mínimo deses outros membros do Consello que represente máis do 35% da poboación dos Estados membros participantes, máis un membro; en caso contrario, considerarase alcanzada a maioría cualificada.

5. O presidente do Consello e a Comisión informarán o Parlamento Europeo acerca dos resultados da supervisión multilateral. Se o Consello fixo públicas as súas recomendacións, pode-

rarse convidar o seu presidente a que compareza perante a comisión competente do Parlamento Europeo.

6. A lei europea poderá establecer as normas relativas ao procedemento de supervisión multilateral a que se refiren os números 3 e 4.

Artigo III-180.

1. Sen prexuízo dos demais procedementos establecidos na Constitución, o Consello poderá adoptar, por proposta da Comisión, unha decisión europea pola cal se establezan medidas adecuadas á situación económica, en particular se xorden dificultades graves no fornecemento de determinados produtos.

2. Cando un Estado membro teña dificultades ou corra un importante risco de ter dificultades graves por mor de catástrofes naturais ou acontecementos excepcionais que o dito Estado non pode controlar, o Consello poderá adoptar, por proposta da Comisión, unha decisión europea pola cal se lle conceda ao Estado membro, en determinadas condicións, unha axuda financeira da Unión. O presidente do Consello informará diso o Parlamento Europeo.

Artigo III-181.

1. Queda prohibida a autorización de descubertos ou a concesión de calquera outro tipo de créditos polo Banco Central Europeo e polos bancos centrais dos Estados membros, denominados no sucesivo «bancos centrais nacionais», en favor de institucións, órganos ou organismos da Unión, administracións centrais, autoridades rexionais ou locais ou outras autoridades públicas, organismos de dereito público ou empresas públicas dos Estados membros, así como a adquisición directa a eles de instrumentos de débeda polo Banco Central Europeo ou os bancos centrais nacionais.

2. O número 1 non se aplicará ás entidades de crédito públicas que, no marco da provisión de reservas polos bancos centrais, deberán recibir por parte dos bancos centrais nacionais e do Banco Central Europeo o mesmo trato que as entidades de crédito privadas.

Artigo III-182.

Quedan prohibidas todas as medidas e disposicións que non se baseen en consideracións prudenciais e que establezan un acceso privilexiado ás entidades financeiras para as institucións, órganos ou organismos da Unión, administracións centrais, autoridades rexionais ou locais ou outras autoridades públicas, organismos de dereito público ou empresas públicas dos Estados membros.

Artigo III-183.

1. A Unión non asumirá nin responderá dos compromisos das administracións centrais, autoridades rexionais ou locais ou outras autoridades públicas, organismos de dereito público ou empresas públicas dos Estados membros, sen prexuízo das garantías financeiras mutuas para a realización conxunta de proxectos específicos. Os Estados membros non asumirán nin responderán dos compromisos das administracións centrais, autoridades rexionais ou locais ou outras autoridades públicas, organismos de dereito público ou empresas públicas doutro Estado membro, sen prexuízo das garantías financeiras mutuas para a realización conxunta de proxectos específicos.

2. O Consello poderá adoptar, por proposta da Comisión, regulamentos ou decisións europeas que especifiquen as definicións para a aplicación das prohibicións a que se refiren os artigos III-181 e III-182 e mais o presente artigo. Pronunciarase logo de consulta ao Parlamento Europeo.

Artigo III-184.

1. Os Estados membros evitarán déficit públicos excesivos.

2. A Comisión supervisará a evolución da situación orzamentaria e do nivel de endebedamento público dos Estados membros co fin de detectar erros manifestos. En particular, examinará se se respecta a disciplina orzamentaria atendendo aos dous criterios seguintes:

- a) se a proporción entre o déficit público previsto ou real e o produto interior bruto supera un valor de referencia, a menos
  - i) que a proporción diminúise de forma considerable e continuada e chegase a un nivel que se aproxime ao valor de referencia, ou
  - ii) que o valor de referencia se supere só de forma excepcional e temporal, e a proporción se mantenga próxima ao valor de referencia;
- b) se a proporción entre a débeda pública e o produto interior bruto supera un valor de referencia, a menos que a proporción diminúa suficientemente e se aproxime a un ritmo satisfactorio ao valor de referencia.

Os valores de referencia especifícanse no Protocolo sobre o procedemento aplicable en caso de déficit excesivo.

3. Se un Estado membro non cumpre os requisitos dun destes criterios ou de ambos, a Comisión elaborará un informe, no cal tamén se terá en conta se o déficit público supera os gastos públicos de investimento, así como todos os demais factores pertinentes, incluída a situación económica e orzamentaria a medio prazo do Estado membro.

A Comisión tamén poderá elaborar un informe cando considere que, mesmo cumpríndose os requisitos derivados dos criterios, existe o risco dun déficit excesivo nun Estado membro.

4. O Comité Económico e Financeiro instituído conforme o artigo III-192 emitirá un ditame sobre o informe da Comisión.

5. Se a Comisión considera que un Estado membro presenta ou pode presentar un déficit excesivo, remitiralle un ditame a ese Estado membro e informará o Consello.

6. O Consello, por proposta da Comisión, considerando as posibles observacións do Estado membro de que se trate e tras unha valoración global, decidirá se existe un déficit excesivo. En caso afirmativo, adoptará sen demora inxustificada, por recomendación da Comisión, unhas recomendacións dirixidas ao Estado membro de que se trate para que este poña fin a esta situación nun prazo determinado. Salvo o disposto no número 8, tales recomendacións non se farán públicas.

Para efectos do presente número, o Consello pronunciarase sen tomar en consideración o voto do membro do Consello que represente o Estado membro de que se trate.

A maioría cualificada definirase como un mínimo do 55% dos demais membros do Consello que represente Estados membros que reúnan como mínimo o 65% da poboación dos Estados membros participantes.

Unha minoría de bloqueo estará composta cando menos polo número mínimo deses outros membros do Consello que represente máis do 35% da poboación dos Estados membros participantes, máis un membro; en caso contrario, considerárase alcanzada a maioría cualificada.

7. O Consello adoptará, por recomendación da Comisión, as decisións europeas e recomendacións mencionadas nos números 8 a 11.

O Consello pronunciarase sen tomar en consideración o voto do membro do Consello representante do Estado membro de que se trate.

A maioría cualificada definirase como un mínimo do 55% dos demais membros do Consello que represente Estados membros que reúnan como mínimo o 65% da poboación dos Estados membros participantes.

Unha minoría de bloqueo estará composta cando menos polo número mínimo deses outros membros do Consello que represente máis do 35% da poboación dos Estados membros participantes, máis un membro; en caso contrario, considerárase alcanzada a maioría cualificada.

8. Cando o Consello adopte unha decisión europea en que constate que non houbo ningunha acción efectiva en resposta ás súas recomendacións no prazo fixado, poderá facer públicas esas recomendacións.

9. Se un Estado membro persiste en non lles dar curso ás recomendacións do Consello, este poderá adoptar unha decisión europea pola cal se emprace ese Estado membro a adoptar, nun prazo determinado, medidas dirixidas á redución do déficit que o Consello considere necesaria para lle pór remedio á situación.

En tal caso, o Consello poderalle exixir ao Estado membro de que se trate que presente informes conforme un calendario específico para poder examinar os esforzos de axustamento realizados por ese Estado membro.

10. Se un Estado membro non cumpre unha decisión europea adoptada de conformidade co número 9, o Consello poderá decidir que se lle aplique ou, de ser o caso, se reforce unha ou varias das seguintes medidas:

- a) exixirlle a ese Estado membro que publique información adicional, que o Consello deberá especificar, antes de emitir obrigacións e valores;
- b) convidar o Banco Europeo de Investimentos a que reconsidere a súa política de préstamos respecto dese Estado membro;
- c) exixir que ese Estado membro efectúe perante a Unión un depósito sen xeración de xuros, por un importe apropiado, ata que o Consello considere que se corrixiu o déficit excesivo;
- d) impor multas por un importe apropiado.

O presidente do Consello informará o Parlamento Europeo acerca das medidas adoptadas.

11. O Consello derrogará algunhas ou todas as medidas mencionadas nos números 6, 8, 9 e 10 cando considere que se corrixiu o déficit excesivo do Estado membro en cuestión. Se anteriormente o Consello fixo públicas as súas recomendacións, en canto fose derogada a decisión adoptada en virtude do número 8, declarará publicamente que o déficit excesivo deixou de existir nese Estado membro.

12. Os dereitos de recurso previstos nos artigos III-360 e III-361 non se poderán exercer no marco dos números 1 a 6, 8 e 9.

13. No Protocolo sobre o procedemento aplicable en caso de déficit excesivo recóllense disposicións complementarias sobre a aplicación do procedemento establecido neste artigo.

Unha lei europea do Consello establecerá as medidas apropiadas en substitución do mencionado protocolo. O Consello pronunciarase por unanimidade, logo de consulta ao Parlamento Europeo e ao Banco Central Europeo.

Sen prexuízo das demais disposicións deste número, o Consello adoptará, por proposta da Comisión, os regulamentos ou decisións europeos que establezan as modalidades e definicións para a aplicación do mencionado protocolo. Pronunciarase logo de consulta ao Parlamento Europeo.

SECCIÓN 2.ª POLÍTICA MONETARIA

Artigo III-185.

1. O obxectivo principal do Sistema Europeo de Bancos Centrais será manter a estabilidade de prezos. Sen prexuízo deste obxectivo, o Sistema Europeo de Bancos Centrais apoiará as políticas económicas xerais da Unión para contribuír á realización dos obxectivos desta establecidos no artigo I-3. O Sistema Europeo de Bancos Centrais actuará conforme o principio dunha economía de mercado aberta e de libre competencia, fomentando unha eficiente asignación de recursos de conformidade cos principios expostos no artigo III-177.

2. As funcións básicas correspondentes ao Sistema Europeo de Bancos Centrais serán:

- a) definir e executar a política monetaria da Unión;
- b) realizar operacións de divisas de conformidade co artigo III-326;
- c) posuír e xestionar as reservas oficiais de divisas dos Estados membros;
- d) promover o bo funcionamento dos sistemas de pagamento.

3. A alínea c) do número 2 entenderase sen prexuízo da posesión e xestión de fondos de manobra en divisas por parte dos Gobernos dos Estados membros.

4. O Banco Central Europeo será consultado:

- a) sobre calquera proposta de acto da Unión que entre no ámbito das súas atribucións;
- b) polas autoridades nacionais acerca de calquera proxecto de normativa que entre no ámbito das súas atribucións, pero dentro dos límites e nas condicións fixadas polo Consello conforme o procedemento establecido no número 4 do artigo III-187.

O Banco Central Europeo poderá presentar ditames ás institucións, órganos ou organismos da Unión ou ás autoridades nacionais acerca de materias que entren no ámbito das súas atribucións.

5. O Sistema Europeo de Bancos Centrais contribuirá á boa xestión das políticas que leven a cabo as autoridades competentes con respecto á supervisión prudencial das entidades de crédito e á estabilidade do sistema financeiro.

6. Unha lei europea do Consello poderalle encomendar ao Banco Central Europeo funcións específicas respecto de políticas relacionadas coa supervisión prudencial das entidades de crédito e outras entidades financeiras, con excepción das empresas de seguros. O Consello pronunciarase por unanimidade, logo de consulta ao Parlamento Europeo e ao Banco Central Europeo.

Artigo III-186.

1. Corresponderalle en exclusiva ao Banco Central Europeo autorizar a emisión de billetes de banco en euros na Unión. O Banco Central Europeo e os bancos centrais nacionais poderán emitir tales billetes. Os billetes emitidos polo Banco Central Europeo e os bancos centrais nacionais serán os únicos billetes de curso legal na Unión.

2. Os Estados membros poderán emitir moeda metálica en euros, logo de aprobación do volume de emisión polo Banco Central Europeo.

O Consello poderá adoptar, por proposta da Comisión, regulamentos europeos polos cales se establezan medidas para harmonizar os valores nominais e as especificacións técnicas das moedas destinadas á circulación, na medida en que iso sexa necesario para a súa boa circulación na Unión. O Consello pronunciarase logo de consulta ao Parlamento Europeo e ao Banco Central Europeo.

Artigo III-187.

1. O Sistema Europeo de Bancos Centrais será dirixido polos órganos reitores do Banco Central Europeo, que serán o Consello de Goberno e o Comité Executivo.

2. Os Estatutos do Sistema Europeo de Bancos Centrais figuran no Protocolo sobre os Estatutos do Sistema Europeo de Bancos Centrais e do Banco Central Europeo.

3. Os números 1, 2 e 3 do artigo 5, os artigos 17 e 18, o número 1 do artigo 19, os artigos 22, 23, 24 e 26, os números 2, 3, 4 e 6 do artigo 32, a alínea a) do número 1 do artigo 33 e o artigo 36 dos Estatutos do Sistema Europeo de Bancos Centrais e do Banco Central Europeo poderán ser modificados mediante lei europea:

- a) quer por proposta da Comisión e logo de consulta ao Banco Central Europeo;
- b) quer por recomendación do Banco Central Europeo e logo de consulta á Comisión.

4. O Consello adoptará os regulamentos e decisións europeos polos cales se establezan as medidas a que se refiren o artigo 4, o número 4 do artigo 5, o número 2 do artigo 19, o artigo 20, o número 1 do artigo 28, o número 2 do artigo 29, o número 4 do artigo 30 e o número 3 do artigo 34 dos Estatutos do Sistema Europeo de Bancos Centrais e do Banco Central Europeo. Pronunciarase logo de consulta ao Parlamento Europeo:

- a) quer por proposta da Comisión e logo de consulta ao Banco Central Europeo;
- b) quer por recomendación do Banco Central Europeo e logo de consulta á Comisión.

Artigo III-188.

No exercicio dos poderes e no desempeño das funcións e obrigas que lles asignan a Constitución e os Estatutos do Sistema Europeo de Bancos Centrais e do Banco Central Europeo, nin o Banco Central Europeo, nin os bancos centrais nacionais, nin ningún dos membros dos seus órganos reitores poderán solicitar ou aceptar instrucións das institucións, órganos ou organismos da Unión, nin dos Gobernos dos Estados membros, nin de ningún outro órgano. As institucións, órganos ou organismos da Unión, así como os Gobernos dos Estados membros, comprométese a respectar este principio e a non tratar de influír nos membros dos órganos reitores do Banco Central Europeo e dos bancos centrais nacionais no desempeño das súas funcións.

Artigo III-189.

Cada Estado membro velará por que a súa lexislación nacional, incluídos os estatutos do seu banco central nacional, sexa compatible coa Constitución e cos Estatutos do Sistema Europeo de Bancos Centrais e do Banco Central Europeo.

Artigo III-190.

1. Para o desempeño das funcións encomendadas ao Sistema Europeo de Bancos Centrais, o Banco Central Europeo, de conformidade coa Constitución e nas condicións fixadas polos Estatutos do Sistema Europeo de Bancos Centrais e do Banco Central Europeo, adoptará:

a) regulamentos europeos na medida en que iso sexa necesario para o desempeño das funcións definidas na alínea a) do número 1 do artigo 3 e no número 1 do artigo 19, o artigo 22 ou o número 2 do artigo 25 dos Estatutos do Sistema Europeo de Bancos Centrais e do Banco Central Europeo, e nos casos que se establezan nos regulamentos e decisións europeos mencionados no número 4 do artigo III-187;

b) as decisións europeas necesarias para o desempeño das funcións encomendadas ao Sistema Europeo de Bancos Centrais pola Constitución e polos Estatutos do Sistema Europeo de Bancos Centrais e do Banco Central Europeo;

c) recomendacións e ditames.

2. O Banco Central Europeo poderá decidir que se publiquen as súas decisións europeas, recomendacións e ditames.

3. O Consello adoptará, de conformidade co procedemento establecido no número 4 do artigo III-187, os regulamentos europeos polos cales se fixen os límites e as condicións en que o Banco Central Europeo estará autorizado a lles impor multas e multas coercitivas ás empresas que non cumpran os seus regulamentos e decisións europeos.

Artigo III-191.

Sen prexuízo das atribucións do Banco Central Europeo, a lei ou lei marco europea establecerá as medidas necesarias para a utilización do euro como moeda única. Esta lei ou lei marco adoptarase logo de consulta ao Banco Central Europeo.

SECCIÓN 3.ª DISPOSICIÓNS INSTITUCIONAIS**Artigo III-192.**

1. Co obxecto de promover a coordinación das políticas dos Estados membros en todo o necesario para o funcionamento do mercado interior, créase un Comité Económico e Financeiro.

2. O Comité terá as seguintes funcións:

a) emitir ditames, ben a pedimento do Consello ou da Comisión, ben por propia iniciativa, destinados a estas institucións;

b) supervisar a situación económica e financeira dos Estados membros e da Unión e informar regularmente o Consello e a Comisión, nomeadamente sobre as relacións financeiras con países terceiros e con institucións internacionais;

c) contribuír, sen prexuízo do artigo III-344, á preparación dos traballos do Consello a que se refiren o artigo III-159, os números 2, 3, 4 e 6 do artigo III-179, os artigos III-180, III-183 e III-184, o número 6 do artigo III-185, o número 2 do artigo III-186, os números 3 e 4 do artigo III-187, os artigos III-191, III-196, os números 2 e 3 do artigo III-198, o artigo III-201, os números 2 e 3 do artigo III-202 e os artigos III-322 e III-326, e levar a cabo outras funcións consulativas e preparatorias que lle encomende o Consello;

d) examinar, polo menos unha vez ao ano, a situación relativa aos movementos de capitais e á liberdade de pagamentos, resultantes da aplicación da Constitución e dos actos da Unión. Este exame comprenderá todas as medidas relativas aos movementos de capitais e aos pagamentos. O Comité informará a Comisión e o Consello sobre o resultado deste exame.

Os Estados membros, a Comisión e o Banco Central Europeo nomearán cada un deles un máximo de dous membros do Comité.

3. O Consello adoptará, por proposta da Comisión, unha decisión europea que fixe os procedementos relativos á composición do Comité Económico e Financeiro. Pronunciarase logo de consulta ao Banco Central Europeo e a este Comité. O presidente do Consello informará o Parlamento Europeo sobre tal decisión.

4. Ademais das funcións expostas no número 2, se hai e mentres haxa Estados membros acollidos a unha excepción conforme o artigo III-197, o Comité supervisará a situación monetaria e financeira e o sistema xeral de pagamentos deses Estados membros e informará regularmente ao respecto o Consello e a Comisión.

Artigo III-193.

Respecto dos asuntos comprendidos no ámbito de aplicación do número 4 do artigo III-179, do artigo III-184, agás o seu número 13, dos artigos III-191 e III-196, do número 3 do artigo III-198 e do artigo III-326, o Consello ou un Estado membro poderán solicitar da Comisión que formule unha recomendación ou unha proposta, segundo proceda. A Comisión examinará a solicitude e presentará sen demora as súas conclusións ao Consello.

SECCIÓN 4.ª DISPOSICIÓNES ESPECÍFICAS PARA OS ESTADOS MEMBROS CUXA MOEDA É O EURO

Artigo III-194.

1. Co fin de contribuír ao correcto funcionamento da Unión económica e monetaria e de conformidade coas disposicións pertinentes da Constitución, o Consello adoptará, conforme o procedemento que corresponda dos previstos nos artigos III-179 e III-184, con excepción do procedemento establecido no número 13 do artigo III-184, medidas relativas aos Estados membros cuxa moeda é o euro para:

- a) reforzar a coordinación e supervisión da súa disciplina orzamentaria;
- b) elaborar as orientacións de política económica referentes a tales Estados, velando por que sexan compatibles coas adoptadas para o conxunto da Unión, e garantir a súa vixilancia.

2. Unicamente participarán nas votacións sobre as medidas previstas no número 1 os membros do Consello que representen os Estados membros cuxa moeda é o euro.

A maioría cualificada definirase como un mínimo do 55% dos ditos membros do Consello que represente Estados membros que reúnan como mínimo o 65% da poboación dos Estados membros participantes.

Unha minoría de bloqueo estará composta cando menos polo número mínimo de tales membros do Consello que represente máis do 35% da poboación dos Estados membros participantes, máis un membro; en caso contrario, considerarase alcanzada a maioría cualificada.

Artigo III-195.

As modalidades das reUnións entre os ministros dos Estados membros cuxa moeda é o euro establécense mediante o Protocolo sobre o Eurogrupo.

Artigo III-196.

1. Para garantir a posición do euro no sistema monetario internacional, o Consello adoptará, por proposta da Comisión, unha decisión europea pola cal se determinen as posicións comúns sobre as cuestións que revistan especial interese para a Unión económica e monetaria nas institucións e conferencias financeiras internacionais competentes. O Consello pronunciarase logo de consulta ao Banco Central Europeo.

2. O Consello poderá adoptar, por proposta da Comisión, as medidas adecuadas para contar cunha representación única nas institucións e conferencias financeiras internacionais. O Consello pronunciarase logo de consulta ao Banco Central Europeo.

3. Unicamente participarán nas votacións sobre as medidas previstas nos números 1 e 2 os membros do Consello que representen os Estados membros cuxa moeda é o euro.

A maioría cualificada definirase como un mínimo do 55% dos ditos membros do Consello que represente Estados membros que reúnan como mínimo o 65% da poboación dos Estados membros participantes.

Unha minoría de bloqueo estará composta cando menos polo número mínimo dos ditos membros do Consello que represente máis do 35% da poboación dos Estados membros participantes, máis un membro; en caso contrario, considerarase alcanzada a maioría cualificada.

SECCIÓN 5.ª DISPOSICIÓN TRANSITORIAS

Artigo III-197.

1. Os Estados membros sobre os cales o Consello non decidise que cumpren as condicións necesarias para a adopción do euro denominaranse no sucesivo «Estados membros acollidos a unha excepción».

2. As seguintes disposicións da Constitución non se aplicarán aos Estados membros acollidos a unha excepción:

- a) adopción das partes das orientacións xerais das políticas económicas que afecten a zona do euro de forma xeral (número 2 do artigo III-179);
- b) medios estritos para remediar os déficit excesivos (números 9 e 10 do artigo III-184);
- c) obxectivos e funcións do Sistema Europeo de Bancos Centrais (números 1, 2, 3 e 5 do artigo III-185);

- d) emisión do euro (artigo III-186);
- e) actos do Banco Central Europeo (artigo III-190);
- f) medidas relativas á utilización do euro (artigo III-191);
- g) acordos monetarios e outras medidas relativas á política de tipos de cambio (artigo III-326);
- h) designación dos membros do Comité Executivo do Banco Central Europeo (número 2 do artigo III-382);
- i) decisións europeas polas cales se determinen posicións comúns sobre cuestións que revistan especial interese para a Unión económica e monetaria nas institucións e conferencias financeiras internacionais competentes (número 1 do artigo III-196);
- j) medidas para contar cunha representación única nas institucións e conferencias financeiras internacionais (número 2 do artigo III-196).

Por conseguinte, nos artigos citados nas alíneas a) a j) entenderase por «Estados membros» os Estados membros cuxa moeda é o euro.

3. Os Estados membros acollidos a unha excepción e os seus bancos centrais nacionais estarán excluídos dos dereitos e obrigas no marco do Sistema Europeo de Bancos Centrais en virtude do capítulo IX dos Estatutos do Sistema Europeo de Bancos Centrais e do Banco Central Europeo.

4. Os dereitos de voto dos membros do Consello que representan os Estados membros acollidos a unha excepción quedarán suspendidos cando o Consello adopte as medidas previstas nos artigos citados no número 2, así como nos casos seguintes:

- a) recomendacións dirixidas aos Estados membros cuxa moeda é o euro no marco da supervisión multilateral, incluídas as recomendacións relativas aos programas de estabilidade e as advertencias (número 4 do artigo III-179);
- b) medidas relativas aos déficit excesivos que afecten os Estados membros cuxa moeda é o euro (números 6, 7, 8 e 11 do artigo III-184).

A maioría cualificada definirase como un mínimo do 55% dos demais membros do Consello que represente Estados membros que reúnan como mínimo o 65% da poboación dos Estados membros participantes.

Unha minoría de bloqueo estará composta cando menos polo número mínimo deses outros membros do Consello que represente máis do 35% da poboación dos Estados membros participantes, máis un membro; en caso contrario, considerárase alcanzada a maioría cualificada.

Artigo III-198.

1. Unha vez cada dous anos, como mínimo, ou a pedimento de calquera Estado membro acollido a unha excepción, a Comisión e o Banco Central Europeo presentarán informes ao Consello acerca dos avances que realizen os Estados membros acollidos a unha excepción no cumprimento das súas obrigas en relación coa realización da Unión económica e monetaria. Estes informes examinarán, en particular, se a lexislación nacional de cada un destes Estados membros, incluídos os estatutos do seu banco central nacional, é compatible cos artigos III-188 e III-189, así como cos Estatutos do Sistema Europeo de Bancos Centrais e do Banco Central Europeo. Os informes examinarán tamén se se acadou un alto grao de converxencia sustentable, atendendo ao cumprimento dos seguintes criterios por parte de cada un destes Estados membros:

- a) o logro dun alto grao de estabilidade de prezos, que quedará de manifesto nunha taxa de inflación próxima á de, como máximo, os tres Estados membros con mellores resultados de estabilidade de prezos;
- b) as finanzas públicas deberanse encontrar nunha situación sustentable, o que quedará de manifesto nunha situación do Orzamento sen un déficit público excesivo, definido de conformidade co número 6 do artigo III-184;
- c) o respecto, durante dous anos como mínimo, das marxes normais de flutuación que establece o mecanismo de tipos de cambio do sistema monetario europeo, sen desvalorización da moeda fronte ao euro;
- d) o carácter duradeiro da converxencia conseguida polo Estado membro acollido a unha excepción e da súa participación no mecanismo de tipos de cambio, que se verá reflectido nos niveis de tipos de xuro a longo prazo.

Os catro criterios mencionados no presente número e os períodos pertinentes durante os cales se deberán respectar tales criterios desenvólvense no Protocolo sobre os criterios de converxencia. Os informes da Comisión e do Banco Central Europeo deberán tomar en consideración así mesmo os resultados da integración dos mercados, a situación e a evolución das balanzas de pagamentos por conta corrente e un estudo da evolución dos custos laborais unitarios e doutros índices de prezos.

2. Logo de consulta ao Parlamento Europeo e unha vez debatida a cuestión no Consello Europeo, o Consello adoptará, por proposta da Comisión, unha decisión europea que determinará qué Estados membros acollidos a unha excepción cumpren as condicións necesarias conforme os criterios expostos no número 1, e porá fin ás excepcións deses Estados membros.

O Consello pronunciarase tras recibir unha recomendación dunha maioría cualificada dos seus membros que represente os Estados membros cuxa moeda é o euro; estes Estados pronunciaranse nun prazo de seis meses a partir da recepción polo Consello da proposta da Comisión.

A maioría cualificada a que se refire o segundo parágrafo definirase como un mínimo do 55% dos membros do Consello que represente Estados membros que reúnan como mínimo o 65% da poboación dos Estados membros participantes. Unha minoría de bloqueo estará composta cando menos polo número mínimo dos ditos membros do Consello que represente máis do 35% da poboación dos Estados membros participantes, máis un membro; en caso contrario, considerárase alcanzada a maioría cualificada.

3. Se, consonte o procedemento establecido no número 2, se decide pór fin a unha excepción, o Consello, por proposta da Comisión, adoptará regulamentos ou decisións europeos polos cales se fixe irrevogablemente o tipo a que o euro substituirá a moeda do Estado membro de que se trate e polos cales se establezan as restantes medidas necesarias para a introdución do euro como moeda única nese Estado membro. O Consello, por unanimidade dos membros representantes dos Estados membros cuxa moeda é o euro e do Estado membro de que se trate, pronunciarase logo de consulta ao Banco Central Europeo.

Artigo III-199.

1. Mentres haxa Estados membros acollidos a unha excepción, e sen prexuízo do número 3 do artigo III-187, o Consello Xeral do Banco Central Europeo mencionado no artigo 45 dos Estatutos do Sistema Europeo de Bancos Centrais e do Banco Central Europeo constituirase como terceiro órgano reitor do Banco Central Europeo.

2. Mentres haxa Estados membros acollidos a unha excepción, o Banco Central Europeo, no que se refire a eses Estados membros:

- a) reforzará a cooperación entre os bancos centrais nacionais;
- b) reforzará a coordinación das políticas monetarias dos Estados membros co fin de garantir a estabilidade de prezos;
- c) supervisará o funcionamento do mecanismo de tipos de cambio;
- d) celebrará consultas sobre asuntos que sexan competencia dos bancos centrais nacionais e que afecten a estabilidade das entidades e dos mercados financeiros;
- e) exercerá as antigas funcións do Fondo Europeo de Cooperación Monetaria, que anteriormente asumira o Instituto Monetario Europeo.

Artigo III-200.

Cada Estado membro acollido a unha excepción considerará a súa política de cambio como unha cuestión de interese común. Terá en conta ao facelo as experiencias adquiridas mediante a cooperación no marco do mecanismo de tipos de cambio.

Artigo III-201.

1. De un Estado membro acollido a unha excepción ter dificultades ou correr grave risco de ter dificultades na balanza de pagamentos, orixinadas por un desequilibrio global da dita balanza ou polo tipo de divisas de que dispoña, e que poidan, en particular, comprometer o funcionamento do mercado interior ou a realización da política comercial común, a Comisión procederá sen demora a examinar a situación dese Estado, así como a acción que este emprendeu ou poida emprender conforme a Constitución, recorrendo a todos os medios que estean ao seu alcance. A Comisión indicará as medidas cuxa adopción lle recomenda ao Estado membro interesado.

De a acción emprendida por un Estado membro acollido a unha excepción e as medidas suxeridas pola Comisión resultaren insuficientes para superar as dificultades xurdidas ou o risco de dificultades, a Comisión recomendaralle ao Consello, logo de consulta ao Comité Económico e Financeiro, a concesión de asistencia mutua e os métodos pertinentes.

A Comisión informará regularmente o Consello sobre a situación e a súa evolución.

2. O Consello adoptará os regulamentos ou decisións europeos polos cales se conceda a asistencia mutua e se determinen as condicións e modalidades dela. A asistencia mutua poderá asumir, en particular, a forma de:

- a) unha acción concertada perante outras organizacións internacionais a que poidan recorrer os Estados membros acollidos a unha excepción;
- b) medidas necesarias para evitar desviacións do tráfico comercial, cando o Estado membro acollido a unha excepción que estea en dificultades mantaña ou restableza restricións cuantitativas respecto de países terceiros;
- c) concesión de créditos limitados por parte doutros Estados membros, cando estes dean o seu consentimento.

3. Se o Consello non aproba a asistencia mutua recomendada pola Comisión ou se a asistencia mutua aprobada e as medidas adoptadas son insuficientes, a Comisión autorizaralle ao Es-

tado membro acollido a unha excepción que estea en dificultades que adopte medidas de salvagarda nas condicións e segundo as modalidades que ela determine.

O Consello poderá revogar esa autorización e modificar as súas condicións e modalidades.

Artigo III-202.

1. En caso de crise súbita na balanza de pagamentos e de non se adoptar inmediatamente unha decisión europea prevista no número 2 do artigo III-201, un Estado membro acollido a unha excepción poderá tomar, con carácter cautelar, as medidas de salvagarda necesarias. Estas medidas deberán perturbar o menos posible o funcionamento do mercado interior e non poderán ter maior alcance do estritamente indispensable para superar as dificultades que xurdisen subitamente.

2. A Comisión e os demais Estados membros deberán ser informados das medidas de salvagarda previstas no número 1, como moi tarde, no momento da súa entrada en vigor. A Comisión poderalle recomendar ao Consello a concesión de asistencia mutua conforme o artigo III-201.

3. Por recomendación da Comisión e logo de consulta ao Comité Económico e Financeiro, o Consello poderá adoptar unha decisión europea que estableza que o Estado membro interesado modifique, suspenda ou suprima as medidas de salvagarda previstas no número 1.

CAPÍTULO III

Políticas noutros ámbitos

SECCIÓN 1.ª EMPREGO

Artigo III-203.

A Unión e os Estados membros esforzaranse, de conformidade coa presente sección, en desenvolver unha estratexia coordinada para o emprego, en particular, para potenciar unha man de obra cualificada, formada e adaptable así como uns mercados laborais capaces de reaccionar rapidamente á evolución da economía, con vistas a lograr os obxectivos enunciados no artigo I-3.

Artigo III-204.

1. Os Estados membros contribuirán, mediante as súas políticas de emprego, ao logro dos obxectivos enunciados no artigo III-203, de forma compatible coas orientacións xerais das políticas económicas dos Estados membros e da Unión adoptadas en aplicación do número 2 do artigo III-179.

2. Tendo en conta as prácticas nacionais relativas ás responsabilidades dos intelocutores sociais, os Estados membros considerarán o fomento do emprego como un asunto de interese común e coordinarán as súas actuacións ao respecto no seo do Consello, de conformidade co disposto no artigo III-206.

Artigo III-205.

1. A Unión contribuirá á consecución dun nivel elevado de emprego mediante o fomento da cooperación entre os Estados membros, así como apoiando e, en caso necesario, complementando a súa acción. Ao facelo, respectará plenamente as competencias dos Estados membros.

2. Na definición e execución das políticas e accións da Unión deberase ter en conta o obxectivo de acadar un nivel elevado de emprego.

Artigo III-206.

1. O Consello Europeo examinará cada ano a situación do emprego na Unión e adoptará conclusións ao respecto, baseándose nun informe conxunto anual elaborado polo Consello e a Comisión.

2. Baseándose nas conclusións do Consello Europeo, o Consello adoptará cada ano, por proposta da Comisión, orientacións que os Estados membros terán en conta nas súas respectivas políticas de emprego. Pronunciarase logo de consulta ao Parlamento Europeo, ao Comité das Rexións, ao Comité Económico e Social e ao Comité de Emprego.

Tales orientacións serán compatibles coas orientacións xerais adoptadas en aplicación do número 2 do artigo III-179.

3. Cada Estado membro facilitaralles ao Consello e á Comisión un informe anual sobre as principais disposicións adoptadas para aplicar a súa política de emprego, á luz das orientacións referentes ao emprego previstas no número 2.

4. O Consello, baseándose nos informes a que se refire o número 3 e tras recibir o ditame do Comité de Emprego, examinará cada ano a aplicación das políticas de emprego dos Estados membros á luz das orientacións sobre o emprego. O Consello, por recomendación da Comisión, poderá adoptar recomendacións dirixidas aos Estados membros.

5. Sobre a base do resultado do dito exame, o Consello e a Comisión prepararán un informe anual conxunto para o Consello Europeo sobre a situación do emprego na Unión e da aplicación das orientacións sobre o emprego.

Artigo III-207.

A lei ou lei marco europea poderá establecer medidas de fomento para propiciar a cooperación entre os Estados membros e apoiar a súa acción no ámbito do emprego, a través de iniciativas destinadas a desenvolver o intercambio de información e boas prácticas, facilitando análises comparativas e asesoramento, así como promovendo abordaxes innovadoras e avaliando experiencias, en particular, mediante proxectos piloto. A lei ou lei marco adoptarase logo de consulta ao Comité das Rexións e ao Comité Económico e Social.

A lei ou lei marco europea non incluírá harmonización ningunha das disposicións legais e regulamentarias dos Estados membros.

Artigo III-208.

O Consello adoptará por maioría simple unha decisión europea pola cal se cree un comité de emprego de carácter consultivo para fomentar a coordinación entre os Estados membros das políticas en materia de emprego e do mercado laboral. Pronunciarase logo de consulta ao Parlamento Europeo.

O Comité terá as seguintes funcións:

a) supervisar a evolución da situación do emprego e das políticas de emprego da Unión e dos Estados membros;

b) sen prexuízo do disposto no artigo III-344, formular ditames a pedimento do Consello, da Comisión ou por propia iniciativa, e contribuír á preparación das medidas do Consello a que se refire o artigo III-206.

Para levar a cabo o seu mandato, o Comité deberá consultar os intelocutores sociais.

Cada Estado membro e a Comisión nomearán dous membros do Comité.

SECCIÓN 2.ª POLÍTICA SOCIAL

Artigo III-209.

A Unión e os Estados membros, tendo presentes dereitos sociais fundamentais coma os enunciados na Carta Social Europea, asinada en Turín o 18 de outubro de 1961, e na Carta comunitaria dos dereitos sociais fundamentais dos traballadores, de 1989, terán como obxectivo o fomento do emprego, a mellora das condicións de vida e de traballo, para facer posible a súa equiparación pola vía do progreso, unha protección social adecuada, o diálogo social, o desenvolvemento dos recursos humanos para conseguir un nivel de emprego elevado e duradeiro e a loita contra as exclusións.

Para tal fin, a Unión e os Estados membros actuarán tendo en conta a diversidade das prácticas nacionais, en particular no ámbito das relacións contractuais, así como a necesidade de manter a competitividade da economía da Unión.

Consideran que esta evolución será consecuencia tanto do funcionamento do mercado interior, que favorecerá a harmonización dos sistemas sociais, como dos procedementos establecidos na Constitución e da aproximación das disposicións legais, regulamentarias e administrativas dos Estados membros.

Artigo III-210.

1. Para acadar os obxectivos mencionados no artigo III-209, a Unión apoiará e complementará a acción dos Estados membros nos seguintes ámbitos:

- a) a mellora, en particular, do ambiente de traballo, para protexer a saúde e a seguranza dos traballadores;
- b) as condicións de traballo;
- c) a seguranza social e a protección social dos traballadores;
- d) a protección dos traballadores en caso de resolución do contrato laboral;
- e) a información e a consulta aos traballadores;
- f) a representación e a defensa colectiva dos intereses dos traballadores e dos empresarios, incluída a coxestión, sen prexuízo do número 6;
- g) as condicións de emprego dos nacionais de países terceiros que residan legalmente no territorio da Unión;
- h) a integración das persoas excluídas do mercado laboral, sen prexuízo do artigo III-283;
- i) a igualdade entre mulleres e homes polo que respecta ás oportunidades no mercado laboral e ao trato no traballo;
- j) a loita contra a exclusión social;
- k) a modernización dos sistemas de protección social, sen prexuízo da alínea c).

2. Para efectos do número 1:

a) a lei ou lei marco europea poderá establecer medidas destinadas a fomentar a cooperación entre os Estados membros mediante iniciativas para mellorar os coñecementos, desenvolver o intercambio de información e boas prácticas, promover abordaxes innovadoras e avaliar experiencias, con exclusión de toda harmonización das disposicións legais e regulamentarias dos Estados membros;

b) nos ámbitos mencionados nas alíneas a) a i) do número 1, a lei marco europea poderá establecer normas mínimas que se deberán aplicar progresivamente, tendo en conta as condicións e regulamentacións técnicas existentes en cada Estado membro; a devandita lei marco europea evitará establecer pexas de carácter administrativo, financeiro e xurídico que obstaculicen a creación e o desenvolvemento de pequenas e medianas empresas.

En todos os casos, a lei ou lei marco europea adoptarase logo de consulta ao Comité das Rexións e ao Comité Económico e Social.

3. Non obstante o disposto no número 2, nos ámbitos referidos nas alíneas c), d), f) e g) do número 1 o Consello adoptará as leis ou leis marco europeas por unanimidade, logo de consulta ao Parlamento Europeo, ao Comité das Rexións e ao Comité Económico e Social.

O Consello poderá adoptar, por proposta da Comisión, unha decisión europea para que o procedemento lexislativo ordinario sexa aplicable ás alíneas d), f) e g) do número 1. Pronunciárase por unanimidade, logo de consulta ao Parlamento Europeo.

4. Todo Estado membro poderá confiar aos interlocutores sociais, a pedimento conxunto destes, a aplicación das leis marco europeas adoptadas en virtude dos números 2 e 3 ou, se for o caso, a aplicación dos regulamentos ou decisións europeos adoptados de conformidade co artigo III-212.

En tal caso asegurárase de que, como máis tardar na data en que deba transporse unha lei marco europea e na data en que deba aplicarse un regulamento europeo ou unha decisión europea, os intelocutores sociais teñan establecido, mediante acordo, as disposicións necesarias; o Estado membro interesado deberá tomar todas as disposicións necesarias para poder garantir, en todo momento, os resultados fixados pola lei marco, o regulamento ou a decisión mencionados.

5. As leis e leis marco europeas adoptadas en virtude do presente artigo:

a) non afectarán a facultade recoñecida aos Estados membros de definiren os principios fundamentais do seu sistema de seguranza social, nin deberán afectar de maneira significativa o equilibrio financeiro deste;

b) non lles impedirán aos Estados membros manteren ou estableceren medidas de protección máis estritas compatibles coa Constitución.

6. O presente artigo non se aplicará ás retribucións, ao dereito de asociación e sindicación, ao dereito de folga nin ao dereito de peche patronal.

Artigo III-211.

1. A Comisión fomentará a consulta aos intelocutores sociais a escala da Unión e adoptará calquera medida oportuna para facilitar o seu diálogo, velando por que ambas as partes reciban un apoio equilibrado.

2. Para efectos do número 1, antes de presentar propostas no ámbito da política social, a Comisión consultará os intelocutores sociais sobre a posible orientación dunha acción da Unión.

3. Se, tras a consulta prevista no número 2, a Comisión considera conveniente unha acción da Unión, consultará os intelocutores sociais sobre o contido da proposta considerada. Os intelocutores sociais remitirán á Comisión un ditame ou, de ser adecuado, unha recomendación.

4. Con ocasión das consultas previstas nos números 2 e 3, os intelocutores sociais poderán comunicar á Comisión a súa vontade de iniciaren o proceso previsto no número 1 do artigo III-212. A duración do dito proceso non poderá exceder nove meses, salvo se os intelocutores sociais interesados deciden prolongalo de común acordo coa Comisión.

Artigo III-212.

1. O diálogo entre intelocutores sociais a escala da Unión poderá conducir, se estes o desexan, ao establecemento de relacións convencionais, acordos incluídos.

2. A aplicación dos acordos celebrados a escala da Unión realizarase, xa sexa segundo os procedementos e prácticas propios dos intelocutores sociais e dos Estados membros, xa sexa, nos ámbitos que trata o artigo III-210, a pedimento conxunto das partes asinantes, mediante regulamentos ou decisións europeas adoptados polo Consello por proposta da Comisión. Informarase o Parlamento Europeo.

Cando o acordo en cuestión conteña unha ou varias disposicións relativas a algún dos ámbitos en que se require a unanimidade en virtude do número 3 do artigo III-210, o Consello pronunciarse por unanimidade.

Artigo III-213.

Para alcanzar os obxectivos mencionados no artigo III-209, e sen prexuízo das demais disposicións da Constitución, a Comisión fomentará a cooperación entre os Estados membros e facilitará a coordinación das súas accións nos ámbitos da política social tratados na presente sección, particularmente nas materias relacionadas:

- a) co emprego,
- b) co dereito do traballo e as condicións de traballo,
- c) coa formación e o perfeccionamento profesionais,
- d) coa seguranza social,
- e) coa protección contra os accidentes de traballo e as enfermidades profesionais,
- f) coa hixiene do traballo,
- g) co dereito de sindicación e as negociacións colectivas entre empresarios e traballadores.

Para tal fin, a Comisión actuará en estreito contacto cos Estados membros, mediante estudos, ditames e a organización de consultas, tanto sobre os problemas que se fórmulen a escala nacional como sobre aqueles que interesen ás organizacións internacionais, en particular mediante iniciativas tendentes a establecer orientacións e indicadores, a organizar o intercambio de mellores prácticas e a preparar os elementos necesarios para o control e a avaliación periódicos. Informarase cumpridamente o Parlamento Europeo.

Antes de emitir os ditames previstos neste artigo, a Comisión consultará o Comité Económico e Social.

Artigo III-214.

1. Cada Estado membro garantizará a aplicación do principio de igualdade de retribución entre traballadoras e traballadores polo mesmo traballo ou por un traballo de igual valor.

2. Para efectos deste artigo, enténdese por «retribución» o salario ou soldo normal de base ou mínimo, e calquera outra gratificación satisfeita, directa ou indirectamente, en diñeiro ou en especie, polo empresario ao traballador en razón da relación laboral.

A igualdade de retribución, sen discriminación por razón de sexo, significa:

a) que a retribución establecida para un mesmo traballo remunerado por unidade de obra se fixe sobre a base dunha mesma unidade de medida;

b) que a retribución establecida para un traballo remunerado por unidade de tempo sexa igual para un mesmo posto de traballo.

3. A lei ou lei marco europea establecerá as medidas para garantir a aplicación do principio de igualdade de oportunidades e igualdade de trato entre mulleres e homes en asuntos de emprego e ocupación, incluído o principio de igualdade de retribución por un mesmo traballo ou por un traballo de igual valor. A lei ou lei marco adoptárase logo de consulta ao Comité Económico e Social.

4. Con obxecto de garantir na práctica a plena igualdade entre mulleres e homes na vida profesional, o principio de igualdade de trato non lle impedirá a ningún Estado membro manter ou adoptar medidas que ofrezan vantaxes concretas destinadas a lle facilitar ao sexo menos representado o exercicio dunha actividade profesional ou a previr ou compensar desvantaxes nas súas carreiras profesionais.

Artigo III-215.

Os Estados membros procurarán manter a equivalencia existente entre os réximes de vacacións retribuídas.

Artigo III-216.

A Comisión elaborará un informe anual sobre a evolución na consecución dos obxectivos do artigo III-209, que incluírá a situación demográfica na Unión. A Comisión remitiralles este informe ao Parlamento Europeo, ao Consello e ao Comité Económico e Social.

Artigo III-217.

O Consello adoptará por maioría simple unha decisión europea pola cal se cree un Comité de Protección Social, de carácter consultivo, para fomentar a cooperación en materia de protección social entre os Estados membros e coa Comisión. O Consello pronunciarase logo de consulta ao Parlamento Europeo.

O Comité terá as seguintes funcións:

a) supervisar a situación social e a evolución das políticas de protección social dos Estados membros e da Unión;

b) facilitar o intercambio de información, experiencias e boas prácticas entre os Estados membros e coa Comisión;

c) sen prexuízo do artigo III-344, elaborar informes, emitir ditames ou emprender outras actividades nos ámbitos referentes ás súas atribucións, xa sexa a pedimento do Consello ou da Comisión, xa sexa por propia iniciativa.

Para levar a cabo o seu mandato, o Comité establecerá os contactos adecuados cos interlocutores sociais.

Cada Estado membro e a Comisión nomearán dous membros do Comité.

Artigo III-218.

A Comisión dedicará, no seu informe anual ao Parlamento Europeo, un capítulo especial á evolución da situación social na Unión.

O Parlamento Europeo poderá convidar a Comisión a elaborar informes sobre problemas particulares relativos á situación social.

Artigo III-219.

1. Para mellorar as posibilidades de emprego dos traballadores no mercado interior e contribuír así á elevación do nivel de vida, créase un Fondo Social Europeo destinado a fomentar, dentro da Unión, as oportunidades de emprego e a mobilidade xeográfica e profesional dos traballadores, así como a facilitar a súa adaptación ás transformacións industriais e á evolución dos sistemas de produción, especialmente mediante a formación e a reconversión profesionais.

2. A Comisión administrará o Fondo. Nesta tarefa, estará asistida por un comité, presidido por un membro da Comisión e composto por representantes dos Estados membros, das organizacións sindicais de traballadores e das asociacións empresariais.

3. A lei europea establecerá as medidas de aplicación relativas ao Fondo. Adoptarase logo de consulta ao Comité das Rexións e ao Comité Económico e Social.

SECCIÓN 3.ª COHESIÓN ECONÓMICA, SOCIAL E TERRITORIAL

Artigo III-220.

Co fin de promover un desenvolvemento harmonioso do conxunto da Unión, esta desenvolverá e proseguirá a súa acción encamiñada a reforzar a súa cohesión económica, social e territorial.

En particular, a Unión intentará reducir as diferenzas entre os niveis de desenvolvemento das distintas rexións e o atraso das rexións menos favorecidas.

Entre as rexións afectadas prestaráselles especial atención ás zonas rurais, ás zonas afectadas por unha transición industrial e ás rexións que padecen desvantaxes naturais ou demográficas graves e permanentes como, por exemplo, as rexións setentrionais cunha escasa densidade de poboación e as rexións insulares, transfronteirizas e de montaña.

Artigo III-221.

Os Estados membros conducirán a súa política económica e coordinarana conn vistas a alcanzar tamén os obxectivos enunciados no artigo III-220. A definición e execución das políticas e accións da Unión e a realización do mercado interior terán en conta estes obxectivos e contribuirán á súa consecución. A Unión apoiará así mesmo esa consecución a través da actuación que realiza mediante os fondos con finalidade estrutural (Fondo Europeo de Orientación e de Garantía

Agrícola, sección «Orientación»; Fondo Social Europeo; Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional), o Banco Europeo de Investimentos e os demais instrumentos financeiros existentes.

Cada tres anos, a Comisión presentará un informe ao Parlamento Europeo, ao Consello, ao Comité das Rexións e ao Comité Económico e Social sobre os avances realizados na consecución da cohesión económica, social e territorial e sobre a forma en que os distintos medios establecidos neste artigo teñan contribuído a iso. En caso necesario, este informe irá acompañado das propostas adecuadas.

A lei ou lei marco europea poderá establecer medidas específicas á marxe dos fondos, sen prexuízo das medidas que se adopten no marco das demais políticas da Unión. A lei ou lei marco adoptarase logo de consulta ao Comité das Rexións e ao Comité Económico e Social.

Artigo III-222.

O Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional estará destinado a contribuír á corrección dos principais desequilibrios rexionais dentro da Unión mediante unha participación no desenvolvemento e no axustamento estrutural das rexións menos desenvolvidas e na reconversión das rexións industriais en declive.

Artigo III-223.

1. Sen prexuízo do artigo III-224, a lei europea determinará as funcións, os obxectivos prioritarios e a organización dos fondos con finalidade estrutural, o que poderá supor a agrupación dos fondos, as normas xerais aplicables aos fondos, así como as disposicións necesarias para garantir a súa eficacia e a coordinación dos fondos entre si e cos demais instrumentos financeiros existentes.

Un Fondo de Cohesión, creado mediante lei europea, proporcionará unha contribución financeira á realización de proxectos nos sectores do ambiente e das redes transeuropeas en materia de infraestruturas do transporte.

En todos os casos, a lei europea adoptarase logo de consulta ao Comité das Rexións e ao Comité Económico e Social.

2. As primeiras disposicións relativas aos fondos con finalidade estrutural e ao Fondo de Cohesión que se adopten despois das que estean en vigor na data do asinamento do Tratado que establece unha Constitución para Europa estableceranse mediante unha lei europea do Consello. Este pronunciarase por unanimidade, logo de aprobación do Parlamento Europeo.

Artigo III-224.

A lei europea establecerá as medidas de aplicación relativas ao Fondo Europeo de Desenvolvemento Rexional. Adoptarase logo de consulta ao Comité das Rexións e ao Comité Económico e Social.

En canto ao Fondo Europeo de Orientación e de Garantía Agrícola, sección «Orientación», e ao Fondo Social Europeo, serán aplicables, respectivamente, o artigo III-231 e o número 3 do artigo III-219.

SECCIÓN 4.ª AGRICULTURA E PESCA

Artigo III-225.

A Unión definirá e aplicará unha política común de agricultura e pesca.

Por «produtos agrícolas» enténdense os produtos da terra, da gandería e da pesca, así como os produtos de primeira transformación directamente relacionados con aqueles. Entenderase que as referencias á política agrícola común ou á agricultura e a utilización do termo «agrícola» abranguen tamén a pesca, atendendo ás características particulares deste sector.

Artigo III-226.

1. O mercado interior abranguerá a agricultura e o comercio dos produtos agrícolas.
  2. Salvo disposición en contrario dos artigos III-227 a III-232, as normas previstas para o establecemento ou o funcionamento do mercado interior serán aplicables aos produtos agrícolas.
  3. Os produtos enumerados no anexo I estarán suxeitos aos artigos III-227 a III-232.
  4. O funcionamento e desenvolvemento do mercado interior para os produtos agrícolas deberán ir acompañados dunha política agrícola común.
-

Artigo III-227.

1. Os obxectivos da política agrícola común serán:
    - a) incrementar a produtividade agrícola, fomentando o progreso técnico e asegurando o desenvolvemento racional da produción agrícola, así como o emprego óptimo dos factores de produción, en particular, da man de obra;
    - b) garantirle así un nivel de vida equitativo á poboación agrícola, en especial, mediante o aumento da renda individual dos que traballan na agricultura;
    - c) estabilizar os mercados;
    - d) garantir a seguranza dos abastecementos;
    - e) asegurarlle ao consumidor fornecementos a prezos razoables.
  2. Na elaboración da política agrícola común e dos métodos especiais que esta poida levar consigo, teranse en conta:
    - a) as características especiais da actividade agrícola, que resultan da estrutura social da agricultura e das desigualdades estruturais e naturais entre as distintas rexións agrícolas;
    - b) a necesidade de efectuar gradualmente as oportunas adaptacións;
    - c) o feito de que, nos Estados membros, a agricultura constitúe un sector estreitamente vinculado ao conxunto da economía.
-

Artigo III-228.

1. Para acadar os obxectivos previstos no artigo III-227, créase unha organización común dos mercados agrícolas.

Segundo os produtos, esta organización adoptará unha das formas seguintes:

  - a) normas comúns sobre a competencia;
  - b) unha coordinación obrigatoria das diversas organizacións nacionais de mercado;
  - c) unha organización europea do mercado.

2. A organización común establecida baixo unha das formas indicadas no número 1 poderá comprender todas as medidas necesarias para alcanzar os obxectivos definidos no artigo III-227, en particular, a regulación de prezos, subvencións á produción e á comercialización dos diversos produtos, sistemas de almacenamento e de compensación de remanentes e mecanismos comúns de estabilización das importacións ou exportacións.

A organización común deberase limitar a perseguir os obxectivos enunciados no artigo III-227 e excluír toda discriminación entre produtores ou consumidores da Unión.

Calquera política común de prezos deberá basearse en criterios comúns e en métodos de cálculo uniformes.

3. Para facer posible que a organización común a que fai referencia o número 1 alcance os seus obxectivos, poderanse crear un ou varios fondos de orientación e de garantía agrícola.

Artigo III-229.

Para alcanzar os obxectivos enunciados no artigo III-227 poderanse establecer, no ámbito da política agrícola común, medidas tales como:

- a) unha coordinación eficaz dos esforzos emprendidos nos sectores da formación profesional, a investigación e a divulgación de coñecementos agronómicos, que poderá comprender proxectos ou institucións financiados en común;
- b) actuacións conxuntas para o desenvolvemento do consumo de determinados produtos.

Artigo III-230.

1. A sección relativa ás normas sobre a competencia aplicarase á produción e ao comercio dos produtos agrícolas só na medida determinada pola lei ou lei marco europea conforme o número 2 do artigo III-231, tendo en conta os obxectivos enunciados no artigo III-227.

2. O Consello, por proposta da Comisión, poderá adoptar un regulamento europeo ou unha decisión europea que autorice a concesión de axudas:

- a) para a protección das explotacións desfavorecidas por condicións estruturais ou naturais;
- b) no marco de programas de desenvolvemento económico.

Artigo III-231.

1. A Comisión presentará propostas relativas á elaboración e execución da política agrícola común, incluída a substitución das organizacións nacionais por algunha das formas de organización común previstas no número 1 do artigo III-228, así como á aplicación das medidas especificadas na presente sección.

Tales propostas terán en conta a interdependencia das cuestións agrícolas mencionadas na presente sección.

2. A lei ou lei marco europea establecerá a organización común de mercados agrícolas prevista no número 1 do artigo III-228, así como as demais disposicións necesarias para perseguir os obxectivos da política común de agricultura e pesca. A dita lei ou lei marco adoptárase logo de consulta ao Comité Económico e Social.

3. O Consello, por proposta da Comisión, adoptará os regulamentos ou decisións europeos relativos á fixación dos prezos, as exaccións, as axudas e as limitacións cuantitativas, así como á fixación e á repartición das posibilidades de pesca.

4. Nas condicións establecidas no número 2, as organizacións nacionais de mercado poderanse substituír pola organización común prevista no número 1 do artigo III-228:

a) cando a organización común lles ofrezca aos Estados membros que se opoñan a esta medida e dispoñan dunha organización nacional para a produción de que se trate garantías equivalentes para o emprego e o nivel de vida dos produtores interesados, tendo en conta o ritmo das posibles adaptacións e das necesarias especializacións, e

b) cando tal organización asegure aos intercambios dentro da Unión condicións análogas ás existentes nun mercado nacional.

5. No caso de se crear unha organización común para determinadas materias primas, sen que exista aínda unha organización común para os correspondentes produtos transformados, tales materias primas utilizadas nos produtos transformados destinados á exportación a países terceiros poderán ser importadas do exterior da Unión.

Artigo III-232.

Cando nun Estado membro un produto estea suxeito a unha organización nacional de mercado ou a calquera regulamentación interna de efecto equivalente que afecte a situación competitiva dunha produción similar noutro Estado membro, os Estados membros aplicarán un gravame compensatorio á entrada deste produto procedente do Estado membro que posúa a citada organización ou regulamentación, a menos que ese Estado aplique xa un gravame compensatorio á saída do produto.

A Comisión adoptará regulamentos ou decisións europeos que fixarán o importe dos ditos gravames na medida necesaria para restablecer o equilibrio. Poderá autorizar igualmente a adopción doutras medidas nas condicións e segundo as modalidades que ela determine.

SECCIÓN 5.ª AMBIENTE

Artigo III-233.

1. A política ambiental da Unión contribuirá a acadar os seguintes obxectivos:

a) preservar, protexer e mellorar a calidade do ambiente;

b) protexer a saúde das persoas;

c) utilizar os recursos naturais de forma prudente e racional;

d) promover medidas a escala internacional destinadas a lles facer fronte aos problemas rexionais ou mundiais do ambiente.

2. A política ambiental da Unión terá como obxectivo un nivel de protección elevado, tendo presente a diversidade de situacións existentes nas distintas rexións da Unión. Basearase nos principios de precaución e acción preventiva, no principio de corrección dos danos ao ambiente, preferentemente na orixe, e no principio de que quen contamina paga.

Neste contexto, as medidas de harmonización que respondan a exixencias da protección do ambiente incluírán, nos casos apropiados, unha cláusula de salvagarda que autorice os Estados

membros a adoptaren, por motivos ambientais non económicos, disposicións provisórias sometidas a un procedemento de control da Unión.

3. Na elaboración da súa política ambiental, a Unión terá en conta:

- a) os datos científicos e técnicos dispoñibles;
- b) as condicións ambientais nas diversas rexións da Unión;
- c) as vantaxes e as cargas que poidan resultar da acción ou da falta de acción;
- d) o desenvolvemento económico e social da Unión no seu conxunto e o desenvolvemento equilibrado das súas rexións.

4. No marco das súas respectivas competencias, a Unión e os Estados membros cooperarán cos países terceiros e as organizacións internacionais competentes. As modalidades da cooperación da Unión poderán ser obxecto de acordos entre esta e as partes terceiras interesadas.

O primeiro parágrafo entenderase sen prexuízo das competencias dos Estados membros para negociaren nos foros internacionais e para celebraren acordos internacionais.

Artigo III-234.

1. A lei ou lei marco europea establecerá as accións que deban emprenderse para acadar os obxectivos fixados no artigo III-233. Adoptarase logo de consulta ao Comité das Rexións e ao Comité Económico e Social.

2. Non obstante o disposto no número 1 e sen prexuízo do artigo III-172, o Consello adoptará por unanimidade leis ou leis marco europeas que establezan:

- a) disposicións esencialmente de carácter fiscal;
- b) medidas que afecten:
  - i) a ordenación do territorio;
  - ii) a xestión cuantitativa dos recursos hídricos ou directa ou indirectamente a dispoñibilidade deses recursos;
  - iii) a utilización do solo, con excepción da xestión dos residuos;
- c) medidas que afecten de forma significativa a elección por un Estado membro entre diferentes fontes de enerxía e a estrutura xeral do seu abastecemento enerxético.

O Consello poderá adoptar por unanimidade, por proposta da Comisión, unha decisión europea para que se lles poida aplicar o procedemento lexislativo ordinario aos ámbitos mencionados no primeiro parágrafo.

En todos os casos, o Consello pronunciarase logo de consulta ao Parlamento Europeo, ao Comité das Rexións e ao Comité Económico e Social.

3. A lei europea establecerá programas de acción de carácter xeral que fixen os obxectivos prioritarios que deben alcanzarse. A dita lei adoptarase logo de consulta ao Comité das Rexións e ao Comité Económico e Social.

As medidas necesarias para a execución de tales programas adoptaranse de conformidade coas condicións referidas no número 1 ou 2, segundo proceda.

4. Sen prexuízo de determinadas medidas adoptadas pola Unión, os Estados membros terán ao seu cargo o financiamento e a execución da política ambiental.

5. Sen prexuízo do principio de que quen contamina paga, cando unha medida baseada no número 1 implique custos considerados desproporcionados para as autoridades públicas dun Estado membro, esa medida establecerá da forma adecuada unha das seguintes posibilidades ou ambas:

- a) excepcións de carácter temporal,
- b) apoio financeiro con cargo ao Fondo de Cohesión.

6. As medidas de protección adoptadas en virtude deste artigo non serán obstáculo para que cada Estado membro manteña ou adopte medidas de maior protección. Estas deberán ser compatibles coa Constitución e notificaránselle á Comisión.

SECCIÓN 6.ª PROTECCIÓN DOS CONSUMIDORES

Artigo III-235.

1. Para promover os intereses dos consumidores e garantirlles un nivel elevado de protección, a Unión contribuirá a protexer a saúde, a seguranza e os intereses económicos dos consumidores, así como a promover o seu dereito á información, á educación e a organizarse para defenderen os seus intereses.

2. A Unión contribuirá a que se alcancen os obxectivos enunciados no número 1 mediante:

- a) medidas adoptadas en aplicación do artigo III-172 no marco do establecemento ou do funcionamento do mercado interior;
- b) medidas que apoiem, complementen e supervisen a política levada a cabo polos Estados membros.

3. A lei ou lei marco europea establecerá as medidas mencionadas na alínea b) do número 2. Adoptarase logo de consulta ao Comité Económico e Social.

4. Os actos adoptados en aplicación do número 3 non obstarán para que cada Estado membro manteña ou adopte disposicións de maior protección. Estas deberán ser compatibles coa Constitución e notificaránselle á Comisión.

SECCIÓN 7.ª TRANSPORTES

Artigo III-236.

1. Os obxectivos da Constitución perseguiranse, na materia regulada por esta sección, no marco dunha política común de transportes.

2. O número 1 aplicarase, tendo en conta as peculiaridades do sector dos transportes, mediante lei ou lei marco europea, que se adoptará logo de consulta ao Comité das Rexións e ao Comité Económico e Social.

A lei ou lei marco europea establecerá:

- a) normas comúns aplicables aos transportes internacionais efectuados desde ou cara ao territorio dun Estado membro ou a través do territorio dun ou varios Estados membros;
- b) as condicións de acceso dos transportistas non residentes aos servizos de transportes nacionais nun Estado membro;

- c) as medidas que permitan mellorar a seguraza dos transportes;
- d) calquera outra medida oportuna.

3. Cando se adopte a lei ou lei marco europea prevista no número 2, teranse en conta os casos en que a súa aplicación poida afectar gravemente o nivel de vida e o emprego dalgunhas rexións, así como a explotación do material de transporte.

Artigo III-237.

Ata a adopción da lei ou lei marco europea prevista no número 2 do artigo III-236, e salvo que o Consello adopte por unanimidade unha decisión europea que conceda unha excepción, ningún Estado membro poderá facer que as diferentes disposicións que estivesen regulando esta materia o 1 de xaneiro de 1958 ou, para os Estados que se adherisen, na data da súa adhesión, produzan efectos que, directa ou indirectamente, desfavorezan os transportistas dos demais Estados membros con respecto aos transportistas nacionais.

Artigo III-238.

Serán compatibles coa Constitución as axudas que respondan ás necesidades de coordinación dos transportes ou que correspondan ao reembolso de determinadas obrigacións inherentes á noión de servizo público.

Artigo III-239.

Toda medida en materia de prezos e condicións de transporte que se adopte no marco da Constitución deberá ter en conta a situación económica dos transportistas.

Artigo III-240.

1. Quedan prohibidas, respecto do tráfico dentro da Unión, as discriminacións que consistan na aplicación por un transportista, para as mesmas mercadorías e as mesmas relacións de tráfico, de prezos e condicións de transporte diferentes en razón do Estado membro de orixe ou de destino dos produtos transportados.

2. O número 1 non exclúe que se poidan adoptar outras leis ou leis marco europeas en aplicación do número 2 do artigo III-236.

3. O Consello adoptará, por proposta da Comisión, regulamentos ou decisións europeos que garantan a aplicación do número 1. Pronunciarase logo de consulta ao Parlamento Europeo e ao Comité Económico e Social.

O Consello poderá adoptar, en particular, os regulamentos e decisións europeos necesarios para lles permitir ás institucións velaren por que se cumpra a norma establecida no número 1 e asegurárenlles aos usuarios o pleno beneficio dela.

4. A Comisión, por propia iniciativa ou por instancia dun Estado membro, examinará os casos de discriminación a que se fai referencia no número 1 e, logo de consulta a calquera Estado membro interesado, adoptará, no marco dos regulamentos e decisións europeos previstos no número 3, as decisións europeas necesarias.

Artigo III-241.

1. Queda prohibida a imposición por un Estado membro, ao transporte dentro da Unión, de prezos e condicións que supoñan calquera forma de axuda ou protección a unha ou varias em-

presas ou industrias determinadas, a menos que tal imposición fose autorizada mediante decisión europea da Comisión.

2. A Comisión, por propia iniciativa ou por instancia dun Estado membro, examinará os prezos e as condicións mencionados no número 1, tendo especialmente en conta, por unha parte, as exigencias dunha política económica rexional adecuada, as necesidades das rexións subdesenvolvidas e os problemas das rexións gravemente afectadas por circunstancias políticas e, por outra, a repercusión de tales prezos e condicións na competencia entre os distintos modos de transporte.

A Comisión, logo de consulta a todos os Estados membros interesados, adoptará as decisións europeas necesarias.

3. A prohibición a que se alude no número 1 non se aplicará ás tarifas de competencia.

Artigo III-242.

Os dereitos ou canons que, independentemente dos prezos de transporte, perciba un transportista por cruzar as fronteiras non deberán superar unha contía razoable, tendo en conta os gastos reais a que efectivamente dea lugar a pasaxe por esas fronteiras.

Os Estados membros procurarán reducir tales gastos.

A Comisión poderalles dirixir aos Estados membros recomendacións relativas á aplicación do presente artigo.

Artigo III-243.

As disposicións desta sección non obstarán para as medidas adoptadas na República Federal de Alemaña, na medida en que sexan necesarias para compensar as desvantaxes económicas ocasionadas pola división de Alemaña á economía de determinadas rexións da República Federal afectadas por esta división. Cinco anos despois da entrada en vigor do Tratado que establece unha Constitución para Europa, o Consello poderá adoptar, por proposta da Comisión, unha decisión europea pola cal se derroque este artigo.

Artigo III-244.

Créase un Comité Consultivo adxunto á Comisión, composto por expertos designados polos Gobiernos dos Estados membros. A Comisión consultará este Comité sobre asuntos de transportes, sempre que o considere conveniente.

Artigo III-245.

1. Esta sección aplicarase aos transportes por ferrocarril, estrada ou vías navegables.
2. A lei ou lei marco europea poderá establecer medidas apropiadas para a navegación marítima e aérea. Adoptarase logo de consulta ao Comité das Rexións e ao Comité Económico e Social.

SECCIÓN 8.ª REDES TRANSEUROPEAS

Artigo III-246.

1. Para contribuír á realización dos obxectivos mencionados nos artigos III-130 e III-220 e facer posible que os cidadáns da Unión, os operadores económicos e os entes rexionais e locais participen plenamente dos beneficios derivados da creación dun espazo sen fronteiras interiores, a

Unión contribuirá ao establecemento e ao desenvolvemento de redes transeuropeas nos sectores das infraestruturas de transportes, as telecomunicacións e a enerxía.

2. No contexto dun sistema de mercados abertos e competitivos, a acción da Unión terá por obxectivo favorecer a interconexión e interoperabilidade das redes nacionais, así como o acceso a esas redes. Terá en conta, en particular, a necesidade de conectar as rexións insulares, illadas e periféricas coas rexións centrais da Unión.

Artigo III-247.

1. Para acadar os obxectivos mencionados no artigo III-246, a Unión:

a) elaborará un conxunto de orientacións sobre os obxectivos, prioridades e grandes liñas das accións previstas no ámbito das redes transeuropeas; estas orientacións determinarán proxectos de interese común;

b) realizará as accións que poidan resultar necesarias para garantir a interoperabilidade das redes, especialmente no ámbito da harmonización das normas técnicas;

c) poderá apoiar proxectos de interese común que reciban o apoio dos Estados membros e fosen determinados no marco das orientacións mencionadas na alínea a), especialmente en forma de estudos de viabilidade, garantías de crédito ou bonificacións de xuros; a Unión poderá achegar tamén unha contribución financeira por medio do Fondo de Cohesión a proxectos específicos de infraestruturas do transporte nos Estados membros.

A acción da Unión terá en conta a viabilidade económica potencial dos proxectos.

2. A lei ou lei marco europea establecerá as orientacións e as restantes medidas previstas no número 1. Adoptarase logo de consulta ao Comité das Rexións e ao Comité Económico e Social.

As orientacións e proxectos de interese común relativos ao territorio dun Estado membro requirirán a conformidade de tal Estado membro.

3. Os Estados membros coordinarán entre si, en colaboración coa Comisión, as políticas que apliquen a escala nacional e que poidan ter unha influencia significativa na consecución dos obxectivos mencionados no artigo III-246. A Comisión, en estreita colaboración cos Estados membros, poderá tomar calquera iniciativa adecuada para fomentar tal coordinación.

4. A Unión poderá cooperar con países terceiros para fomentar proxectos de interese común e para garantir a interoperabilidade das redes.

SECCIÓN 9.ª INVESTIGACIÓN E DESENVOLVEMENTO TECNOLÓXICO E ESPAZO

Artigo III-248.

1. A acción da Unión terá por obxectivo fortalecer as súas bases científicas e tecnolóxicas, mediante a realización dun espazo europeo de investigación en que os investigadores, os coñecementos científicos e as tecnoloxías circulen libremente; favorecer o desenvolvemento da súa competitividade, incluída a da súa industria, así como fomentar as accións de investigación que se consideren necesarias en virtude dos demais capítulos da Constitución.

2. Para os efectos referidos no número 1, a Unión estimulará en todo o seu territorio as empresas, incluídas as pequenas e medianas, os centros de investigación e as universidades nos seus esforzos de investigación e de desenvolvemento tecnolóxico de alta calidade; apoiará os seus es-

forzos de cooperación co fin, especialmente, de permitir que os investigadores cooperen libremente por riba das fronteiras e que as empresas aproveiten as posibilidades do mercado interior, en particular por medio da apertura da contratación pública nacional, a definición de normas comúns e a supresión dos obstáculos xurídicos e fiscais a esa cooperación.

3. Todas as accións da Unión no ámbito da investigación e do desenvolvemento tecnolóxico, incluídas as accións de demostración, se decidirán e executarán de conformidade con esta sección.

Artigo III-249.

Para perseguir os obxectivos mencionados no artigo III-248, a Unión realizará as seguintes accións, que complementarán as accións emprendidas nos Estados membros:

- a) execución de programas de investigación, desenvolvemento tecnolóxico e demostración, promovendo a cooperación coas empresas, os centros de investigación e as universidades, e destas entidades entre si;
- b) promoción da cooperación en materia de investigación, de desenvolvemento tecnolóxico e de demostración da Unión cos países terceiros e coas organizacións internacionais;
- c) difusión e explotación dos resultados das actividades en investigación, desenvolvemento tecnolóxico e demostración da Unión;
- d) estímulo á formación e á mobilidade dos investigadores da Unión.

Artigo III-250.

1. A Unión e os Estados membros coordinarán a súa acción en materia de investigación e de desenvolvemento tecnolóxico, co fin de garantir a coherencia recíproca entre as políticas nacionais e a política da Unión.

2. A Comisión, en estreita colaboración cos Estados membros, poderá adoptar calquera iniciativa adecuada para promover a coordinación prevista no número 1, e, en particular, iniciativas tendentes a establecer orientacións e indicadores, organizar o intercambio de mellores prácticas e preparar os elementos necesarios para o control e a avaliación periódicos. Informarase cumpridamente o Parlamento Europeo.

Artigo III-251.

1. A lei europea establecerá un programa marco plurianual que incluírá o conxunto das accións financiadas pola Unión. Esta lei adoptarase logo de consulta ao Comité Económico e Social.

O programa marco:

- a) fixará os obxectivos científicos e tecnolóxicos que deban alcanzarse mediante as accións previstas no artigo III-249 e as prioridades correspondentes;
- b) indicará as grandes liñas de tales accións;
- c) fixará o importe global máximo e as normas de participación financeira da Unión no programa marco, así como as cotas respectivas de cada unha das accións previstas.

2. O programa marco plurianual adaptarase ou completarase en función da evolución das situacións.

3. Unha lei europea do Consello establecerá os programas específicos que desenvolvan o programa marco plurianual en cada unha das accións. Cada programa específico precisará os criterios da súa realización, fixará a súa duración e preverá os medios que se consideren necesarios. A suma dos importes que se consideren necesarios fixados polos programas específicos non poderá superar o importe global máximo fixado para o programa marco e para cada acción. A dita lei adoptarase logo de consulta ao Parlamento Europeo e ao Comité Económico e Social.

4. Como complemento das accións previstas no programa marco plurianual, a lei europea establecerá as medidas necesarias para a realización do espazo europeo de investigación. Esta lei adoptarase logo de consulta ao Comité Económico e Social.

Artigo III-252.

1. Para a execución do programa marco plurianual, a lei ou lei marco europea establecerá:

- a) as normas para a participación das empresas, os centros de investigación e as universidades;
- b) as normas aplicables á difusión dos resultados da investigación.

A lei ou lei marco europea adoptarase logo de consulta ao Comité Económico e Social.

2. Na execución do programa marco plurianual, a lei europea poderá establecer programas complementarios en que só participen determinados Estados membros que garantan o seu financiamento, sen prexuízo dunha posible participación da Unión.

A lei europea establecerá as normas aplicables aos programas complementarios, nomeadamente no que atinxe á difusión dos coñecementos e ao acceso doutros Estados membros. Adoptarase logo de consulta ao Comité Económico e Social e coa conformidade dos Estados membros interesados.

3. Na execución do programa marco plurianual, a lei europea poderá establecer, de acordo cos Estados membros interesados, unha participación en programas de investigación e desenvolvemento emprendidos por varios Estados membros, incluída a participación nas estruturas creadas para a execución dos citados programas.

A lei europea adoptarase logo de consulta ao Comité Económico e Social.

4. Na execución do programa marco plurianual, a Unión poderá prever unha cooperación en materia de investigación, de desenvolvemento tecnolóxico e de demostración da Unión con países terceiros ou con organizacións internacionais.

As modalidades desta cooperación poderán ser obxecto de acordos entre a Unión e as partes terceiras interesadas.

Artigo III-253.

O Consello poderá adoptar, por proposta da Comisión, regulamentos ou decisións europeos destinados a crear empresas comúns ou calquera outra estrutura que se considere necesaria para a correcta execución dos programas de investigación, de desenvolvemento tecnoló-

xico e de demostración da Unión. Pronunciarase logo de consulta ao Parlamento Europeo e ao Comité Económico e Social.

Artigo III-254.

1. Co fin de favorecer o progreso científico e técnico, a competitividade industrial e a aplicación das súas políticas, a Unión elaborará unha política espacial europea. Para iso poderá fomentar iniciativas comúns, apoiar a investigación e o desenvolvemento tecnolóxico e coordinar os esforzos necesarios para a exploración e a utilización do espazo.

2. Para contribuír á consecución dos obxectivos do número 1, a lei ou lei marco europea establecerá as medidas necesarias, que poderán ter a forma dun programa espacial europeo.

3. A Unión establecerá as relacións que sexan apropiadas coa Axencia Espacial Europea.

Artigo III-255.

Ao principio de cada ano, a Comisión presentará un informe ao Parlamento Europeo e ao Consello. Este informe versará, en particular, sobre as actividades realizadas durante o ano precedente en materia de investigación, desenvolvemento tecnolóxico e difusión dos resultados, así como sobre o programa de traballo do ano en curso.

SECCIÓN 10.ª ENERXÍA

Artigo III-256.

1. No marco do establecemento do mercado interior e tendo en conta a exigencia de conservar e mellorar o ambiente, a política enerxética da Unión terá por obxectivo:

- a) garantir o funcionamento do mercado da enerxía;
- b) garantir a seguranza do abastecemento enerxético na Unión, e
- c) fomentar a eficiencia enerxética e o aforro enerxético así como o desenvolvemento de enerxías novas e renovables.

2. Sen prexuízo da aplicación doutras disposicións da Constitución, a lei ou lei marco europea establecerá as medidas necesarias para alcanzar os obxectivos mencionados no número 1. Adoptarase logo de consulta ao Comité das Rexións e mais ao Comité Económico e Social.

A lei ou lei marco non afectará o dereito dun Estado membro a determinar as condicións de explotación dos seus recursos enerxéticos, as súas posibilidades de elixir entre distintas fontes de enerxía e a estrutura xeral do seu abastecemento enerxético, sen prexuízo da alínea c) do número 2 do artigo III-234.

3. Non obstante o disposto no número 2, unha lei ou lei marco europea do Consello establecerá as medidas mencionadas nese número cando sexan esencialmente de carácter fiscal. O Consello pronunciarase por unanimidade, logo de consulta ao Parlamento Europeo.

CAPÍTULO IV

Espazo de liberdade, seguranza e xustiza

SECCIÓN 1.ª DISPOSICIÓN XERAIS

Artigo III-257.

1. A Unión constitúe un espazo de liberdade, seguranza e xustiza dentro do respecto dos dereitos fundamentais e dos distintos sistemas e tradicións xurídicos dos Estados membros.

2. Garantirá a ausencia de controis das persoas nas fronteiras interiores e desenvolverá unha política común de asilo, inmigración e control das fronteiras exteriores que estea baseada na solidariedade entre Estados membros e sexa equitativa con respecto dos nacionais de países terceiros. Para efectos deste capítulo, os apátridas asimílaranse aos nacionais de países terceiros.

3. A Unión esforzarse por garantir un nivel elevado de seguranza mediante medidas de prevención da delincuencia, o racismo e a xenofobia, e de loita en contra deles, medidas de coordinación e cooperación entre autoridades policiais e xudiciais e outras autoridades competentes, así como mediante o recoñecemento mutuo das resolucións xudiciais en materia penal e, se é necesario, mediante a aproximación das lexislacións penais.

4. A Unión facilitará a tutela xudicial, garantindo en especial o principio de recoñecemento mutuo das resolucións xudiciais e extraxudiciais en materia civil.

Artigo III-258.

O Consello Europeo definirá as orientacións estratéxicas da programación lexislativa e operativa no espazo de liberdade, seguranza e xustiza.

Artigo III-259.

En relación coas propostas e iniciativas lexislativas presentadas no marco das seccións 4 e 5, os Parlamentos nacionais velarán por que se respecte o principio de subsidiariedade, de conformidade co Protocolo sobre a aplicación dos principios de subsidiariedade e proporcionalidade.

Artigo III-260.

Sen prexuízo dos artigos III-360 a III-362, o Consello poderá adoptar, por proposta da Comisión, regulamentos ou decisións europeos que establezan os procedementos que seguirán os Estados membros para efectuar, en colaboración coa Comisión, unha avaliación obxectiva e imparcial da aplicación, polas autoridades dos Estados membros, das políticas da Unión recollidas neste capítulo, en particular con obxecto de favorecer a plena aplicación do principio de recoñecemento mutuo. O Parlamento Europeo e os Parlamentos nacionais serán informados do contido e dos resultados desta avaliación.

Artigo III-261.

Crearé un comité permanente no Consello con obxecto de garantir dentro da Unión o fomento e a intensificación da cooperación operativa en materia de seguranza interior. Sen prexuízo do artigo III-344, este comité propiciará a coordinación da actuación das autoridades competentes dos Estados membros. Poderán participar nos seus traballos os representantes dos órganos e orga-

nismos da Unión afectados. O Parlamento Europeo e os Parlamentos nacionais manteranse informados destes traballos.

Artigo III-262.

Este capítulo entenderase sen prexuízo do exercicio das responsabilidades que lles incumben aos Estados membros en canto ao mantemento da orde pública e a salvagarda da seguranza interior.

Artigo III-263.

O Consello adoptará regulamentos europeos para garantir a cooperación administrativa entre os servizos competentes dos Estados membros nos ámbitos a que se refire este capítulo, así como entre estes servizos e a Comisión. Pronunciarase por proposta da Comisión, sen prexuízo do artigo III-264 e logo de consulta ao Parlamento Europeo.

Artigo III-264.

Os actos a que se refiren as seccións 4 e 5, así como os regulamentos europeos mencionados no artigo III-263 que garantan a cooperación administrativa nos ámbitos a que se refiren esas seccións, adoptaranse:

- a) por proposta da Comisión, ou
- b) por iniciativa da cuarta parte dos Estados membros.

SECCIÓN 2.ª POLÍTICAS SOBRE CONTROIS NAS FRONTEIRAS, ASILO E INMIGRACIÓN

Artigo III-265.

1. A Unión desenvolverá unha política que terá por obxectivo:
  - a) garantir a ausencia total de controis das persoas, sexa cal sexa a súa nacionalidade, cando crucen as fronteiras interiores;
  - b) garantir os controis das persoas e a vixilancia eficaz na pasaxe das fronteiras exteriores;
  - c) instaurar progresivamente un sistema integrado de xestión das fronteiras exteriores.
2. Para os efectos do número 1, a lei ou lei marco europea establecerá as medidas relativas:
  - a) á política común de visados e outros permisos de residencia de curta duración;
  - b) aos controis aos cales se someterán as persoas que crucen as fronteiras exteriores;
  - c) ás condicións en que os nacionais de países terceiros poderán circular libremente pola Unión durante un curto período;
  - d) a calquera medida necesaria para o establecemento progresivo dun sistema integrado de xestión das fronteiras exteriores;
  - e) á ausencia de controis das persoas, sexa cal sexa a súa nacionalidade, cando crucen as fronteiras interiores.
3. Este artigo non afectará a competencia dos Estados membros respecto da delimitación xeográfica das súas fronteiras, de conformidade co dereito internacional.

Artigo III-266.

1. A Unión desenvolverá unha política común en materia de asilo, protección subsidiaria e protección temporal destinada a ofrecer un estatuto apropiado a todo nacional dun país terceiro que necesite protección internacional e a garantir o respecto do principio de non-devolución. Esta política deberase axustar á Convención de Xenebra do 28 de xullo de 1951 e ao Protocolo do 31 de xaneiro de 1967 sobre o estatuto dos refuxiados, así como aos demais tratados pertinentes.

2. Para os efectos do número 1, a lei ou lei marco europea establecerá as medidas relativas a un sistema europeo común de asilo que inclúa:

- a) un estatuto uniforme de asilo para nacionais de países terceiros, válido en toda a Unión;
- b) un estatuto uniforme de protección subsidiaria para os nacionais de países terceiros que, sen obtengan o asilo europeo, necesiten protección internacional;
- c) un sistema común para a protección temporal das persoas desprazadas, en caso de afluencia masiva;
- d) procedementos comúns para conceder ou retirar o estatuto uniforme de asilo ou de protección subsidiaria;
- e) criterios e mecanismos para determinar o Estado membro responsable de examinar unha solicitude de asilo ou de protección subsidiaria;
- f) normas relativas ás condicións de acollida dos solicitantes de asilo ou de protección subsidiaria;
- g) a asociación e a cooperación con países terceiros para xestionar os fluxos de persoas que solicitan asilo ou unha protección subsidiaria ou temporal.

3. Se un ou varios Estados membros se enfrontan a unha situación de emerxencia caracterizada pola afluencia repentina de nacionais de países terceiros, o Consello poderá adoptar, por proposta da Comisión, regulamentos ou decisións europeos que establezan medidas provisorias en beneficio dos Estados membros afectados. Pronunciarase logo de consulta ao Parlamento Europeo.

Artigo III-267.

1. A Unión desenvolverá unha política común de inmigración destinada a garantir, en todo momento, unha xestión eficaz dos fluxos migratorios, un trato equitativo dos nacionais de países terceiros que residan legalmente nos Estados membros, así como unha prevención da inmigración ilegal e do tráfico de seres humanos e unha loita reforzada contra ambas.

2. Para os efectos do número 1, a lei ou lei marco europea establecerá as medidas nos ámbitos seguintes:

- a) as condicións de entrada e residencia e as normas relativas á expedición polos Estados membros de visados e permisos de residencia de longa duración, incluídos os destinados á reagrupación familiar;
- b) a definición dos dereitos dos nacionais de países terceiros que residan legalmente nun Estado membro, con inclusión das condicións que rexen a liberdade de circulación e de residencia nos demais Estados membros;

c) a inmigración e residencia ilegais, incluídas a expulsión e a repatriación de residentes en situación ilegal;

d) a loita contra o tráfico de seres humanos, en particular de mulleres e nenos.

3. A Unión poderá celebrar con países terceiros acordos para a readmisión, nos seus países de orixe ou de procedencia, de nacionais de países terceiros que non cumpran ou que deixasen de cumprir as condicións de entrada, presenza ou residencia no territorio dun dos Estados membros.

4. A lei ou lei marco europea poderá establecer medidas para fomentar e apoiar a acción dos Estados membros destinada a propiciar a integración dos nacionais de países terceiros que residan legalmente no seu territorio, con exclusión de toda harmonización das disposicións legais e regulamentarias dos Estados membros.

5. Este artigo non afectará o dereito dos Estados membros a establecer volumes de admisión no seu territorio de nacionais de países terceiros procedentes de países terceiros co fin de procuraren traballo por conta allea ou por conta propia.

Artigo III-268.

As políticas da Unión mencionadas nesta sección e a súa execución rexeranse polo principio de solidariedade e de repartición equitativa da responsabilidade entre os Estados membros, tamén no aspecto financeiro. Cada vez que sexa necesario, os actos da Unión adoptados en virtude desta sección conterán medidas apropiadas para a aplicación deste principio.

SECCIÓN 3.ª COOPERACIÓN XUDICIAL EN MATERIA CIVIL

Artigo III-269.

1. A Unión desenvolverá unha cooperación xudicial en asuntos civís con repercusión transfronteiriza, baseada no principio de recoñecemento mutuo das resolucións xudiciais e extraxudiciais. Esta cooperación poderá incluír a adopción de medidas de aproximación das disposicións legais e regulamentarias dos Estados membros.

2. Para os efectos do número 1, a lei ou lei marco europea establecerá, en particular cando resulte necesario para o bo funcionamento do mercado interior, medidas para garantir, entre outras cosas:

a) o recoñecemento mutuo, entre os Estados membros, das resolucións xudiciais e extraxudiciais, así como a súa execución;

b) a notificación e o traslado transfronteirizos de documentos xudiciais e extraxudiciais;

c) a compatibilidade das normas aplicables nos Estados membros en materia de conflitos de leis e de xurisdición;

d) a cooperación na obtención de probas;

e) unha tutela xudicial efectiva;

f) a eliminación dos obstáculos ao bo funcionamento dos procedementos civís, fomentando se é necesario a compatibilidade das normas de procedemento civil aplicables nos Estados membros;

g) o desenvolvemento de métodos alternativos de resolución de litixios;

h) o apoio á formación de maxistrados e do persoal ao servizo da Administración de xustiza.

3. Non obstante o disposto no número 2, as medidas relativas ao dereito de familia con repercusión transfronteiriza estableceranse mediante unha lei ou lei marco europea do Consello, que se pronunciará por unanimidade, logo de consulta ao Parlamento Europeo.

O Consello poderá adoptar, por proposta da Comisión, unha decisión europea que determine os aspectos do dereito de familia con repercusión transfronteiriza que poidan ser obxecto de actos adoptados polo procedemento legislativo ordinario. O Consello pronunciarase por unanimidade, logo de consulta ao Parlamento Europeo.

SECCIÓN 4.ª COOPERACIÓN XUDICIAL EN MATERIA PENAL

Artigo III-270.

1. A cooperación xudicial en materia penal na Unión basearase no principio de recoñecemento mutuo das sentenzas e resolucións xudiciais e inclúe a aproximación das disposicións legais e regulamentarias dos Estados membros nos ámbitos mencionados no número 2 e no artigo III-271.

A lei ou lei marco europea establecerá medidas para:

- a) establecer normas e procedementos para garantir o recoñecemento en toda a Unión das sentenzas e resolucións xudiciais en todas as súas formas;
- b) previr e resolver os conflitos de xurisdición entre os Estados membros;
- c) apoiar a formación de maxistrados e do persoal ao servizo da Administración de xustiza;
- d) facilitar a cooperación entre as autoridades xudiciais ou equivalentes dos Estados membros no marco do procedemento penal e da execución de resolucións.

2. Na medida en que sexa necesario para facilitar o recoñecemento mutuo das sentenzas e resolucións xudiciais e a cooperación policial e xudicial en asuntos penais con dimensión transfronteiriza, a lei marco europea poderá establecer normas mínimas. Estas normas mínimas terán en conta as diferenzas entre as tradicións e os sistemas xurídicos dos Estados membros.

Estas normas referiranse:

- a) á admisibilidade mutua de probas entre os Estados membros;
- b) aos dereitos das persoas durante o procedemento penal;
- c) aos dereitos das vítimas dos delitos;
- d) a outros elementos específicos do procedemento penal, que o Consello terá determinado previamente mediante unha decisión europea. Para adoptar esta decisión, o Consello pronunciarase por unanimidade, logo de aprobación do Parlamento Europeo.

A adopción das normas mínimas establecidas neste número non impedirá que os Estados membros manteñan ou instauren un nivel máis elevado de protección das persoas.

3. Cando un membro do Consello considere que un proxecto de lei marco europea recollida no número 2 afecta aspectos fundamentais do seu sistema de xustiza penal, poderá solicitar que o asunto se remita ao Consello Europeo, caso en que quedará suspendido o procedemento establecido no artigo III-396. Logo de deliberación, o Consello Europeo, no prazo de catro meses a partir da dita suspensión:

a) devolverá o proxecto ao Consello, pondo fin con isto á suspensión do procedemento establecido no artigo III-396, ou ben

b) pediralle á Comisión, ou ao grupo de Estados membros de que emane o proxecto, que presente un novo proxecto, caso en que se considerará que non foi adoptado o acto proposto inicialmente.

4. Se, ao termo do prazo mencionado no número 3, o Consello Europeo non tomou ningunha medida ou se, no prazo de doce meses a partir da presentación dun novo proxecto en virtude da alínea b) do número 3, a lei marco europea non foi adoptada e polo menos un terzo dos Estados membros quere establecer unha cooperación reforzada de acordo co proxecto de lei marco de que se trate, comunicaránlle ao Parlamento Europeo, ao Consello e á Comisión.

En tal caso, a autorización para iniciar a cooperación reforzada a que se refiren o número 2 do artigo I-44 e o número 1 do artigo III-419 considerárase concedida, e aplicaranse as disposicións relativas á cooperación reforzada.

Artigo III-271.

1. A lei marco europea poderá establecer normas mínimas relativas á definición das infraccións penais e das sancións en ámbitos delituosos que sexan de especial gravidade e teñan unha dimensión transfronteiriza derivada do carácter ou das repercusións das ditas infraccións ou dunha necesidade particular de as combater segundo criterios comúns.

Estes ámbitos delituosos son os seguintes: o terrorismo, a trata de seres humanos e a explotación sexual de mulleres e nenos, o tráfico ilícito de drogas, o tráfico ilícito de armas, o branqueo de capitais, a corrupción, a falsificación de medios de pagamento, a delincuencia informática e a delincuencia organizada.

Tendo en conta a evolución da delincuencia, o Consello poderá adoptar unha decisión europea que determine outros ámbitos delituosos que respondan aos criterios previstos neste número. Pronunciarase por unanimidade, logo de aprobación do Parlamento Europeo.

2. Cando a aproximación das disposicións legais e regulamentarias dos Estados membros en materia penal resulte imprescindible para garantir a execución eficaz dunha política da Unión nun ámbito que fose obxecto de medidas de harmonización, a lei marco europea poderá establecer normas mínimas relativas á definición das infraccións penais e das sancións no ámbito de que se trate. Esta lei marco será adoptada polo mesmo procedemento empregado para a adopción das medidas de harmonización en cuestión, sen prexuízo do artigo III-264.

3. Cando un membro do Consello considere que un proxecto de lei marco europea a que se refiren os números 1 ou 2 afecta aspectos fundamentais do seu sistema de xustiza penal, poderá solicitar que o asunto se remita ao Consello Europeo, caso en que quedará suspendido o procedemento establecido no artigo III-396, de ser aplicable. Logo de deliberación, o Consello Europeo, no prazo de catro meses a partir da dita suspensión:

a) devolverá o proxecto ao Consello, pondo fin con iso á suspensión do procedemento establecido no artigo III-396, de ser aplicable, ou ben

b) pediralle á Comisión, ou ao grupo de Estados membros de que emane o proxecto, que presente un novo proxecto, caso en que se considerará que non foi adoptado o acto proposto inicialmente.

4. Se, ao termo do prazo mencionado no número 3, o Consello Europeo non tomou ningunha medida ou se, no prazo de doce meses a partir da presentación dun novo proxecto en virtude da alínea b) do número 3, a lei marco europea non foi adoptada e polo menos un terzo dos Estados membros quere establecer unha cooperación reforzada de acordo co proxecto de lei marco de que se trate, comunicaránlle ao Parlamento Europeo, ao Consello e á Comisión.

En tal caso, a autorización para iniciar a cooperación reforzada recollida no número 2 do artigo I-44 e o número 1 do artigo III-419 considerarase concedida, e aplicaranse as disposicións relativas á cooperación reforzada.

Artigo III-272.

A lei ou lei marco europea poderá establecer medidas que impulsen e apoiem a actuación dos Estados membros no ámbito da prevención da delincuencia, con exclusión de toda harmonización das disposicións legais e regulamentarias dos Estados membros.

Artigo III-273.

1. A función de Eurojust é apoiar e reforzar a coordinación e a cooperación entre as autoridades nacionais encargadas de investigar e perseguir a delincuencia grave que afecte dous ou máis Estados membros ou que se deba perseguir segundo criterios comúns, baseándose nas operacións efectuadas e na información proporcionada polas autoridades dos Estados membros e por Euro-pol.

Para tal fin, a lei europea determinará a estrutura, o funcionamento, o ámbito de actuación e as competencias de Eurojust. Estas competencias poderán incluír:

- a) o inicio de dilixencias de investigación penal, así como a proposta de incoación de procedementos penais polas autoridades nacionais competentes, en particular os relativos a infraccións que prexudiquen os intereses financeiros da Unión;
- b) a coordinación das investigacións e os procedementos mencionados na alínea a);
- c) a intensificación da cooperación xudicial, entre outras cousas, mediante a resolución de conflitos de xurisdición e unha estreita cooperación coa Rede Xudicial Europea.

A lei europea determinará así mesmo o procedemento de participación do Parlamento Europeo e dos Parlamentos nacionais na avaliación das actividades de Eurojust.

2. No contexto das accións penais establecidas no número 1, e sen prexuízo do artigo III-274, os actos formais de carácter procesual serán levados a cabo polos funcionarios nacionais competentes.

Artigo III-274.

1. Para combater as infraccións que prexudiquen os intereses financeiros da Unión, unha lei europea do Consello poderá crear unha Fiscalía Europea a partir de Eurojust. O Consello pronunciarase por unanimidade, logo de aprobación do Parlamento Europeo.

2. A Fiscalía Europea, eventualmente en colaboración con Euro-pol, será competente para descubrir os autores e cómplices de infraccións que prexudiquen os intereses financeiros da Unión definidos na lei europea establecida no número 1, e para incoar un procedemento penal e solicitar a apertura de xuízo contra eles. Exercerá perante os órganos xurisdicionais competentes dos Estados membros a acción penal relativa a esas infraccións.

3. A lei europea recollida no número 1 fixará o Estatuto da Fiscalía Europea, as condicións para o desempeño da súas funcións, as normas de procedemento aplicables ás súas actividades e aquelas que rexan a admisibilidade das probas, así como as normas aplicables ao control xurisdiccional dos actos procesuais realizados no desempeño das súas funcións.

4. Simultaneamente ou con posterioridade, o Consello Europeo poderá adoptar unha decisión europea que modifique o número 1 co fin de ampliar as competencias da Fiscalía Europea á loita contra a delincuencia grave que teña unha dimensión transfronteiriza, e que modifique en consecuencia o número 2 no referente aos autores e cómplices de delitos graves que afectan varios Estados membros. O Consello Europeo pronunciarase por unanimidade, logo de aprobación do Parlamento Europeo e de consulta á Comisión.

SECCIÓN 5.ª COOPERACIÓN POLICIAL

Artigo III-275.

1. A Unión desenvolverá unha cooperación policial en que participen todas as autoridades competentes dos Estados membros, incluídos os servizos de policía, os servizos de aduanas e outros servizos con funcións coercitivas especializados na prevención e na detección e investigación de infraccións penais.

2. Para os efectos do número 1, a lei ou lei marco europea poderá establecer medidas sobre:

- a) a recollida, almacenamento, tratamento, análise e intercambio de información pertinente;
- b) o apoio á formación de persoal, así como a cooperación para o intercambio de persoal, os equipamentos e a investigación científica policial;
- c) as técnicas comúns de investigación relacionadas coa detección de formas graves de delincuencia organizada.

3. Unha lei ou lei marco europea do Consello poderá establecer medidas relativas á cooperación operativa entre as autoridades a que se refire este artigo. O Consello pronunciarase por unanimidade, logo de consulta ao Parlamento Europeo.

Artigo III-276.

1. A función de Europol é apoiar e reforzar a actuación das autoridades policiais e dos demais servizos con funcións coercitivas dos Estados membros, así como a súa colaboración mutua na prevención da delincuencia grave que afecte dous ou máis Estados membros, do terrorismo e das formas de delincuencia que lesionen un interese común que sexa obxecto dunha política da Unión, así como na loita en contra deles.

2. A lei europea determinará a estrutura, o funcionamento, o ámbito de actuación e as competencias de Europol. Estas competencias poderán incluír:

- a) a recollida, almacenamento, tratamento, análise e intercambio da información, en particular a transmitida polas autoridades dos Estados membros ou de países terceiros ou instancias terceiras;

b) a coordinación, organización e realización de investigacións e actividades operativas, levadas a cabo conxuntamente coas autoridades competentes dos Estados membros ou no marco de equipos conxuntos de investigación, eventualmente en colaboración con Eurojust.

A lei europea fixará así mesmo o procedemento de control das actividades de Europol polo Parlamento Europeo, control en que participarán os Parlamentos nacionais.

3. Calquera actividade operativa de Europol deberase levar a cabo en contacto e de acordo coas autoridades dos Estados membros cuxo territorio resulte afectado. A aplicación de medidas coercitivas corresponderalles exclusivamente ás autoridades nacionais competentes.

Artigo III-277.

Unha lei ou lei marco europea do Consello fixará as condicións e límites de acordo cos cales as autoridades competentes dos Estados membros mencionadas nos artigos III-270 e III-275 poderán actuar no territorio doutro Estado membro en contacto e de acordo coas autoridades do dito Estado. O Consello pronunciarase por unanimidade, logo de consulta ao Parlamento Europeo.

CAPÍTULO V

Ámbitos en que a Unión pode decidir realizar unha acción de apoio, de coordinación ou de complemento

SECCIÓN 1.ª SAÚDE PÚBLICA

Artigo III-278.

1. Na definición e execución de todas as políticas e accións da Unión garantirase un nivel elevado de protección da saúde humana.

A acción da Unión, que complementará as políticas nacionais, encamiñase a mellorar a saúde pública e a previr as enfermidades humanas e as fontes de perigo para a saúde física e psíquica. Esta acción abranguerá tamén:

- a) a loita contra as pandemias, promovendo a investigación da súa etioloxía, transmisión e prevención, así como a información e a educación sanitarias;
- b) a vixilancia das ameazas transfronteirizas graves para a saúde, a alerta en caso de tales ameazas e a loita contra elas.

A Unión complementará a acción dos Estados membros dirixida a reducir a incidencia nociva das drogas na saúde, entre outras cousas mediante a información e a prevención.

2. A Unión fomentará a cooperación entre os Estados membros nos ámbitos que abrangue este artigo e, en caso necesario, apoiará a súa acción. Fomentará, en particular, a cooperación entre os Estados membros destinada a mellorar a complementariedade dos seus servizos de saúde nas rexións fronteirizas.

Os Estados membros, en colaboración coa Comisión, coordinarán entre si as súas políticas e programas respectivos nos ámbitos a que se refire o número 1. A Comisión, en estreito contacto cos Estados membros, poderá tomar calquera iniciativa adecuada para fomentar esta coordinación, en particular iniciativas tendentes a establecer orientacións e indicadores, organizar o intercambio

de mellores prácticas e preparar os elementos necesarios para o control e a avaliación periódicos. O Parlamento Europeo será cumpridamente informado.

3. A Unión e os Estados membros propiciarán a cooperación cos países terceiros e coas organizacións internacionais competentes en materia de saúde pública.

4. Non obstante o disposto no número 5 do artigo I-12 e na alínea a) do artigo I-17, e de conformidade coa letra k) do número 2 do artigo I-14, a lei ou lei marco europea contribuirá á consecución dos obxectivos enunciados neste artigo establecendo as seguintes medidas para lles facer fronte aos problemas comúns de seguranza:

a) medidas que establezan normas elevadas de calidade e seguranza dos órganos e substancias de orixe humana, así como do sangue e derivados do sangue; estas medidas non lle impedirán a ningún Estado membro manter ou instaurar medidas de protección máis estritas;

b) medidas nos ámbitos veterinario e fitosanitario que teñan directamente como obxectivo a protección da saúde pública.

c) medidas que establezan normas elevadas de calidade e seguranza dos medicamentos e produtos sanitarios;

d) medidas relativas á vixilancia das ameazas transfronteirizas graves para a saúde, a alerta en caso de tales ameazas e a loita contra elas.

A lei ou lei marco europea adoptarase logo de consulta ao Comité das Rexións e ao Comité Económico e Social.

5. A lei ou lei marco europea poderá establecer tamén medidas de fomento destinadas a protexer e mellorar a saúde humana e, en particular, a loitar contra as pandemias transfronteirizas, así como medidas que teñan directamente como obxectivo a protección da saúde pública no que se refire ao tabaco e ao consumo excesivo de alcohol, con exclusión de toda harmonización das disposicións legais e regulamentarias dos Estados membros. A lei ou lei marco adoptarase logo de consulta ao Comité das Rexións e ao Comité Económico e Social.

6. Para efectos deste artigo, o Consello poderá adoptar tamén recomendacións, por proposta da Comisión.

7. A acción da Unión no ámbito da saúde pública respectará as responsabilidades dos Estados membros polo que respecta á definición da súa política de saúde, así como á organización e prestación de servizos sanitarios e atención médica. As responsabilidades dos Estados membros inclúen a xestión dos servizos de saúde e de atención médica, así como a asignación dos recursos que se destinan aos ditos servizos. As medidas recollidas na alínea a) do número 4 entenderanse sen prexuízo das disposicións nacionais en materia de doazóns ou uso médico de órganos e sangue.

SECCIÓN 2.ª INDUSTRIA

Artigo III-279.

1. Aa Unión e os Estados membros velarán por que se dean as condicións necesarias para a competitividade da industria da Unión.

Con este fin, dentro dun sistema de mercados abertos e competitivos, a súa acción terá por obxectivo:

a) acelerar a adaptación da industria aos cambios estruturais;

- b) fomentar un ambiente favorable á iniciativa e ao desenvolvemento das empresas de toda a Unión, en particular das pequenas e medianas empresas;
- c) fomentar un ambiente favorable á cooperación entre empresas;
- d) favorecer un mellor aproveitamento do potencial industrial das políticas de innovación, investigación e desenvolvemento tecnolóxico.

2. Os Estados membros consultaranse mutuamente en colaboración coa Comisión e, sempre que sexa necesario, coordinarán as súas accións. A Comisión poderá adoptar calquera iniciativa adecuada para fomentar esta coordinación, en particular iniciativas tendentes a establecer orientacións e indicadores, organizar o intercambio de mellores prácticas e preparar os elementos necesarios para o control e a avaliación periódicos. O Parlamento Europeo será cumpridamente informado.

3. A Unión contribuirá á consecución dos obxectivos mencionados no número 1 mediante as políticas e accións que leva a cabo en virtude doutras disposicións da Constitución. A lei ou lei marco europea poderá establecer medidas específicas destinadas a apoiar as accións que se leven a cabo nos Estados membros para conseguir os obxectivos mencionados no número 1, con exclusión de toda harmonización das disposicións legais e regulamentarias dos Estados membros. A lei ou lei marco adoptarase logo de consulta ao Comité Económico e Social.

Esta sección non constituirá unha base para que a Unión instaure calquera medida que poida falsear a competencia ou inclúa disposicións fiscais ou relativas aos dereitos e intereses dos traballadores por conta allea.

SECCIÓN 3.ª CULTURA

Artigo III-280.

1. A Unión contribuirá ao desenvolvemento das culturas dos Estados membros, dentro do respecto da súa diversidade nacional e rexional, pondo de relevo ao mesmo tempo o patrimonio cultural común.

2. A acción da Unión terá por obxectivo fomentar a cooperación entre Estados membros e, se é necesario, apoiar e complementar a acción destes nos seguintes ámbitos:

- a) a mellora do coñecemento e a difusión da cultura e a historia dos pobos europeos;
- b) a conservación e protección do patrimonio cultural de importancia europea;
- c) os intercambios culturais non comerciais;
- d) a creación artística e literaria, incluído o sector audiovisual.

3. A Unión e os Estados membros propiciarán a cooperación cos países terceiros e coas organizacións internacionais competentes no ámbito da cultura, especialmente co Consello de Europa.

4. A Unión terá en conta os aspectos culturais na actuación que leve a cabo en virtude doutras disposicións da Constitución, en particular co fin de respectar e fomentar a diversidade das súas culturas.

5. Para contribuír á consecución dos obxectivos enunciados neste artigo:

- a) a lei ou lei marco europea establecerá medidas de fomento, con exclusión de toda harmonización das disposicións legais e regulamentarias dos Estados membros. A lei ou lei marco adoptarase logo de consulta ao Comité das Rexións;
- b) o Consello adoptará recomendacións por proposta da Comisión.

SECCIÓN 4.ª TURISMO

Artigo III-281.

1. A Unión complementar a acción dos Estados membros no sector turístico, en particular promovendo a competitividade das empresas da Unión neste sector.

Con este fin, a Unión terá por obxectivo:

- a) fomentar a creación dun ambiente favorable ao desenvolvemento das empresas neste sector;
- b) propiciar a cooperación entre Estados membros, en particular mediante o intercambio de boas prácticas.

2. A lei ou lei marco europea establecerá as medidas específicas destinadas a complementar as accións levadas a cabo nos Estados membros para conseguir os obxectivos mencionados neste artigo, con exclusión de toda harmonización das disposicións legais e regulamentarias dos Estados membros.

SECCIÓN 5.ª EDUCACIÓN, XUVENTUDE, DEPORTES E FORMACIÓN PROFESIONAL

Artigo III-282.

1. A Unión contribuirá ao desenvolvemento dunha educación de calidade fomentando a cooperación entre Estados membros e, se é necesario, apoiando e complementando a acción destes. Respetará plenamente a responsabilidade dos Estados membros en canto aos contidos do ensino e a organización do sistema educativo, así como a súa diversidade cultural e lingüística.

A Unión contribuirá a fomentar os aspectos europeos do deporte, tendo en conta as súas características específicas, as súas estruturas baseadas no voluntariado e a súa función social e educativa.

A acción da Unión terá por obxectivo:

- a) desenvolver a dimensión europea no ensino, en particular mediante a aprendizaxe e a difusión das linguas dos Estados membros;
- b) favorecer a mobilidade de estudantes e profesores, fomentando en particular o recoñecemento académico dos títulos e dos períodos de estudos;
- c) promover a cooperación entre os centros docentes;
- d) incrementar o intercambio de información e experiencias sobre as cuestións comúns aos sistemas educativos dos Estados membros;
- e) favorecer o desenvolvemento dos intercambios de mozos e animadores socioeducativos e fomentar a participación da mocidade na vida democrática de Europa;
- f) fomentar o desenvolvemento da educación a distancia;

g) desenvolver a dimensión europea do deporte, promovendo a equidade e a apertura nas competicións deportivas e a cooperación entre os organismos responsables do deporte, e protexendo a integridade física e moral dos deportistas, nomeadamente a da mocidade.

2. A Unión e os Estados membros propiciarán a cooperación cos países terceiros e coas organizacións internacionais competentes en materia de educación e deporte, especialmente co Consello de Europa.

3. Para contribuír á consecución dos obxectivos mencionados neste artigo:

a) a lei ou lei marco europea establecerá medidas de fomento, con exclusión de toda harmonización das disposicións legais e regulamentarias dos Estados membros. A lei ou lei marco adoptarase logo de consulta ao Comité das Rexións e ao Comité Económico e Social;

b) o Consello adoptará recomendacións por proposta da Comisión.

Artigo III-283.

1. A Unión desenvolverá unha política de formación profesional que apoie e complementen as accións dos Estados membros, respectando plenamente a súa responsabilidade en canto ao contido e á organización desta formación.

A acción da Unión terá por obxectivo:

a) facilitar a adaptación ás transformacións industriais, en particular mediante a formación e a reconversión profesionais;

b) mellorar a formación profesional inicial e permanente, para facilitar a inserción e a reinserción profesional no mercado laboral;

c) facilitar o acceso á formación profesional e favorecer a mobilidade dos educadores e das persoas en formación, especialmente da mocidade;

d) estimular a cooperación en materia de formación entre centros de ensino ou de formación profesional e empresas;

e) incrementar o intercambio de información e experiencias sobre as cuestións comúns aos sistemas de formación dos Estados membros.

2. A Unión e os Estados membros propiciarán a cooperación cos países terceiros e coas organizacións internacionais competentes en materia de formación profesional.

3. Para contribuír á consecución dos obxectivos mencionados neste artigo:

a) a lei ou lei marco europea establecerá as medidas necesarias, con exclusión de toda harmonización das disposicións legais e regulamentarias dos Estados membros. A lei ou lei marco adoptarase logo de consulta ao Comité das Rexións e ao Comité Económico e Social.

b) o Consello adoptará recomendacións por proposta da Comisión.

SECCIÓN 6.ª PROTECCIÓN CIVIL

Artigo III-284.

1. A Unión fomentará a cooperación entre os Estados membros co fin de mellorar a eficacia dos sistemas de prevención das catástrofes naturais ou de orixe humana e de protección fronte a elas.

A acción da Unión terá por obxectivo:

- a) apoiar e complementar a acción dos Estados membros a escala nacional, rexional e local no que atinxe á prevención de riscos, a preparación das persoas encargadas da protección civil nos Estados membros e a intervención en caso de catástrofes naturais ou de orixe humana dentro da Unión;
- b) fomentar unha cooperación operativa rápida e eficaz dentro da Unión entre os servizos de protección civil nacionais;
- c) favorecer a coherencia das accións emprendidas a escala internacional en materia de protección civil.

2. A lei ou lei marco europea establecerá as medidas necesarias para contribuír á consecución dos obxectivos recollidos no número 1, con exclusión de toda harmonización das disposicións legais e regulamentarias dos Estados membros.

SECCIÓN 7.ª COOPERACIÓN ADMINISTRATIVA

Artigo III-285.

1. A aplicación efectiva do dereito da Unión polos Estados membros, que é esencial para o bo funcionamento da Unión, considerárase asunto de interese común.

2. A Unión poderá apoiar os esforzos dos Estados membros por mellorar a súa capacidade administrativa para aplicar o dereito da Unión. Esta acción poderá consistir especialmente en facilitar o intercambio de información e funcionarios, así como en apoiar programas de formación. Ningún Estado membro estará obrigado a valerse de tal apoio. A lei europea establecerá as medidas necesarias para tal efecto, con exclusión de toda harmonización das disposicións legais e regulamentarias dos Estados membros.

3. Este artigo entenderase sen prexuízo da obriga dos Estados membros de aplicar o Dereito da Unión, nin das prerrogativas e deberes da Comisión. Entenderase tamén sen prexuízo das outras disposicións da Constitución que prevén unha cooperación administrativa entre os Estados membros e entre estes e a Unión.

TÍTULO IV

Asociación dos países e territorios de ultramar

Artigo III-286.

1. Os países e territorios non europeos que manteñen relacións especiais con Dinamarca, Francia, os Países Baixos e o Reino Unido están asociados á Unión. Estes países e territorios, denominados no sucesivo «países e territorios», enuméranse no anexo II.

Este título é aplicable a Groenlandia, sen prexuízo das disposicións particulares do Protocolo sobre o réxime especial aplicable a Groenlandia.

2. A finalidade da asociación será promover o desenvolvemento económico e social dos países e territorios e establecer estreitas relacións económicas entre estes e a Unión.

A asociación deberá, de maneira prioritaria, contribuír a favorecer os intereses dos habitantes deses países e territorios e a súa prosperidade, de modo que poidan alcanzar o desenvolvemento económico, social e cultural a que aspiran.

Artigo III-287.

A asociación perseguirá os seguintes obxectivos:

- a) os Estados membros aplicarán aos seus intercambios comerciais cos países e territorios o réxime que outorguen entre si en virtude da Constitución;
- b) cada país ou territorio aplicará aos seus intercambios comerciais cos Estados membros e cos demais países e territorios o réxime que aplique ao Estado europeo con que manteña relacións especiais;
- c) os Estados membros contribuirán aos investimentos que requira o desenvolvemento progresivo destes países e territorios;
- d) para os investimentos financiados pola Unión, a participación en adjudicacións e subministracións estará aberta, en igualdade de condicións, a todas as persoas físicas e xurídicas que teñan a nacionalidade dos Estados membros ou dos países e territorios;
- e) nas relacións entre os Estados membros e os países e territorios, o dereito de establecemento dos nacionais e sociedades regularase de conformidade coas disposicións da subsección 2 relativa á liberdade de establecemento da sección 2 do capítulo I do título III e en aplicación dos procedementos previstos nesa subsección, así como de forma non discriminatoria, sen prexuízo dos actos que se adopten en virtude do artigo III-291.

Artigo III-288.

1. As importacións orixinarias dos países e territorios beneficiaranse, ao entraren nos Estados membros, da prohibición dos dereitos de aduana entre Estados membros establecida na Constitución.

2. Quedan prohibidos, de conformidade co número 4 do artigo III-151, os dereitos de aduana que graven, no momento da súa entrada en cada país e territorio, as importacións procedentes dos Estados membros e dos demais países e territorios.

3. Non obstante, os países e territorios poderán percibir dereitos de aduana que correspondan ás exixencias do seu desenvolvemento e ás necesidades da súa industrialización, ou dereitos de carácter fiscal destinados a nutrir o seu orzamento.

Os dereitos mencionados no primeiro parágrafo non poderán ser superiores aos que graven as importacións de produtos procedentes do Estado membro con que cada país ou territorio manteña relacións especiais.

4. O número 2 non será aplicable aos países e territorios que, por estaren suxeitos a obrigas internacionais especiais, estean aplicando un arancel aduaneiro non discriminatorio.

5. O establecemento ou a modificación dos dereitos de aduana que graven as mercadorías importadas polos países e territorios non deberá provocar, de feito ou de dereito, unha discriminación directa ou indirecta entre as importacións procedentes dos distintos Estados membros.

Artigo III-289.

Se a contía dos dereitos aplicables ás mercadorías procedentes dun país terceiro no momento da súa entrada nun país ou territorio é tal que, tendo en conta o número 1 do artigo III-288, pode orixinar desviacións do tráfico comercial en prexuízo dun dos Estados membros, este poderalle pedir á Comisión que lles propoña aos demais Estados membros que adopten as medidas necesarias para corrixir esa situación.

Artigo III-290.

Sen prexuízo das disposicións que regulan a saúde e a seguranza públicas e a orde pública, a liberdade de circulación dos traballadores dos países e territorios nos Estados membros, así como a dos traballadores dos Estados membros nos países e territorios, rexerese por actos adoptados de conformidade co artigo III-291.

Artigo III-291.

O Consello adoptará por unanimidade, por proposta da Comisión e á luz dos resultados alcanzados no contexto da asociación entre os países e territorios e a Unión, as leis, leis marco, regulamentos e decisións europeos relativos ás modalidades e ao procedemento de asociación entre os países e territorios e a Unión. Estas leis e leis marco adoptaranse logo de consulta co Parlamento Europeo.

TÍTULO V**Acción exterior da Unión****CAPÍTULO I****Disposicións de aplicación xeral****Artigo III-292.**

1. A acción da Unión na escena internacional basearase nos principios que inspiraron a súa creación, desenvolvemento e ampliación e que pretende fomentar no resto do mundo: a democracia, o Estado de dereito, a universalidade e indivisibilidade dos dereitos humanos e das liberdades fundamentais, o respecto da dignidade humana, os principios de igualdade e solidariedade e o respecto dos principios da Carta das Nacións Unidas e do Dereito internacional.

A Unión procurará desenvolver relacións e crear asociacións cos países terceiros e coas organizacións internacionais, rexionais ou mundiais que compartan os principios mencionados no primeiro parágrafo. Propiciará solucións multilaterais aos problemas comúns, en particular no marco das Nacións Unidas.

2. A Unión definirá e executará políticas comúns e accións e esforzarse por lograr un alto grao de cooperación en todos os ámbitos das relacións internacionais co fin de:

a) defender os seus valores, intereses fundamentais, seguranza, independencia e integridade;

- b) consolidar e apoiar a democracia, o Estado de Dereito, os dereitos humanos e os principios do dereito internacional;
- c) manter a paz, previr os conflitos e reforzar a seguraza internacional, conforme os propósitos e principios da Carta das Nacións Unidas, así como os principios da Acta Final de Helsinki e os obxectivos da Carta de París, incluídos os relacionados coas fronteiras exteriores;
- d) apoiar o desenvolvemento sustentable nos planos económico, social e ambiental dos países en desenvolvemento, co obxectivo fundamental de erradicar a pobreza;
- e) fomentar a integración de todos os países na economía mundial, entre outras cousas mediante a supresión progresiva dos obstáculos ao comercio internacional;
- f) contribuír a elaborar medidas internacionais de protección e mellora da calidade do ambiente e da xestión sustentable dos recursos naturais mundiais, para lograr o desenvolvemento sustentable;
- g) axudar as poboacións, países e rexións que se enfronten a catástrofes naturais ou de orixe humana; e
- h) promover un sistema internacional baseado nunha cooperación multilateral sólida e nunha boa gobernanza mundial.

3. A Unión respectará os principios e perseguirá os obxectivos mencionados nos números 1 e 2 ao formular e levar a cabo a súa acción exterior nos distintos ámbitos que trata este título, así como os aspectos exteriores das súas demais políticas.

A Unión velará por manter a coherencia entre os distintos ámbitos da súa acción exterior e entre estes e as súas demais políticas. O Consello e a Comisión, asistidos polo ministro de Asuntos Exteriores da Unión, garantirán esta coherencia e cooperarán para tal efecto.

Artigo III-293.

1. Baseándose nos principios e obxectivos enumerados no artigo III-292, o Consello Europeo determinará os intereses e obxectivos estratéxicos da Unión.

As decisións europeas do Consello Europeo sobre os intereses e obxectivos estratéxicos da Unión tratarán da política exterior e de seguraza común e doutros ámbitos da acción exterior da Unión. Poderanse referir ás relacións da Unión cun país ou cunha rexión, ou ter un enfoque temático. Definirán a súa duración e os medios que deberán facilitar a Unión e os Estados membros.

O Consello Europeo pronunciarase por unanimidade, baseándose nunha recomendación do Consello adoptada por este segundo as modalidades previstas para cada ámbito. As decisións europeas do Consello Europeo executaranse de acordo cos procedementos establecidos na Constitución.

2. O ministro de Asuntos Exteriores da Unión no ámbito da política exterior e de seguraza común, e a Comisión nos demais ámbitos da acción exterior, poderán presentar propostas conxuntas ao Consello.

CAPÍTULO II

Política exterior e de seguranza común

SECCIÓN 1.ª DISPOSICIÓN COMÚNS

Artigo III-294.

1. No marco dos principios e obxectivos da súa acción exterior, a Unión definirá e aplicará unha política exterior e de seguranza común que abrangha todos os ámbitos da política exterior e de seguranza.

2. Os Estados membros apoiarán activamente e sen reservas a política exterior e de seguranza común, con espírito de lealdade e solidariedade mutua.

Os Estados membros actuarán concertadamente para fortalecer e desenvolver a súa solidariedade política mutua. Absteranse de toda acción que sexa contraria aos intereses da Unión ou que poida prexudicar a súa eficacia como forza de cohesión nas relacións internacionais.

O Consello e o ministro de Asuntos Exteriores da Unión velarán por que se respecten estes principios.

3. A Unión levará a cabo a política exterior e de seguranza común:

- a) definindo as súas orientacións xerais;
- b) adoptando decisións europeas que establezan:
  - i) as accións que vai realizar a Unión,
  - ii) as posicións que vai adoptar a Unión,
  - iii) as modalidades de execución das decisións europeas establecidas nos incisos i) e ii);
- c) fortalecendo a cooperación sistemática entre os Estados membros para levar a cabo as súas políticas.

Artigo III-295.

1. O Consello Europeo definirá as orientacións xerais da política exterior e de seguranza común, tamén respecto dos asuntos que teñan repercusións no ámbito da defensa.

Se un acontecemento internacional así o exige, o presidente do Consello Europeo convocará unha reunión extraordinaria do Consello Europeo para definir as liñas estratéxicas da política da Unión ante este acontecemento.

2. Baseándose nas orientacións xerais e nas liñas estratéxicas definidas polo Consello Europeo, o Consello adoptará as decisións europeas necesarias para definir e aplicar a política exterior e de seguranza común.

Artigo III-296.

1. O ministro de Asuntos Exteriores da Unión, que presidirá o Consello de Asuntos Exteriores, contribuirá cos seus propostas a elaborar a política exterior e de seguranza común e encargarse de executar as decisións europeas adoptadas polo Consello Europeo e o Consello.

2. O ministro de Asuntos Exteriores representará a Unión nas materias concernentes á política exterior e de seguranza común. Dirixirá o diálogo político con terceiros en nome da Unión e expresará a posición da Unión nas organizacións internacionais e nas conferencias internacionais.

3. No exercicio do seu mandato, o ministro de Asuntos Exteriores da Unión apoiárase nun servizo europeo de acción exterior. Este servizo traballará en colaboración cos servizos diplomáticos dos Estados membros e estará composto por funcionarios dos servizos competentes da Secretaría Xeral do Consello e da Comisión e por persoal en comisión de servizos dos servizos diplomáticos nacionais. A organización e o funcionamento do Servizo Europeo de Acción Exterior estableceanse mediante decisión europea do Consello, que se pronunciará por proposta do ministro de Asuntos Exteriores da Unión, logo de consulta ao Parlamento Europeo e logo aprobación da Comisión.

Artigo III-297.

1. Cando unha situación internacional exixa unha acción operativa da Unión, o Consello adoptará as decisións europeas necesarias. Estas decisións fixarán os obxectivos, o alcance e os medios que haxa que lle facilitar á Unión, así como as condicións de execución da acción e, se é necesario, a súa duración.

Se se produce un cambio de circunstancias con clara incidencia sobre un asunto que sexa obxecto dunha decisión europea, o Consello revisará os principios e obxectivos da dita decisión e adoptará as decisións europeas necesarias.

2. As decisións europeas a que se refire o número 1 serán vinculantes para os Estados membros ao adoptaren a súa posición e ao levaren a cabo a súa acción.

3. Sempre que se preveña adoptar unha posición nacional ou emprender unha acción nacional en aplicación dunha decisión europea recollida no número 1, o Estado membro interesado proporcionará información nun prazo que permita, en caso necesario, unha concertación previa no seo do Consello. A obriga de información previa non se aplicará ás medidas que constitúan unha mera transposición da decisión ao ámbito nacional.

4. En caso de imperiosa necesidade derivada da evolución da situación e na falta dunha revisión da decisión europea recollida no número 1, os Estados membros poderán adoptar con carácter de urxencia as medidas que sexan de rigor, tendo en conta os obxectivos xerais da dita decisión. O Estado membro que adopte tales medidas informará diso inmediatamente o Consello.

5. Se un Estado membro ten dificultades importantes para aplicar unha decisión europea recollida neste artigo, someterá o asunto ao Consello, que deliberará ao respecto e tratará de encontrar as solucións adecuadas. Estas solucións non poderán ser contrarias aos obxectivos da acción nin prexudicar a súa eficacia.

Artigo III-298.

O Consello adoptará decisións europeas que definan a posición da Unión sobre un asunto concreto de carácter xeográfico ou temático. Os Estados membros velarán por que as súas políticas nacionais sexan acordes coas posicións da Unión.

Artigo III-299.

1. Calquera Estado membro, o ministro de Asuntos Exteriores da Unión, ou este co apoio da Comisión, poderá someter ao Consello calquera cuestión relacionada coa política exterior e de seguranza común e presentarlle respectivamente iniciativas ou propostas.

2. Nos casos que exixan unha decisión rápida, o ministro de Asuntos Exteriores da Unión convocará, de oficio ou a pedimento dun Estado membro, unha reUnión extraordinaria do Consello, nun prazo de corenta e oito horas ou, en caso de necesidade absoluta, nun prazo máis breve.

Artigo III-300.

1. O Consello adoptará por unanimidade as decisións europeas a que se refire este capítulo.

Se un membro do Consello se abstén nunha votación, poderá completar a súa abstención cunha declaración oficial. Nese caso, non estará obrigado a aplicar a decisión europea, pero admitirá que esta sexa vinculante para a Unión. Con espírito de solidariedade mutua, o Estado membro de que se trate absterase de calquera acción que poida entrar en conflito coa acción da Unión baseada nesa decisión ou obstaculizala, e os demais Estados membros respectarán a súa posición. Se o número de membros do Consello que completa a súa abstención con tal declaración representa polo menos un terzo dos Estados membros que reúnen como mínimo un terzo da poboación da Unión, non se adoptará a decisión.

2. Non obstante o disposto no número 1, o Consello pronunciarase por maioría cualificada cando adopte:

a) unha decisión europea que estableza unha acción ou unha posición da Unión a partir dunha decisión europea do Consello Europeo relativa aos intereses e obxectivos estratéxicos da Unión prevista no número 1 do artigo III-293;

b) unha decisión europea que estableza unha acción ou unha posición da Unión a partir dunha proposta presentada polo ministro de Asuntos Exteriores da Unión en resposta a unha petición específica que o Consello Europeo lle dirixise quer por propia iniciativa, quer por iniciativa do ministro;

c) unha decisión europea pola cal se aplique unha decisión europea que estableza unha acción ou unha posición da Unión;

d) unha decisión europea relativa ao nomeamento dun representante especial de conformidade co artigo III-302.

Se un membro do Consello declara que, por motivos vitais e explícitos de política nacional, ten intención de se opor á adopción dunha decisión europea que se deba adoptar por maioría cualificada, non se procederá á votación. O ministro de Asuntos Exteriores intentará encontrar, en estreito contacto co Estado membro de que se trate, unha solución aceptable para este. De non encontrarse esa solución, o Consello, por maioría cualificada, poderá pedir que o asunto se remita ao Consello Europeo para que adopte ao respecto unha decisión europea por unanimidade.

3. De conformidade co número 7 do artigo I-40, o Consello Europeo poderá adoptar por unanimidade unha decisión europea que estableza que o Consello se pronuncie por maioría cualificada en casos distintos dos previstos no número 2 do presente artigo.

4. Os números 2 e 3 non se aplicarán ás decisións que teñan repercusións militares ou no ámbito da defensa.

Artigo III-301.

1. Cando o Consello Europeo ou o Consello establece un enfoque común da Unión no sentido do número 5 do artigo I-40, o ministro de Asuntos Exteriores da Unión e os ministros de Asuntos Exteriores dos Estados membros coordinarán a súa actuación no seo do Consello.

2. As misións diplomáticas dos Estados membros e as delegacións da Unión nos países terceiros e ante as organizacións internacionais cooperarán entre si e contribuirán á formulación e posta en práctica do enfoque común mencionado no número 1.

Artigo III-302.

O Consello poderá nomear, por proposta do ministro de Asuntos Exteriores da Unión, un representante especial ao cal lle conferirá un mandato en relación con cuestións políticas específicas. O representante especial exercerá o seu mandato baixo a autoridade do ministro.

Artigo III-303.

A Unión poderá celebrar acordos con un ou varios Estados ou organizacións internacionais nos ámbitos que trata este capítulo.

Artigo III-304.

1. O ministro de Asuntos Exteriores da Unión consultará e informará o Parlamento Europeo, de conformidade co número 8 do artigo I-40 e co número 8 do artigo I-41. Velará por que se teñan debidamente en conta as opinións do Parlamento Europeo. Os representantes especiais poderán estar asociados á información ao Parlamento Europeo.

2. O Parlamento Europeo poderá dirixir preguntas ou formular recomendacións ao Consello e ao ministro de Asuntos Exteriores da Unión. Celebrará dúas veces ao ano un debate sobre os avances realizados na posta en práctica da política exterior e de seguranza común, incluída a política común de seguranza e defensa.

Artigo III-305.

1. Os Estados membros coordinarán a súa acción nas organizacións internacionais e nas conferencias internacionais. Os Estados membros defenderán neses foros as posicións da Unión. O ministro de Asuntos Exteriores da Unión organizará esa coordinación.

Nas organizacións internacionais e nas conferencias internacionais en que non participen todos os Estados membros, aqueles que participen defenderán as posicións da Unión.

2. De conformidade co número 2 do artigo I-16, os Estados membros representados en organizacións internacionais ou en conferencias internacionais en que non participen todos os Estados membros manterán informados os demais, así como o ministro de Asuntos Exteriores da Unión, sobre calquera asunto que presente un interese común.

Os Estados membros que tamén sexan membros do Consello de Seguranza das Nacións Unidas concertarase e manterán cumpridamente informados os demais Estados membros e o ministro de Asuntos Exteriores da Unión. Os Estados membros que sexan membros do Consello de Seguranza deberán defender, no desempeño das súas funcións, as posicións e intereses da Unión, sen prexuízo das responsabilidades que lles incumban en virtude da Carta das Nacións Unidas.

Cando a Unión definise unha posición sobre un tema incluído na orde do día do Consello de Seguranza das Nacións Unidas, os Estados membros que sexan membros deste pedirán que se convide o ministro de Asuntos Exteriores da Unión a presentar a posición da Unión.

Artigo III-306.

As misións diplomáticas e consulares dos Estados membros e as delegacións da Unión nos países terceiros e nas conferencias internacionais, así como as súas representacións ante as organizacións internacionais, cooperarán para garantir o respecto e a execución das decisións europeas que establezan posicións ou accións da Unión adoptadas en virtude deste capítulo. Intensificarán a súa cooperación intercambiando información e realizando valoracións comúns.

Contribuirán á aplicación do dereito dos cidadáns europeos a gozaren de protección no territorio de países terceiros, establecido na alínea c) do número 2 do artigo I-10, así como das medidas adoptadas en aplicación do artigo III-127.

Artigo III-307.

1. Sen prexuízo do artigo III-344, un Comité Político e de Seguranza seguirá a situación internacional nos ámbitos concernentes á política exterior e de seguranza común e contribuirá a definir as políticas emitindo ditames dirixidos ao Consello, quer a pedimento deste ou do ministro de Asuntos Exteriores da Unión, quer por propia iniciativa. Así mesmo, supervisará a execución das políticas acordadas, sen prexuízo das competencias do ministro de Asuntos Exteriores da Unión.

2. No marco deste Capítulo, o Comité Político e de Seguranza exercerá, baixo a responsabilidade do Consello e do ministro de Asuntos Exteriores da Unión, o control político e a dirección estratéxica das operacións de xestión de crise recollidas no artigo III-309.

Para efectos dunha operación de xestión de crise e para a duración desta, tal como as determine o Consello, este poderá autorizar o Comité a adoptar as medidas adecuadas no que se refire ao control político e á dirección estratéxica da operación.

Artigo III-308.

A execución da política exterior e de seguranza común non afectará a aplicación dos procedementos e o alcance respectivo das atribucións das institucións establecidos na Constitución para o exercicio das competencias da Unión mencionadas nos artigos I-13 a I-15 e no artigo I-17.

Así mesmo, a execución das políticas mencionadas nos devanditos artigos non afectará a aplicación dos procedementos e o alcance respectivo das atribucións das institucións establecidos na Constitución para o exercicio das competencias da Unión en virtude deste capítulo.

SECCIÓN 2.ª POLÍTICA COMÚN DE SEGURANZA E DEFENSA

Artigo III-309.

1. As misións a que se refire o número 1 do artigo I-41, nas cales a Unión poderá recorrer a medios civís e militares, abrangerán as actuacións conxuntas en materia de desarmamento, as misións humanitarias e de rescate, as misións de asesoramento e asistencia en cuestións militares, as misións de prevención de conflitos e de mantemento da paz, as misións en que interveñan forzas de combate para a xestión de crises, incluídas as misións de restablecemento da paz e as

operacións de estabilización ao termo dos conflitos. Todas estas misións poderán contribuír á loita contra o terrorismo, entre outras cosas mediante o apoio prestado a países terceiros para combaterlo no seu territorio.

2. O Consello adoptará as decisións europeas relativas ás misións referidas no número 1, e nelas definirá o obxectivo e o alcance destas misións e as normas xerais da súa execución. O ministro de Asuntos Exteriores da Unión, baixo a autoridade do Consello e en contacto estreito e permanente co Comité Político e de Seguranza, farase cargo da coordinación dos aspectos civís e militares destas misións.

Artigo III-310.

1. No marco das decisións europeas que adopte de conformidade co artigo III-309, o Consello poderalle encomendar a realización dunha misión a un grupo de Estados membros que o desexen e que dispoñan das capacidades necesarias para tal misión. A xestión da misión acordarase entre estes Estados membros, en asociación co ministro de Asuntos Exteriores da Unión.

2. Os Estados membros que participen na realización da misión informarán periodicamente o Consello acerca do seu desenvolvemento, por propia iniciativa ou a pedimento dun Estado membro. Os Estados membros participantes comunicaranlle de inmediato ao Consello se a realización da misión implica consecuencias importantes ou exige unha modificación do obxectivo, alcance ou condicións da misión establecidos nas decisións europeas a que se refire o número 1. En tales casos, o Consello adoptará as decisións europeas necesarias.

Artigo III-311.

1. A axencia no ámbito do desenvolvemento das capacidades de defensa, a investigación, a adquisición e o armamento (Axencia Europea de Defensa) creada polo número 3 do artigo I-41 estará baixo a autoridade do Consello e terá as seguintes funcións:

- a) contribuír a identificar os obxectivos de capacidades militares dos Estados membros e a avaliar o respecto dos compromisos de capacidades contraídos polos Estados membros;
- b) fomentar a harmonización das necesidades operativas e a adopción de métodos de adquisición eficaces e compatibles;
- c) propor proxectos multilaterais para cumprir os obxectivos de capacidades militares e coordinar os programas executados polos Estados membros e a xestión de programas de cooperación específicos;
- d) apoiar a investigación sobre tecnoloxía de defensa e coordinar e planificar actividades de investigación conxuntas e estudos de solucións técnicas que respondan ás futuras necesidades operativas;
- e) contribuír a identificar e, se é o caso, aplicar calquera medida oportuna para reforzar a base industrial e tecnolóxica do sector da defensa e para mellorar a eficacia dos gastos militares.

2. Poderán participar na Axencia Europea de Defensa todos os Estados membros que o desexen. O Consello adoptará por maioría cualificada unha decisión europea na cal se determinará o estatuto, a sede e a forma de funcionamento da Axencia. A decisión terá en conta o grao de participación efectiva nas actividades da Axencia. Dentro desta constituiranse grupos específicos, formados polos Estados membros que realicen proxectos conxuntos. A Axencia desempeñará as súas funcións manténdose, en caso necesario, en contacto coa Comisión.

Artigo III-312.

1. Os Estados membros que desexen participar na cooperación estruturada permanente mencionada no número 6 do artigo I-41 e que reúnan os criterios e asuman os compromisos en materia de capacidades militares que figuran no Protocolo sobre a cooperación estruturada permanente notificarán a súa intención ao Consello e ao ministro de Asuntos Exteriores da Unión.

2. Nun prazo de tres meses a partir da notificación mencionada no número 1, o Consello adoptará unha decisión europea que estableza a cooperación estruturada permanente e fixe a lista dos Estados membros participantes. O Consello pronunciarase por maioría cualificada logo de consulta ao ministro de Asuntos Exteriores da Unión.

3. Calquera Estado membro que, con posterioridade, desexe participar na cooperación estruturada permanente, notificará a súa intención ao Consello e ao ministro de Asuntos Exteriores da Unión.

O Consello adoptará unha decisión europea que confirme a participación do Estado membro de que se trate, que cumpra os criterios e asuma os compromisos establecidos nos artigos 1 e 2 do Protocolo sobre a cooperación estruturada permanente. O Consello pronunciarase por maioría cualificada logo de consulta ao ministro de Asuntos Exteriores da Unión. Unicamente participarán na votación os membros do Consello que representen os Estados membros participantes.

A maioría cualificada definirase como un mínimo do 55% dos membros do Consello que represente os Estados membros participantes que reúnan como mínimo o 65% da poboación deses Estados.

Unha minoría de bloqueo estará composta cando menos polo número mínimo de membros do Consello que represente máis do 35% da poboación dos Estados membros participantes, máis un membro; en caso contrario, considerarase alcanzada a maioría cualificada.

4. Se un Estado membro participante xa non cumpre os criterios ou xa non pode asumir os compromisos establecidos nos artigos 1 e 2 do Protocolo sobre a cooperación estruturada permanente, O Consello poderá adoptar unha decisión europea que suspenda a participación dese Estado.

O Consello pronunciarase por maioría cualificada. Unicamente participarán na votación os membros do Consello que representen os Estados membros participantes, con excepción do Estado membro de que se trate.

A maioría cualificada definirase como un mínimo do 55% dos membros do Consello que represente os Estados membros participantes que reúnan como mínimo o 65% da poboación deses Estados.

Unha minoría de bloqueo estará composta cando menos polo número mínimo de membros do Consello que represente máis do 35% da poboación dos Estados membros participantes, máis un membro; en caso contrario, considerarase alcanzada a maioría cualificada.

5. Se un Estado membro participante decide abandonar a cooperación estruturada permanente, notificará a súa decisión ao Consello, que tomará nota de que terminou a participación dese Estado membro.

6. As decisións europeas e as recomendacións do Consello no marco da cooperación estruturada permanente, distintas das recollidas nos números 2 a 5, adoptaranse por unanimidade. Para

efectos da aplicación deste número, a unanimidade estará constituída unicamente polos votos dos representantes dos Estados membros participantes.

SECCIÓN 3.ª DISPOSICIÓNS FINANCEIRAS

Artigo III-313.

1. Os gastos administrativos que a aplicación deste capítulo lles ocasione ás institucións imputaranse ao Orzamento da Unión.

2. Os gastos operativos ocasionados pola aplicación deste capítulo tamén se imputarán ao Orzamento da Unión, excepto os derivados das operacións que teñan repercusións militares ou no ámbito da defensa e os casos en que o Consello decida outra cosa.

Cando un gasto non se impute ao Orzamento da Unión, será sufragado polos Estados membros de acordo cunha clave de repartición baseada no produto nacional bruto, a menos que o Consello decida outra cosa. En canto aos gastos derivados das operacións que teñan repercusións militares ou no ámbito da defensa, os Estados membros cuxos representantes no Consello efectuasen unha declaración oficial de acordo co segundo parágrafo do número 1 do artigo III-300 non estarán obrigados a contribuír ao seu financiamento.

3. O Consello adoptará unha decisión europea que estableza os procedementos específicos para garantir o acceso rápido aos créditos do Orzamento da Unión destinados ao financiamento urxente de iniciativas no marco da política exterior e de seguranza común, en particular os preparativos dunha misión a que se refire o número 1 do artigo I-41 e no artigo III-309. O Consello pronunciarase logo de consulta ao Parlamento Europeo.

Os preparativos das misións a que se refire o número 1 do artigo I-41 e no artigo III-309 que non se imputen ao Orzamento da Unión financiaranse mediante un fondo inicial constituído por contribucións dos Estados membros.

O Consello adoptará por maioría cualificada, por proposta do ministro de Asuntos Exteriores da Unión, as decisións europeas que establezan:

- a) as modalidades de constitución e de financiamento do fondo inicial, en particular os importes financeiros asignados a el;
- b) as modalidades de xestión do fondo inicial;
- c) as modalidades de control financeiro.

Cando a misión prevista de conformidade co número 1 do artigo I-41 e o artigo III-309 non se poida imputar ao Orzamento da Unión, o Consello autorizará o ministro de Asuntos Exteriores da Unión para utilizar ese fondo. O ministro de Asuntos Exteriores da Unión informará o Consello acerca da execución deste mandato.

CAPÍTULO III

Política comercial común

Artigo III-314.

Mediante o establecemento dunha Unión aduaneira de conformidade co artigo III-151, a Unión contribuirá, no interese común, ao desenvolvemento harmonioso do comercio mundial,

á supresión progresiva das restricións aos intercambios internacionais e aos investimentos estranxeiros directos, así como á redución das barreiras arancelarias e doutro tipo.

Artigo III-315.

1. A política comercial común basearase en principios uniformes, en particular polo que se refire ás modificacións arancelarias, a celebración de acordos arancelarios e comerciais relativos aos intercambios de mercadorías e de servizos, e os aspectos comerciais da propiedade intelectual e industrial, os investimentos estranxeiros directos, a uniformización das medidas de liberalización, a política de exportación, así como as medidas de protección comercial, entre elas as que se deban adoptar en caso de dumping e subvencións. A política comercial común levarase a cabo no marco dos principios e obxectivos da acción exterior da Unión.

2. A lei europea establecerá as medidas que definen o marco de aplicación da política comercial común.

3. En caso de que se deban negociar e celebrar acordos con un ou máis países terceiros ou organizacións internacionais, aplicarase o artigo III-325, sen prexuízo das disposicións específicas deste artigo.

A Comisión presentará recomendacións ao Consello, que a autorizará a iniciar as negociacións necesarias. Corresponderalles ao Consello e á Comisión velar por que os acordos negociados sexan compatibles coas políticas e normas internas da Unión.

A Comisión levará a cabo estas negociacións en consulta cun comité especial designado polo Consello para asistila nesa tarefa e de acordo coas directrices que o Consello lle poida dirixirlle. A Comisión informará periodicamente o comité especial e o Parlamento Europeo da marcha das negociacións.

4. Para a negociación e celebración dos acordos mencionados no número 3, o Consello decidirá por maioría cualificada.

Para a negociación e celebración de acordos nos ámbitos do comercio de servizos e dos aspectos comerciais da propiedade intelectual e industrial, así como dos investimentos estranxeiros directos, o Consello pronunciarase por unanimidade cando estes acordos conteñan disposicións nas cales se require a unanimidade para a adopción de normas internas.

O Consello pronunciarase tamén por unanimidade para a negociación e a celebración de acordos:

- a) no ámbito do comercio de servizos culturais e audiovisuais, cando estes acordos poidan prexudicar a diversidade cultural e lingüística da Unión;
- b) no ámbito do comercio de servizos sociais, educativos e sanitarios, cando estes acordos poidan perturbar gravemente a organización nacional destes servizos e prexudicar a responsabilidade dos Estados membros na súa prestación.

5. A negociación e a celebración de acordos internacionais no ámbito dos transportes rexeranse pola sección 7 do capítulo III do título III e polo artigo III-325.

6. O exercicio das competencias atribuídas por este artigo no ámbito da política comercial común non afectará a delimitación das competencias entre a Unión e os Estados membros nin implicará unha harmonización das disposicións legais ou regulamentarias dos Estados membros na medida en que a Constitución exclúa esta harmonización.

CAPÍTULO IV

Cooperación con países terceiros e axuda humanitaria

SECCIÓN 1.ª COOPERACIÓN PARA O DESENVOLVEMENTO

Artigo III-316.

1. A política da Unión no ámbito da cooperación para o desenvolvemento levarase a cabo no marco dos principios e obxectivos da acción exterior da Unión. As políticas de cooperación para o desenvolvemento da Unión e dos Estados membros complementaranse e reforzaranse mutuamente.

O obxectivo principal da política da Unión neste ámbito será a redución e, finalmente, a erradicación da pobreza. A Unión terá en conta os obxectivos da cooperación para o desenvolvemento ao aplicar as políticas que poidan afectar os países en desenvolvemento.

2. A Unión e os Estados membros respectarán os compromisos e terán en conta os obxectivos que aprobasen no marco das Nacións Unidas e das demais organizacións internacionais competentes.

Artigo III-317.

1. A lei ou lei marco europea establecerá as medidas necesarias para executar a política de cooperación para o desenvolvemento, que poderán referirse a programas plurianuais de cooperación con países en desenvolvemento ou a programas que teñan un enfoque temático.

2. A Unión poderá celebrar cos países terceiros e coas organizacións internacionais competentes calquera acordo adecuado para a consecución dos obxectivos enunciados nos artigos III-292 e III-316.

O primeiro parágrafo entenderase sen prexuízo das competencias dos Estados membros para negociaren nos foros internacionais e celebraren acordos.

3. O Banco Europeo de Investimentos contribuirá, nas condicións fixadas polos seus estatutos, á execución das medidas establecidas no número 1.

Artigo III-318.

1. Para favorecer a complementariedade e a eficacia da súa actuación, a Unión e os Estados membros coordinarán as súas políticas de cooperación para o desenvolvemento e concertarán os seus programas de axuda, tamén nas organizacións internacionais e nas conferencias internacionais. Poderán emprender accións conxuntas. Os Estados membros contribuirán, se é necesario, á execución dos programas de axuda da Unión.

2. A Comisión poderá adoptar calquera iniciativa adecuada para fomentar a coordinación a que se refire o número 1.

3. No marco das súas respectivas competencias, a Unión e os Estados membros cooperarán cos países terceiros e coas organizacións internacionais competentes.

SECCIÓN 2.ª COOPERACIÓN ECONÓMICA, FINANCEIRA E TÉCNICA CON PAÍSES TERCEIROS

Artigo III-319.

1. Sen prexuízo das demais disposicións da Constitución, e en particular dos artigos III-316 a III-318, a Unión levará a cabo accións de cooperación económica, financeira e técnica, entre elas de axuda, en particular no ámbito financeiro, con países terceiros distintos dos países en desenvolvemento. Estas accións serán coherentes coa política de desenvolvemento da Unión e levaranse a cabo conforme os principios e obxectivos da súa acción exterior. As accións da Unión e dos Estados membros complementaranse e reforzaranse mutuamente.

2. A lei ou lei marco europea establecerá as medidas necesarias para a aplicación do número 1.

3. No marco das súas respectivas competencias, a Unión e os Estados membros cooperarán cos países terceiros e coas organizacións internacionais competentes. As formas de cooperación da Unión poderán ser obxecto de acordos entre esta e as partes terceiras interesadas.

O primeiro parágrafo entenderase sen prexuízo das competencias dos Estados membros para negociaren nos foros internacionais e celebraren acordos.

Artigo III-320.

Cando a situación nun país terceiro requira que a Unión preste axuda financeira urxente, o Consello adoptará, por proposta da Comisión, as decisións europeas necesarias.

SECCIÓN 3.ª AXUDA HUMANITARIA

Artigo III-321.

1. As accións da Unión no ámbito da axuda humanitaria levaranse a cabo no marco dos principios e obxectivos da acción exterior da Unión. Estas accións terán por obxecto, en casos concretos, prestar asistencia e socorro ás poboacións dos países terceiros vítimas de catástrofes naturais ou de orixe humana, e protexelas, para lles facer fronte ás necesidades humanitarias resultantes desas diversas situacións. As accións da Unión e dos Estados membros complementaranse e reforzaranse mutuamente.

2. As accións de axuda humanitaria levaranse a cabo conforme os principios do dereito internacional e os principios de imparcialidade, neutralidade e non-discriminación.

3. A lei ou lei marco europea establecerá as medidas que determinen o marco no cal se realizarán as accións de axuda humanitaria da Unión.

4. A Unión poderá celebrar cos países terceiros e coas organizacións internacionais competentes calquera acordo adecuado para a consecución dos obxectivos enunciados no número 1 e no artigo III-292.

O primeiro parágrafo entenderase sen prexuízo das competencias dos Estados membros para negociaren nos foros internacionais e celebraren acordos.

5. A fin de establecer un marco para que a mocidade europea poida facer contribucións comúns ás accións de axuda humanitaria da Unión, creárase un Corpo Voluntario Europeo de Axuda Humanitaria. A lei europea fixará o seu estatuto e as súas normas de funcionamento.

6. A Comisión poderá adoptar calquera iniciativa adecuada para fomentar a coordinación entre as accións da Unión e as dos Estados membros, con obxecto de aumentar a eficacia e a complementariedade dos mecanismos da Unión e dos mecanismos nacionais de axuda humanitaria.

7. A Unión velará por que as súas accións de axuda humanitaria estean coordinadas e sexan coherentes coas das organizacións e organismos internacionais, en particular os que forman parte do sistema das Nacións Unidas.

CAPÍTULO V

Medidas restritivas

Artigo III-322.

1. Cando unha decisión europea adoptada de conformidade co capítulo II prevexa a interrupción ou a redución, total ou parcial, das relacións económicas e financeiras con un ou varios países terceiros, o Consello adoptará por maioría cualificada, por proposta conxunta do ministro de Asuntos Exteriores da Unión e da Comisión, os regulamentos ou decisións europeos necesarios. Informará diso o Parlamento Europeo.

2. Cando unha decisión europea adoptada de conformidade co capítulo II así o prevexa, o Consello poderá adoptar polo procedemento establecido no número 1 medidas restritivas contra persoas físicas ou xurídicas, grupos ou entidades non estatais.

3. Os actos recollidos neste artigo incluírán as disposicións necesarias en materia de garantías xurídicas.

CAPÍTULO VI

Acordos internacionais

Artigo III-323.

1. A Unión poderá celebrar un acordo con un ou varios países terceiros ou organizacións internacionais cando a Constitución así o prevexa ou cando a celebración dun acordo quer sexa necesaria para alcanzar, no contexto das políticas da Unión, algún dos obxectivos establecidos na Constitución, quer estea prevista nun acto xuridicamente vinculante da Unión, ou quer poida afectar normas comúns ou alterar o seu alcance.

2. Os acordos celebrados pola Unión vincularán as institucións da Unión e os Estados membros.

Artigo III-324.

A Unión poderá celebrar un acordo de asociación con un ou varios países terceiros ou organizacións internacionais para establecer unha asociación que implique dereitos e obrigas recíprocos, accións en común e procedementos particulares.

Artigo III-325.

1. Sen prexuízo das disposicións particulares do artigo III-315, para a negociación e celebración de acordos entre a Unión e países terceiros ou organizacións internacionais aplicarase o procedemento seguinte.

2. O Consello autorizará a apertura de negociacións, aprobará as directrices de negociación, autorizará o asinamento e celebrará os acordos.

3. A Comisión, ou o ministro de Asuntos Exteriores da Unión cando o acordo previsto se refira exclusiva ou principalmente á política exterior e de seguranza común, presentará recomendacións ao Consello, que adoptará unha decisión europea que autorice a apertura de negociacións e designará, en función da materia do acordo previsto, o negociador ou o xefe do equipo de negociación da Unión.

4. O Consello poderalle ditar directrices ao negociador e designar un comité especial, ao cal se deberá consultar durante as negociacións.

5. O Consello adoptará, por proposta do negociador, unha decisión europea que autorice o asinamento do acordo e, se é o caso, a súa aplicación provisoria antes da entrada en vigor.

6. O Consello adoptará, por proposta do negociador, unha decisión europea de celebración do acordo.

Con excepción dos acordos que se refiran exclusivamente á política exterior e de seguranza común, o Consello adoptará a decisión europea de celebración do acordo:

- a) logo de aprobación do Parlamento Europeo nos casos seguintes:
  - i) acordos de asociación;
  - ii) adhesión da Unión ao Convenio Europeo para a Protección dos dereitos Humanos e das Liberdades Fundamentais;
  - iii) acordos que creen un marco institucional específico ao organizar procedementos de cooperación;
  - iv) acordos que teñan repercusións orzamentarias importantes para a Unión;
  - v) acordos que se refiran a ámbitos aos cales se aplique o procedemento lexislativo ordinario ou, se se require a aprobación do Parlamento Europeo, o procedemento lexislativo especial.

En caso de urxencia, o Parlamento Europeo e o Consello poderán convir nun prazo para a aprobación.

b) logo de consulta ao Parlamento Europeo nos demais casos. O Parlamento Europeo emitirá o seu ditame nun prazo que o Consello poderá fixar segundo a urxencia. De non se ter emitido un ditame ao termo do dito prazo, o Consello poderase pronunciar.

7. Non obstante o disposto nos números 5, 6 e 9, o Consello, ao celebrar un acordo, poderá autorizar o negociador a aprobar, en nome da Unión, as modificacións do acordo para cuxa adopción este preveza un procedemento simplificado ou a intervención dun órgano creado polo acordo. O Consello poderá supeditar esta autorización a condicións específicas.

8. O Consello pronunciarase por maioría cualificada durante todo o procedemento.

Porén, o Consello pronunciarase por unanimidade cando o acordo se refira a un ámbito no cal se requira a unanimidade para a adopción dun acto da Unión e cando se trate de acordos de asociación e dos acordos previstos no artigo III-319 cos Estados candidatos á adhesión.

9. O Consello adoptará, por proposta da Comisión ou do ministro de Asuntos Exteriores da Unión, unha decisión europea que suspenda a aplicación dun acordo e estableza as posicións que se deban adoptar en nome da Unión nun organismo creado por un acordo, cando este organismo deba adoptar actos que produzan efectos xurídicos, con excepción dos actos que completen ou modifiquen o marco institucional do acordo.

10. O Parlamento Europeo será informado cumprida e inmediatamente en todas as fases do procedemento.

11. Un Estado membro, o Parlamento Europeo, o Consello ou a Comisión poderán solicitar o ditame do Tribunal de Xustiza sobre a compatibilidade coa Constitución de calquera acordo previsto. En caso de ditame negativo do Tribunal de xustiza, o acordo previsto non poderá entrar en vigor, salvo en caso de modificación deste ou de revisión da Constitución.

Artigo III-326.

1. Non obstante o disposto no artigo III-325, o Consello, quer por recomendación do Banco Central Europeo, quer por recomendación da Comisión e logo de consulta ao Banco Central Europeo co fin de lograr un consenso compatible co obxectivo da estabilidade de prezos, poderá celebrar acordos formais relativos a un sistema de tipos de cambio para o euro en relación coas moedas de Estados terceiros. O Consello pronunciarase por unanimidade, logo de consulta ao Parlamento Europeo e de acordo co procedemento establecido no número 3.

O Consello, quer por recomendación do Banco Central Europeo, quer por recomendación da Comisión e logo de consulta ao Banco Central Europeo co fin de lograr un consenso compatible co obxectivo da estabilidade de prezos, poderá adoptar, modificar ou abandonar os tipos centrais do euro no sistema de tipos de cambio. O presidente do Consello informará o Parlamento Europeo da adopción, modificación ou abandono dos tipos centrais do euro.

2. Na falta dun sistema de tipos de cambio respecto dunha ou varias moedas de Estados terceiros de acordo co número 1, o Consello, quer por recomendación do Banco Central Europeo, quer por recomendación da Comisión e logo de consulta ao Banco Central Europeo, poderá formular orientacións xerais para a política de tipos de cambio respecto desas moedas. Estas orientacións xerais non afectarán o obxectivo fundamental do Sistema Europeo de Bancos Centrais de manter a estabilidade de prezos.

3. Non obstante o disposto no artigo III-325, se a Unión ten que negociar acordos sobre cuestións referentes ao réxime monetario ou cambiario con un ou varios Estados terceiros ou organizacións internacionais, o Consello, por recomendación da Comisión e logo de consulta ao Banco Central Europeo, decidirá o procedemento de negociación e celebración destes acordos. Este procedemento deberá garantir que a Unión exprese unha posición única. A Comisión estará plenamente asociada ás negociacións.

4. Sen prexuízo das competencias e dos acordos da Unión no ámbito da Unión económica e monetaria, os Estados membros poderán negociar nos foros internacionais e celebrar acordos.

CAPÍTULO VII

Relacións da unión coas organizacións internacionais, países terceiros e delegacións da Unión

Artigo III-327.

1. A Unión establecerá todo tipo de cooperación adecuada cos órganos das Nacións Unidas e dos seus organismos especializados, o Consello de Europa, a Organización para a Seguranza e a Cooperación en Europa e a Organización de Cooperación e Desenvolvemento Económicos.

A Unión manterá tamén relacións apropiadas con outras organizacións internacionais.

2. O ministro de Asuntos Exteriores da Unión e a Comisión encargaranse de aplicar o disposto neste artigo.

Artigo III-328.

1. As delegacións da Unión en países terceiros e ante organizacións internacionais asumirán a representación da Unión.

2. As delegacións da Unión estarán baixo a autoridade do ministro de Asuntos Exteriores da Unión. Actuarán en estreita cooperación coas misións diplomáticas e consulares dos Estados membros.

CAPÍTULO VIII

Aplicación da cláusula de solidariedade

Artigo III-329.

1. Se un Estado membro é obxecto dun ataque terrorista ou vítima dunha catástrofe natural ou de orixe humana, a pedimento das súas autoridades políticas os demais Estados membros prestaranlle asistencia. Con este fin, os Estados membros coordinaranse no seo do Consello.

2. As modalidades de aplicación pola Unión da cláusula de solidariedade prevista no artigo I-43 será definida mediante decisión europea adoptada polo Consello, por proposta conxunta da Comisión e do ministro de Asuntos Exteriores da Unión. Cando esta decisión teña repercusións no ámbito da defensa, o Consello pronunciarase de conformidade co número 1 do artigo III-300. O Parlamento Europeo será informado.

Para efectos deste punto, e sen prexuízo do artigo III-344, o Consello estará asistido polo Comité Político e de Seguranza, co apoio das estruturas creadas no marco da política común de seguranza e defensa, e polo comité establecido no artigo III-261, que lle presentarán, se for caso diso, ditames conxuntos.

3. Para asegurar a eficacia da actuación da Unión e dos seus Estados membros, o Consello Europeo avaliará de forma periódica as ameazas a que se enfronta a Unión.

TÍTULO VI

Funcionamento da Unión

CAPÍTULO I

Disposicións institucionais

SECCIÓN 1.ª INSTITUCIÓN

Subsección 1.ª O Parlamento Europeo

Artigo III-330.

1. Unha lei ou lei marco europea do Consello establecerá as medidas necesarias para facer posible a elección dos deputados do Parlamento Europeo por sufraxio universal directo segundo un procedemento uniforme en todos os Estados membros ou de acordo con principios comúns a todos os Estados membros.

O Consello pronunciarase por unanimidade, por iniciativa do Parlamento Europeo e logo de aprobación deste, que se pronunciará por maioría dos membros que o compoñen. Esta lei ou lei marco entrará en vigor unha vez que fose aprobada polos Estados membros de conformidade coas súas respectivas normas constitucionais.

2. Unha lei europea do Parlamento Europeo regulará o Estatuto e as condicións xerais de exercicio das funcións dos deputados. O Parlamento Europeo pronunciarase por propia iniciativa, tras o ditame da Comisión e logo da aprobación do Consello. O Consello pronunciarase por unanimidade sobre toda norma ou condición relativa ao réxime fiscal dos deputados ou dos antigos deputados.

Artigo III-331.

A lei europea regulará o estatuto dos partidos políticos de dimensión europea a que se refire o número 4 do artigo I-46, e en particular as normas relativas ao seu financiamento.

Artigo III-332.

Por decisión da maioría dos membros que o compoñen, o Parlamento Europeo poderalle solicitar á Comisión que presente as propostas oportunas sobre calquera asunto que a xuízo daquel requira a elaboración dun acto da Unión para aplicar a Constitución. Se a Comisión non presenta ningunha proposta, comunicaralle as razóns ao Parlamento Europeo.

Artigo III-333.

En cumprimento das súas funcións e a pedimento da cuarta parte dos membros que o compoñen, o Parlamento Europeo poderá constituír unha comisión temporal de investigación para examinar, sen prexuízo das atribucións que a Constitución lles confire a outras institucións ou órganos, alegacións de infracción ou de mala administración na aplicación do dereito da Unión, agás que dos feitos alegados estea coñecendo un órgano xurisdiccional, mentres non concluíse o procedemento xurisdiccional.

A existencia da comisión temporal de investigación terminará coa presentación do seu informe.

Unha lei europea do Parlamento Europeo regulará as modalidades do exercicio do dereito de investigación. O Parlamento Europeo pronunciarase por propia iniciativa, logo de aprobación do Consello e da Comisión.

Artigo III-334.

De conformidade coa alínea d) do número 2 do artigo I-10, calquera cidadán da Unión, así como calquera persoa física ou xurídica que resida ou teña o seu domicilio social nun Estado membro, terá dereito a presentarlle ao Parlamento Europeo, individualmente ou asociado con outras persoas, unha petición sobre un asunto propio dos ámbitos de actuación da Unión que a afecte directamente.

Artigo III-335.

1. O Parlamento Europeo elixirá o Valedor do Pobo Europeo. Este, de conformidade coa alínea d) do número 2 do artigo I-10 e co artigo I-49, estará facultado para recibir as queixas de todo cidadán da Unión, ou de toda persoa física ou xurídica que resida ou teña o seu domicilio social nun Estado membro, relativas a casos de mala administración na actuación das institucións, órganos ou organismos da Unión, con exclusión do Tribunal de Xustiza da Unión Europea no exercicio das súas funcións xurisdiccionais.

No desempeño das súas funcións, o Valedor do Pobo levará a cabo as investigacións que considere xustificadas, quer por propia iniciativa, quer a partir das queixas recibidas directamente ou a través dun deputado do Parlamento Europeo, agás que os feitos alegados sexan ou teñan sido obxecto dun procedemento xurisdiccional. Cando o Valedor do Pobo comprobe un caso de mala administración, porao en coñecemento da institución, órgano ou organismo interesado, que disporá dun prazo de tres meses para expor a súa posición ao Valedor do Pobo. Este remitirá a continuación un informe ao Parlamento Europeo e á institución, órgano ou organismo de que se trate. A persoa de quen emane a queixa será informada do resultado destas investigacións.

O Valedor do Pobo presentará cada ano ao Parlamento Europeo un informe sobre o resultado das súas investigacións.

2. O Valedor do Pobo será elixido despois de cada elección ao Parlamento Europeo para toda a lexislatura. O seu mandato será renovable.

A pedimento do Parlamento Europeo, o Tribunal de Xustiza poderá destituír o Valedor do Pobo se este deixa de cumprir as condicións necesarias para o exercicio das súas funcións ou cometeu unha falta grave.

3. O Valedor do Pobo exercerá as súas funcións con total independencia. No desempeño das súas funcións non solicitará nin admitirá instrucións de ningunha institución, órgano ou organismo. Durante o seu mandato, o Valedor do Pobo non poderá desempeñar ningunha outra actividade profesional, retribuída ou non.

4. Unha lei europea do Parlamento Europeo regulará o estatuto e as condicións xerais de exercicio das funcións do Valedor do Pobo. O Parlamento Europeo pronunciarase por propia iniciativa, tras o ditame da Comisión e logo de aprobación do Consello.

Artigo III-336.

O Parlamento Europeo celebrará cada ano un período de sesións. Reunirase sen necesidade de convocatoria previa o segundo martes de marzo.

O Parlamento Europeo poderase reunir en período parcial de sesións extraordinario a pedido da maioría dos membros que o compoñen, do Consello ou da Comisión.

Artigo III-337.

1. O Consello Europeo e o Consello comparecerán perante o Parlamento Europeo nas condicións fixadas polo regulamento interno do Consello Europeo e polo do Consello.

2. A Comisión poderá asistir a todas as sesións do Parlamento Europeo e comparecerá perante este se así o solicita. Responderá oralmente ou por escrito ás preguntas que lle sexan formuladas polo Parlamento Europeo ou polos seus deputados.

3. O Parlamento Europeo debaterá en sesión pública o informe xeral anual que lle presentará a Comisión.

Artigo III-338.

Agás disposición en contrario da Constitución, o Parlamento Europeo pronunciarase por maioría dos votos emitidos. O seu regulamento interno fixará o quórum.

Artigo III-339.

O Parlamento Europeo aprobará o seu propio regulamento interno por maioría dos membros que o compoñen.

Os actos do Parlamento Europeo publicaranse na forma prevista pola Constitución e polo seu regulamento interno.

Artigo III-340.

En caso de que se lle someta unha moción de censura sobre a xestión da Comisión, o Parlamento Europeo só se poderá pronunciar sobre esa moción transcorridos tres días, como mínimo, desde a data da súa presentación e en votación pública.

De a moción de censura ser aprobada por maioría de dous terzos dos votos emitidos que representen, pola súa vez, a maioría dos deputados que compoñen o Parlamento Europeo, os membros da Comisión deberán dimitir colectivamente dos seus cargos e o ministro de Asuntos Exteriores da Unión deberá dimitir do cargo que exerce na Comisión. Permanecerán nos seus cargos e continuarán despachando os asuntos de administración ordinaria ata que sexan substituídos de conformidade cos artigos I-26 e I-27. En tal caso, o mandato dos membros da Comisión designados para os substituír expirará na data en que expiraría o mandato dos membros da Comisión obrigados a dimitir colectivamente dos seus cargos.

Subsección 2.ª O Consello Europeo**Artigo III-341.**

1. En caso de votación, cada membro do Consello Europeo poderá actuar en representación dun só dos demais membros.

A abstención dos membros presentes ou representados non obstará para a adopción dos acordos do Consello Europeo que requiran unanimidade.

2. O Consello Europeo poderá convidar o presidente do Parlamento Europeo a comparecer perante el.
3. O Consello Europeo pronunciarase por maioría simple nas cuestións de procedemento e para a aprobación do seu regulamento interno.
4. O Consello Europeo estará asistido pola Secretaría Xeral do Consello.

Subsección 3.ª O Consello de Ministros

Artigo III-342.

O Consello reunirse por convocatoria do seu presidente, por iniciativa deste, dun dos seus membros ou da Comisión.

Artigo III-343.

1. En caso de votación, cada membro do Consello poderá actuar en representación dun só dos demais membros.
2. Cando deba adoptar un acordo por maioría simple, o Consello pronunciarase por maioría dos membros que o compoñen.
3. A abstención dos membros presentes ou representados non obstará á adopción dos acordos do Consello que requiran unanimidade.

Artigo III-344.

1. Un Comité composto polos representantes permanentes dos Gobernos dos Estados membros encargarase de preparar os traballos do Consello e de realizar as tarefas que este lle confíe. O Comité poderá adoptar decisións de procedemento nos casos establecidos polo regulamento interno do Consello.
2. O Consello estará asistido por unha Secretaría Xeral, que estará baixo a responsabilidade dun secretario xeral nomeado polo Consello.
O Consello decidirá por maioría simple a organización da Secretaría Xeral.
3. O Consello pronunciarase por maioría simple nas cuestións de procedemento e para a aprobación do seu regulamento interno.

Artigo III-345.

O Consello, por maioría simple, poderalle pedir á Comisión que efectúe todos os estudos que el considere oportunos para a consecución dos obxectivos comúns e que lle someta as propostas pertinentes. Se a Comisión non presenta ningunha proposta, comunicarlle as razóns ao Consello.

Artigo III-346.

O Consello adoptará as decisións europeas polas cales se establezan os Estatutos dos comités previstos pola Constitución. Pronunciarase por maioría simple, logo de consulta á Comisión.

Subsección 4.ª A Comisión Europea

Artigo III-347.

Os membros da Comisión absteranse de todo acto incompatible coas súas funcións. Os Estados membros respectarán a súa independencia e non intentarán influír neles no desempeño das súas funcións.

Os membros da Comisión non poderán exercer, mentres dure o seu mandato, ningunha outra actividade profesional, retribuída ou non. Ao asumiren as súas funcións, comprometeranse solemnemente a respectar, mentres dure o seu mandato e aínda despois de finalizar este, as obrigas derivadas do seu cargo, en particular, os deberes de integridade e discreción en canto á aceptación, unha vez terminado o seu mandato, de determinadas funcións ou beneficios. En caso de incumprimento das ditas obrigas, o Tribunal de Xustiza, por instancia do Consello, que se pronunciará por maioría simple, ou da Comisión, poderá, segundo os casos, destituír o interesado nas condicións previstas no artigo III-349 ou privalo do dereito a pensión ou de calquera outro beneficio substitutivo.

Artigo III-348.

1. Á parte dos casos de renovación periódica e falecemento, o mandato dos membros da Comisión concluirá individualmente por dimisión voluntaria ou destitución.

2. O membro da Comisión dimisionario, destituído ou falecido será substituído polo resto do seu mandato por un novo membro da Comisión da mesma nacionalidade, nomeado polo Consello, de común acordo co presidente da Comisión, logo de consulta ao Parlamento Europeo e de acordo cos criterios establecidos no número 4 do artigo I-26.

O Consello, por unanimidade e por proposta do presidente da Comisión, poderá decidir que este posto non quede cuberto, en particular cando quede pouco tempo para que termine o mandato do dito membro.

3. En caso de dimisión, destitución ou falecemento, o presidente será substituído polo resto do seu mandato, de conformidade co número 1 do artigo I-27.

4. En caso de dimisión, destitución ou falecemento, o ministro de Asuntos Exteriores da Unión será substituído polo resto do seu mandato, de conformidade co número 1 do artigo I-28.

5. En caso de dimisión de todos os membros da Comisión, estes permanecerán nos seus cargos e continuarán despachando os asuntos de administración ordinaria ata a súa substitución, polo resto do mandato, de conformidade cos artigos I-26 e I-27.

Artigo III-349.

Todo membro da Comisión que deixe de reunir as condicións necesarias para o exercicio das súas funcións ou cometese unha falta grave poderá ser destituído polo Tribunal de Xustiza, por instancia do Consello, que se pronunciará por maioría simple, ou da Comisión.

Artigo III-350.

Sen prexuízo do número 4 do artigo I-28, as responsabilidades que lle incumben á Comisión serán estruturadas e repartidas entre os seus membros polo presidente, de conformidade co disposto no número 3 do artigo I-27. O presidente poderá reorganizar a repartición das ditas responsabi-

lidades durante o mandato. Os membros da Comisión exercerán as funcións que lles atribúa o presidente baixo a autoridade deste.

Artigo III-351.

A Comisión adoptará os seus acordos por maioría dos seus membros. O seu regulamento interno establecerá o quórum.

Artigo III-352.

1. A Comisión adoptará o seu regulamento interno con obxecto de asegurar o seu funcionamento e o dos seus servizos. A Comisión publicará este regulamento.

2. A Comisión publicará todos os anos, polo menos un mes antes da apertura do período de sesións do Parlamento Europeo, un informe xeral sobre as actividades da Unión.

Subsección 5.ª O Tribunal de Xustiza da Unión Europea

Artigo III-353.

O Tribunal de Xustiza actuará en salas, en gran sala ou en pleno, de conformidade co Estatuto do Tribunal de Xustiza da Unión Europea.

Artigo III-354.

O Tribunal de Xustiza estará asistido por oito avogados xerais. Se o Tribunal de Xustiza o solicita, o Consello poderá adoptar por unanimidade unha decisión europea para incrementar o número de avogados xerais.

A función do avogado xeral consistirá en presentar publicamente, con toda imparcialidade e independencia, conclusións motivadas sobre os asuntos que, de conformidade co Estatuto do Tribunal de Xustiza da Unión Europea, requiran a súa intervención.

Artigo III-355.

Os xuíces e avogados xerais do Tribunal de Xustiza, elixidos de entre personalidades que ofrezan plenas garantías de independencia e que reúnan as condicións requiridas para exercer nos seus respectivos países as máis altas funcións xurisdicionais, ou que sexan xurisconsultos de recoñecida competencia, serán nomeados de común acordo polos Gobernos dos Estados membros, logo de consulta ao comité previsto no artigo III-357.

Cada tres anos terá lugar unha renovación parcial dos xuíces e avogados xerais, nas condicións establecidas polo Estatuto do Tribunal de Xustiza da Unión Europea.

Os xuíces designarán de entre eles o presidente do Tribunal de Xustiza para un mandato de tres anos. O seu mandato será renovable.

O Tribunal de Xustiza adoptará o seu regulamento de procedemento. Este regulamento someterase á aprobación do Consello.

Artigo III-356.

O número de xuíces do Tribunal Xeral será fixado polo Estatuto do Tribunal de Xustiza da Unión Europea. O Estatuto poderá dispor que o Tribunal Xeral estea asistido por avogados xerais.

Os membros do Tribunal Xeral serán elixidos de entre persoas que ofrezan plenas garantías de independencia e que posúan a capacidade necesaria para exercer altas funcións xurisdiccionais. Serán nomeados de común acordo polos Gobernos dos Estados membros, logo de consulta ao comité previsto no artigo III-357.

Cada tres anos terá lugar unha renovación parcial do Tribunal Xeral.

Os xuíces designarán de entre eles o presidente do Tribunal Xeral para un mandato de tres anos. O seu mandato será renovable.

O Tribunal Xeral adoptará o seu regulamento de procedemento de acordo co Tribunal de Xustiza. Este regulamento someterase á aprobación do Consello.

A menos que o Estatuto dispoña o contrario, as disposicións da Constitución relativas ao Tribunal de Xustiza serán aplicables ao Tribunal Xeral.

Artigo III-357.

Constituirase un comité para que se pronuncie sobre a idoneidade dos candidatos para o exercicio das funcións de xuíz e avogado xeral do Tribunal de Xustiza e do Tribunal Xeral, antes de que os Gobernos dos Estados membros procedan aos nomeamentos de conformidade cos artigos III-355 e III-356.

O comité estará composto por sete personalidades elixidas de entre antigos membros do Tribunal de Xustiza e do Tribunal Xeral, membros dos órganos xurisdiccionais nacionais superiores e xuristas de recoñecida competencia, un dos cales será proposto polo Parlamento Europeo. O Consello adoptará unha decisión europea que estableza as normas de funcionamento do comité, así como unha decisión europea que designe os seus membros. O Consello pronunciarase por iniciativa do presidente do Tribunal de Xustiza.

Artigo III-358.

1. O Tribunal Xeral será competente para coñecer en primeira instancia dos recursos a que se refiren os artigos III-365, III-367, III-370, III-372 e III-374, con excepción dos que se atribúan a un tribunal especializado creado en aplicación do artigo III-359 e dos que o Estatuto do Tribunal de Xustiza da Unión Europea lle reserve ao Tribunal de Xustiza. O Estatuto poderá establecer que o Tribunal Xeral sexa competente noutras categorías de recursos.

Contra as resolucións ditadas polo Tribunal Xeral en virtude deste número poderase interpor perante o Tribunal de Xustiza recurso de casación limitado ás cuestións de dereito, nas condicións e dentro dos límites establecidos polo Estatuto.

2. O Tribunal Xeral será competente para coñecer dos recursos que se interpoñan contra as resolucións dos tribunais especializados.

As resolucións ditadas polo Tribunal Xeral en virtude deste número poderán ser reexaminadas con carácter excepcional polo Tribunal de Xustiza, nas condicións e dentro dos límites establecidos polo Estatuto do Tribunal de Xustiza da Unión Europea, en caso de risco grave de que se vulnere a unidade ou a coherencia do dereito da Unión.

3. O Tribunal Xeral será competente para coñecer das cuestións pre-xudiciais, suscitadas en virtude do artigo III-369, en materias específicas determinadas polo Estatuto do Tribunal de Xustiza da Unión Europea.

Cando o Tribunal Xeral considere que o asunto require unha resolución de principio que sexa susceptible de afectar a unidade ou a coherencia do dereito da Unión, poderá remitir o asunto ao Tribunal de Xustiza para que este resolva.

As resolucións ditadas polo Tribunal Xeral sobre cuestións pre-xudiciais poderán ser reexaminadas con carácter excepcional polo Tribunal de Xustiza, nas condicións e dentro dos límites establecidos polo Estatuto, en caso de risco grave de que se vulnere a unidade ou a coherencia do dereito da Unión.

Artigo III-359.

1. A lei europea poderá crear tribunais especializados adxuntos ao Tribunal Xeral, encargados de coñecer en primeira instancia de determinadas categorías de recursos interpostos en materias específicas. Esta lei adoptarase, quer por proposta da Comisión e logo de consulta ao Tribunal de Xustiza, quer por instancia do Tribunal de Xustiza e logo de consulta á Comisión.

2. A lei europea que cree un tribunal especializado fixará as normas relativas á composición deste tribunal e precisará o alcance das atribucións que se lle confiran.

3. Contra as resolucións ditadas polos tribunais especializados poderase interpor perante o Tribunal Xeral recurso de casación limitado ás cuestións de dereito ou, cando a lei europea que cree un tribunal especializado así o estableza, recurso de apelación referente tamén ás cuestións de feito.

4. Os membros dos tribunais especializados serán elixidos de entre persoas que ofrezan plenas garantías de independencia e que posúan a capacidade necesaria para exercer funcións xurisdiccionais. Serán nomeados polo Consello por unanimidade.

5. Os tribunais especializados adoptarán o seu regulamento de procedemento de acordo co Tribunal de Xustiza. Este regulamento someterase á aprobación do Consello.

6. Agás disposición en contrario da lei europea que cree o tribunal especializado, as disposicións da Constitución relativas ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea e as disposicións do Estatuto do Tribunal de Xustiza da Unión Europea serán aplicables aos tribunais especializados. O título I do Estatuto e o seu artigo 64 aplicaranse en todo caso aos tribunais especializados.

Artigo III-360.

Se a Comisión considera que un Estado membro incumpriu unha das obrigas que lle incumben en virtude da Constitución, emitirá un ditame motivado ao respecto, despois de ter ofrecido ao dito Estado a posibilidade de presentar as súas observacións.

Se o Estado de que se trate non se atén a este ditame no prazo determinado pola Comisión, esta poderá someter o asunto ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea.

Artigo III-361.

Calquera Estado membro poderá recorrer ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea se considera que outro Estado membro incumpriu unha das obrigas que lle incumben en virtude da Constitución.

Antes de un Estado membro interpor, contra outro Estado membro, un recurso fundado nun suposto incumprimento das obrigas que lle incumben en virtude da Constitución, deberá someter o asunto á Comisión.

A Comisión emitirá un ditame motivado, unha vez que os Estados interesados tivesen a posibilidade de formularen as súas observacións por escrito e oralmente en procedemento contradictorio.

Se a Comisión non emitiu o ditame nun prazo de tres meses a partir da solicitude, a falta de ditame non obstará para que se someta o asunto ao Tribunal.

Artigo III-362.

1. Se o Tribunal de Xustiza da Unión Europea declara que un Estado membro incumpriu unha das obrigas que lle incumben en virtude da Constitución, este Estado estará obrigado a adoptar as medidas necesarias para a execución da sentenza do Tribunal.

2. Se a Comisión considera que o Estado membro afectado non adoptou as medidas necesarias para a execución da sentenza mencionada no número 1, poderá someter o asunto ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea, despois de lle ofrecer a este Estado a posibilidade de presentar as súas observacións. A Comisión indicará o importe da contía fixa ou da multa coercitiva que deba ser pagada polo Estado membro afectado e que considere adaptado ás circunstancias.

Se o Tribunal declara que o Estado membro afectado incumpriu a súa sentenza, poderalle impor o pagamento dunha contía fixa ou dunha multa coercitiva.

Este procedemento entenderase sen prexuízo do artigo III-361.

3. Cando a Comisión presente un recurso perante o Tribunal de Xustiza da Unión Europea en virtude do artigo III-360 por considerar que o Estado membro afectado incumpriu a obriga de informar sobre as medidas de transposición dunha lei marco europea, poderá, se o considera oportuno, indicar o importe da contía fixa ou da multa coercitiva que deba ser pagada por ese Estado e que considere adaptado ás circunstancias.

Se o Tribunal comproba a existencia do incumprimento, poderalle impor ao Estado membro afectado o pagamento dunha contía fixa ou dunha multa coercitiva dentro do límite do importe indicado pola Comisión. A obriga de pagamento producirá efecto na data fixada polo Tribunal na sentenza.

Artigo III-363.

As leis ou os regulamentos europeos do Consello poderánlle atribuír ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea competencia xurisdiccional plena para as sancións que prevexan.

Artigo III-364.

Sen prexuízo das demais disposicións da Constitución, a lei europea poderalle atribuír ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea, na medida que esta determine, a competencia para resolver litixios relativos á aplicación dos actos adoptados en virtude da Constitución polos cales se creen títulos europeos de propiedade intelectual e industrial.

Artigo III-365.

1. O Tribunal de Xustiza da Unión Europea controlará a legalidade das leis e leis marco europeas, dos actos do Consello, da Comisión e do Banco Central Europeo que non sexan recomendacións ou ditames, así como dos actos do Parlamento Europeo e do Consello Europeo destinados a producir efectos xurídicos fronte a terceiros. Controlará tamén a legalidade dos actos dos órganos ou organismos da Unión destinados a producir efectos xurídicos fronte a terceiros.

2. Para efectos do número 1, o Tribunal de Xustiza da Unión Europea será competente para se pronunciar sobre os recursos por incompetencia, vicios substanciais de forma, violación da Constitución ou de calquera norma xurídica relativa á súa execución, ou desviación de poder, interpostos por un Estado membro, o Parlamento Europeo, o Consello ou a Comisión.

3. O Tribunal de Xustiza da Unión Europea será competente, nas condicións recollidas nos números 1 e 2, para se pronunciar sobre os recursos interpostos polo Tribunal de Contas, o Banco Central Europeo e o Comité das Rexións co fin de salvagardar as prerrogativas destes.

4. Toda persoa física ou xurídica poderá interpor recurso, nas condicións establecidas nos números 1 e 2, contra os actos dos cales sexa destinataria ou que a afecten directa e individualmente e contra os actos regulamentarios que a afecten directamente e que non inclúan medidas de execución.

5. Os actos que crean os órganos e organismos da Unión poderán prever condicións e procedementos específicos para os recursos presentados por persoas físicas ou xurídicas contra actos destes órganos ou organismos destinados a producir efectos xurídicos fronte a eles.

6. Os recursos previstos neste artigo deberanse interpor no prazo de dous meses a partir, segundo os casos, da publicación do acto, da súa notificación ao demandante ou, no seu defecto, desde o día en que este tivese coñecemento del.

Artigo III-366.

Se o recurso é fundado, o Tribunal de Xustiza da Unión Europea declarará nulo e sen valor nin efecto ningún o acto impugnado.

Non obstante, indicará, se o considera necesario, aqueles efectos do acto declarado nulo que deban ser considerados como definitivos.

Artigo III-367.

Se, en violación da Constitución, o Parlamento Europeo, o Consello Europeo, o Consello, a Comisión ou o Banco Central Europeo se absteñen de se pronunciar, os Estados membros e as demais institucións da Unión poderán recorrer ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea para que declare esta violación. Este artigo aplicarase, nas mesmas condicións, aos órganos e organismos da Unión que se absteñan de pronunciarse.

Este recurso soamente será admisible se a institución, órgano ou organismo de que se trate foi requirido previamente para que actúe. Se, transcorrido un prazo de dous meses a partir deste requirimento, a institución, órgano ou organismo non definiu a súa posición, o recurso poderá ser interposto dentro dun novo prazo de dous meses.

Toda persoa física ou xurídica poderá recorrer en queixa ao Tribunal, nas condicións fixadas nos parágrafos primeiro e segundo, por non lle ter dirixido unha das institucións, órganos ou organismos da Unión un acto distinto dunha recomendación ou dun ditame.

Artigo III-368.

A institución, órgano ou organismo de que emane o acto anulado, ou cuxa abstención fose declarada contraria á Constitución, estará obrigado a adoptar as medidas necesarias para a execución da sentenza do Tribunal de Xustiza da Unión Europea.

Esta obriga enténdese sen prexuízo da que poida resultar da aplicación do segundo parágrafo do artigo III-431.

Artigo III-369.

O Tribunal de Xustiza da Unión Europea será competente para se pronunciar, con carácter pre-xudicial, sobre:

- a) a interpretación da Constitución;
- b) a validez e interpretación dos actos adoptados polas institucións, órganos ou organismos da Unión.

Cando se suscite unha cuestión deste tipo perante un órgano xurisdiccional dun dos Estados membros, este órgano poderalle pedir ao Tribunal que se pronuncie sobre ela, se considera necesaria unha decisión ao respecto para poder xulgar a causa.

Cando se suscite unha cuestión deste tipo nun asunto pendente perante un órgano xurisdiccional nacional cuxas resolucións non sexan susceptibles de ulterior recurso xudicial de dereito interno, este órgano estará obrigado a someter a cuestión ao Tribunal.

Cando se suscite unha cuestión deste tipo nun asunto pendente perante un órgano xurisdiccional nacional en relación cunha persoa privada de liberdade, o Tribunal pronunciarase coa maior brevidade.

Artigo III-370.

O Tribunal de Xustiza da Unión Europea será competente para coñecer dos litixios relativos á reparación dos danos a que se refiren o segundo e o terceiro parágrafo do artigo III-431.

Artigo III-371.

O Tribunal de Xustiza será competente para se pronunciar sobre a legalidade dun acto adoptado polo Consello Europeo ou polo Consello en virtude do artigo I-59, soamente a pedimento do Estado membro obxecto da constatación do Consello Europeo ou do Consello e unicamente no que se refire ao respecto das disposicións de procedemento establecidas no citado artigo.

Esta petición deberase presentar no prazo dun mes a partir da constatación. O Tribunal pronunciarase no prazo dun mes a partir da data da petición.

Artigo III-372.

O Tribunal de Xustiza da Unión Europea será competente para se pronunciar sobre calquera litixio entre a Unión e os seus axentes dentro dos límites e nas condicións que determinen o Estatuto dos funcionarios da Unión e o réxime aplicable aos outros axentes da Unión.

Artigo III-373.

O Tribunal de Xustiza da Unión Europea será competente, dentro dos límites que se expoñen a continuación, para coñecer dos litixios relativos:

- a) ao cumprimento das obrigas dos Estados membros que derivan dos Estatutos do Banco Europeo de Investimentos. O Consello de Administración do Banco terá, a este respecto, os poderes que o artigo III-360 lle recoñece á Comisión;
- b) aos acordos do Consello de Gobernadores do Banco Europeo de Investimentos. Calquera Estado membro, a Comisión e o Consello de Administración do Banco poderán interpor recurso nesta materia, nas condicións fixadas no artigo III-365;

c) aos acordos do Consello de Administración do Banco Europeo de Investimentos. Só poderán interpor recurso contra tales acordos os Estados membros ou a Comisión, nas condicións fixadas no artigo III-365 e unicamente por vicio de forma no procedemento establecido nos números 2, 5, 6 e 7 do artigo 19 dos Estatutos do Banco;

d) ao cumprimento por parte dos bancos centrais nacionais das obrigas que derivan da Constitución e dos Estatutos do Sistema Europeo de Bancos Centrais e do Banco Central Europeo. O Consello de Goberno do Banco Central Europeo disporá a este respecto, fronte aos bancos centrais nacionais, dos poderes que o artigo III-360 lle recoñece á Comisión respecto dos Estados membros. Se o Tribunal de Xustiza da Unión Europea declara que un banco central nacional incumpriu unha das obrigas que lle incumben en virtude da Constitución, este banco estará obrigado a adoptar as medidas necesarias para a execución da sentenza do Tribunal.

Artigo III-374.

O Tribunal de Xustiza da Unión Europea será competente para se pronunciar en virtude dunha cláusula compromisoria contida nun contrato de dereito público ou de dereito privado celebrado pola Unión ou pola súa conta.

Artigo III-375.

1. Sen prexuízo das competencias que a Constitución lle atribúe ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea, os litixios en que a Unión sexa parte non poderán ser, por tal motivo, subtraídos á competencia das xurisdicións nacionais.

2. Os Estados membros comprométese a non someter as controversias relativas á interpretación ou aplicación da Constitución a un procedemento de solución distinto dos establecidos nela.

3. O Tribunal de Xustiza será competente para se pronunciar sobre calquera controversia entre Estados membros relacionada co obxecto da Constitución, se esta controversia se lle somete en virtude dun compromiso.

Artigo III-376.

O Tribunal de Xustiza da Unión Europea non será competente para se pronunciar respecto dos artigos I-40 e I-41, das disposicións do capítulo II do título V relativas á política exterior e de seguranza común e do artigo III-293 na medida en que se refira á política exterior e de seguranza común.

Non obstante, o Tribunal de Xustiza será competente para controlar a observancia do artigo III-308 e para se pronunciar sobre os recursos interpostos nas condicións recollidas no número 4 do artigo III-365 e relativos ao control da legalidade das decisións europeas que establezan medidas restritivas fronte a persoas físicas ou xurídicas adoptadas polo Consello en virtude do capítulo II do título V.

Artigo III-377.

No exercicio das súas atribucións respecto das disposicións das seccións 4 e 5 do capítulo IV do título III relativas ao espazo de liberdade, seguranza e xustiza, o Tribunal de Xustiza da Unión Europea non será competente para comprobar a validez ou proporcionalidade de operacións efectuadas pola policía ou outros servizos con funcións coercitivas dun Estado membro, nin para se

pronunciar sobre o exercicio das responsabilidades que lles incumben aos Estados membros respecto do mantemento da orde pública e da salvagarda da seguranza interior.

Artigo III-378.

Aínda que expirase o prazo previsto no número 6 do artigo III-365, calquera das partes dun litixio en que se cuestione un acto de alcance xeral adoptado por unha institución, órgano ou organismo da Unión poderá recorrer ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea alegando a inaplicabilidade deste acto polos motivos previstos no número 2 do artigo III-365.

Artigo III-379.

1. Os recursos interpostos perante o Tribunal de Xustiza da Unión Europea non terán efecto suspensivo. Non obstante, o Tribunal poderá, se considera que as circunstancias así o exixen, ordenar a suspensión da execución do acto impugnado.

2. O Tribunal de Xustiza da Unión Europea poderá ordenar as medidas provisionais necesarias nos asuntos de que estea coñecendo.

Artigo III-380.

As sentenzas do Tribunal de Xustiza da Unión Europea terán forza executiva nas condicións fixadas no artigo III-401.

Artigo III-381.

O Estatuto do Tribunal de Xustiza da Unión Europea establecerase nun protocolo.

As disposicións do Estatuto, con excepción do seu título I e do seu artigo 64, poderanse modificar mediante lei europea, que se adoptará quer a pedimento do Tribunal de Xustiza e tras a consulta á Comisión, quer por proposta da Comisión e logo de consulta ao Tribunal de Xustiza.

Subsección 6.ª O Banco Central Europeo

Artigo III-382.

1. O Consello de Goberno do Banco Central Europeo estará formado polos membros do Comité Executivo do Banco Central Europeo e os gobernadores dos bancos centrais nacionais dos Estados membros que non estean acollidos a unha excepción de acordo co artigo III-197.

2. O Comité Executivo estará composto polo presidente, o vicepresidente e outros catro membros.

O presidente, o vicepresidente e os demais membros do Comité Executivo serán nomeados polo Consello Europeo, por maioría cualificada, de entre persoas de recoñecido prestixio e experiencia profesional en asuntos monetarios ou bancarios, por recomendación do Consello e logo de consulta ao Parlamento Europeo e ao Consello de Goberno do Banco Central Europeo.

O seu mandato terá unha duración de oito anos e non será renovable.

Só poderán ser membros do Comité Executivo os nacionais dos Estados membros.

Artigo III-383.

1. O presidente do Consello e un membro da Comisión poderán participar, sen dereito a voto, nas reunións do Consello de Goberno do Banco Central Europeo.

O presidente do Consello poderá someter unha moción á deliberación do Consello de Goberno do Banco Central Europeo.

2. Convidarase o presidente do Banco Central Europeo a que participe nas reunións do Consello en que se delibere sobre cuestións relativas aos obxectivos e funcións do Sistema Europeo de Bancos Centrais.

3. O Banco Central Europeo remitirá un informe anual sobre as actividades do Sistema Europeo de Bancos Centrais e sobre a política monetaria do ano precedente e do ano en curso ao Parlamento Europeo, ao Consello Europeo, ao Consello e á Comisión. O presidente do Banco Central Europeo presentarlle este informe ao Parlamento Europeo, que poderá celebrar un debate xeral baseándose nel, e ao Consello.

O presidente do Banco Central Europeo e os demais membros do Comité Executivo, a pedido do Parlamento Europeo ou por propia iniciativa, poderán comparecer perante os órganos competentes do Parlamento Europeo.

Subsección 7.ª O Tribunal de Contas

Artigo III-384.

1. O Tribunal de Contas examinará as contas da totalidade dos ingresos e os gastos da Unión. Examinará tamén as contas da totalidade dos ingresos e os gastos de calquera órgano ou organismo creado pola Unión na medida en que o acto que cree ese órgano ou organismo non exclúa tal exame.

O Tribunal de Contas presentarlle ao Parlamento Europeo e ao Consello unha declaración sobre a fiabilidade das contas e a legalidade e regularidade das operacións correspondentes, que será publicada no Diario Oficial da Unión Europea. Esta declaración poderase completar con observacións específicas sobre cada un dos ámbitos principais da actividade da Unión.

2. O Tribunal de Contas examinará a legalidade e a regularidade dos ingresos e gastos e garantirá unha boa xestión financeira. Ao facelo, informará, en particular, de calquera irregularidade.

O control dos ingresos efectuarase a partir das liquidacións e as cantidades entregadas á Unión.

O control dos gastos efectuarase a partir dos compromisos asumidos e os pagamentos realizados.

Ambos os controis se poderán efectuar antes do peche das contas do exercicio orzamentario considerado.

3. O control levarase a cabo sobre a documentación contable e, en caso necesario, nas dependencias correspondentes das outras institucións, así como nas dependencias de calquera órgano ou organismo que xestione ingresos ou gastos en nome da Unión e nos Estados membros, incluídas as dependencias de calquera persoa física ou xurídica que perciba fondos do Orzamento. Nos Estados membros, o control efectuarase en colaboración coas institucións nacionais de control ou, se estas non posúen as competencias necesarias, cos servizos nacionais competentes. O Tribunal de Contas e as institucións nacionais de control dos Estados membros cooperarán con espírito de confianza e respectando a súa independencia. Tales institucións ou servizos comunicaranlle ao Tribunal de Contas se teñen a intención de participar no mencionado control.

As demais institucións, calquera órgano ou organismo que xestione ingresos ou gastos en nome da Unión, calquera persoa física ou xurídica que perciba fondos do Orzamento e as institucións nacionais de control ou, se estas non posúen as competencias necesarias, os servizos nacionais competentes, comunicaranlle ao Tribunal de Contas, por instancia deste, calquera documento ou información necesario para o cumprimento da súa función.

Respecto á actividade do Banco Europeo de Investimentos na xestión dos ingresos e gastos da Unión, o dereito de acceso do Tribunal de Contas ás informacións que posúe o Banco rexeráse por un acordo celebrado entre o Tribunal de Contas, o Banco e a Comisión. Na falta deste acordo, o Tribunal de Contas terá, non obstante, acceso ás informacións necesarias para o control dos ingresos e gastos da Unión xestionados polo Banco.

4. O Tribunal de Contas elaborará un informe anual despois do peche de cada exercicio. Este informe será transmitido ás institucións e publicado no Diario Oficial da Unión Europea, xunto coas respostas destas institucións ás observacións do Tribunal de Contas.

O Tribunal de Contas poderá, ademais, presentar en calquera momento as súas observacións, que poderán consistir en informes especiais, sobre cuestións particulares e emitir ditames por instancia dunha das demais institucións.

O Tribunal de Contas aprobará os seus informes anuais, informes especiais ou ditames por maioría dos membros que o compoñen. Non obstante, poderá crear no seu seo salas para aprobar determinados tipos de informes ou de ditames nas condicións establecidas polo seu regulamento interno.

O Tribunal de Contas asistirá o Parlamento Europeo e o Consello no exercicio da súa función de control da execución do Orzamento.

O Tribunal de Contas adoptará o seu regulamento interno. Este regulamento someterase á aprobación do Consello.

Artigo III-385.

1. Os membros do Tribunal de Contas serán elixidos de entre personalidades que pertencen ou teñan pertencido nos seus respectivos Estados ás institucións de control externo ou que estean especialmente cualificadas para esta función. Deberán ofrecer plenas garantías de independencia.

2. Os membros do Tribunal de Contas serán nomeados para un período de seis anos. O seu mandato será renovable. O Consello adoptará mediante decisión europea a lista de membros establecida de conformidade coas propostas presentadas por cada Estado membro. Pronunciarase logo de consulta ao Parlamento Europeo.

Os membros do Tribunal de Contas designarán de entre eles o seu presidente para un período de tres anos. O seu mandato será renovable.

3. No desempeño das súas funcións, os membros do Tribunal de Contas non solicitarán nin aceptarán instrucións de ningún Goberno nin de ningún organismo. Absteranse de todo acto incompatible coas súas funcións.

4. Os membros do Tribunal de Contas non poderán exercer, mentres dure o seu mandato, ningunha outra actividade profesional, retribuída ou non. Ao asumiren as súas funcións, comprometeranse solemnemente a respectar, mentres dure o seu mandato e mesmo despois de finalizar este, as obrigas derivadas do seu cargo, en particular, os deberes de integridade e discreción en canto á aceptación, unha vez terminado o seu mandato, de determinadas funcións ou beneficios.

5. Á parte dos casos de renovación periódica e falecemento, o mandato dos membros do Tribunal de Contas concluirá individualmente por dimisión voluntaria ou destitución declarada polo Tribunal de Xustiza de conformidade co disposto no número 6.

O interesado será substituído polo resto do seu mandato.

Agás en caso de destitución, os membros do Tribunal de Contas permanecerán no seu cargo ata a súa substitución.

6. Os membros do Tribunal de Contas só poderán ser apartados das súas funcións ou privados do seu dereito á pensión, ou de calquera outro beneficio substitutivo, se o Tribunal de Xustiza, por instancia do Tribunal de Contas, declara que deixan de reunir as condicións requiridas ou de cumprir as obrigas derivadas do seu cargo.

SECCIÓN 2.ª ÓRGANOS CONSULTIVOS DA UNIÓN

Subsección 1.ª O Comité das Rexións

Artigo III-386.

O número de membros do Comité das Rexións non excederá trescentos cincuenta. O Consello adoptará por unanimidade, por proposta da Comisión, unha decisión europea que estableza a composición do Comité.

Os membros do Comité, ben como un número igual de suplentes, serán nomeados para un período de cinco anos. O seu mandato será renovable. Ningún membro do Comité poderá ser asemade membro do Parlamento Europeo.

O Consello adoptará mediante decisión europea a lista de membros e suplentes establecida de conformidade coas propostas presentadas por cada Estado membro.

Ao termo do mandato mencionado no número 2 do artigo I-32 en virtude do cal fosen propostos, o mandato dos membros do Comité concluirá automaticamente e serán substituídos, polo mesmo procedemento, polo resto do dito mandato.

Artigo III-387.

O Comité das Rexións designará de entre os seus membros o presidente e a Mesa para un período de dous anos e medio.

O Comité será convocado polo seu presidente, por instancia do Parlamento Europeo, do Consello ou da Comisión. Tamén se poderá reunir por propia iniciativa.

O Comité aprobará o seu regulamento interno.

Artigo III-388.

O Comité das Rexións será consultado polo Parlamento Europeo, polo Consello ou pola Comisión nos casos previstos pola Constitución e en todos os outros en que unha das ditas institucións o considere oportuno, en particular aqueles que afecten a cooperación transfronteiriza.

De o consideraren necesario, o Parlamento Europeo, o Consello ou a Comisión fixaranlle ao Comité un prazo para a presentación do seu ditame, que non poderá ser inferior a un mes a partir da data da notificación que, para tal fin, se lle envíe ao presidente. Transcorrido o prazo fixado sen se ter recibido o ditame, poderase prescindir del.

Cando o Comité Económico e Social sexa consultado, o Parlamento Europeo, o Consello ou a Comisión informarán o Comité das Rexións desta solicitude de ditame. O Comité das Rexións poderá emitir un ditame ao respecto cando considere que hai en xogo intereses rexionais específicos. Tamén poderá emitir un ditame por propia iniciativa.

O ditame do Comité será remitido ao Parlamento Europeo, ao Consello e á Comisión, xunto coa acta das súas deliberacións.

Subsección 2.ª O Comité Económico e Social

Artigo III-389.

O número de membros do Comité Económico e Social non excederá trescentos cincuenta. O Consello adoptará por unanimidade, por proposta da Comisión, unha decisión europea que estableza a composición do Comité.

Artigo III-390.

Os membros do Comité Económico e Social serán nomeados para un período de cinco anos. O seu mandato será renovable. .

O Consello adoptará mediante decisión europea a lista de membros establecida de conformidade coas propostas presentadas por cada Estado membro.

O Consello pronunciarase logo de consulta á Comisión. Poderá obter a opinión das organizacións europeas representativas dos diferentes sectores económicos e sociais e da sociedade civil interesados nas actividades da Unión.

Artigo III-391.

O Comité Económico e Social designará de entre os seus membros o presidente e a Mesa para un período de dous anos e medio.

O Comité será convocado polo seu presidente, por instancia do Parlamento Europeo, do Consello ou da Comisión. Tamén se poderá reunir por propia iniciativa.

O Comité aprobará o seu regulamento interno.

Artigo III-392.

O Comité Económico e Social será consultado polo Parlamento Europeo, polo Consello ou pola Comisión nos casos previstos pola Constitución. Estas institucións poderano consultar en calquera outro caso en que o consideren oportuno. Poderá así mesmo emitir un ditame por propia iniciativa.

De o consideraren necesario, o Parlamento Europeo, o Consello ou a Comisión fixaranlle ao Comité un prazo para a presentación do seu ditame, que non poderá ser inferior a un mes a partir da data da notificación que, para tal fin, se lle envíe ao presidente. Transcorrido o prazo fixado sen se ter recibido o ditame, poderase prescindir del.

O ditame do Comité seralles remitido ao Parlamento Europeo, ao Consello e á Comisión, xunto coa acta das súas deliberacións.

SECCIÓN 3.ª O BANCO EUROPEO DE INVESTIMENTOS

Artigo III-393.

- Banco Europeo de Investimentos terá personalidade xurídica.
- seus membros son os Estados membros.
- Estatutos do Banco Europeo de Investimentos figuran nun protocolo.

Unha lei europea do Consello poderá modificar os Estatutos do Banco Europeo de Investimentos. O Consello pronunciarase por unanimidade, quer por petición do Banco Europeo de Investimentos e logo de consulta ao Parlamento Europeo e á Comisión, quer por proposta da Comisión e logo de consulta ao Parlamento Europeo e ao Banco Europeo de Investimentos.

Artigo III-394.

O Banco Europeo de Investimentos terá como función contribuír ao desenvolvemento equilibrado e estable do mercado interior en interese da Unión, recorrendo aos mercados de capitais e aos seus propios recursos. Con este fin, o Banco facilitará, en especial mediante a concesión de préstamos e garantías e sen perseguir fins lucrativos, o financiamento, en todos os sectores da economía, dos proxectos seguintes:

- a) proxectos para o desenvolvemento das rexións menos desenvolvidas;
- b) proxectos destinados á modernización ou reconversión de empresas ou á creación de novas actividades necesarias para o establecemento ou o funcionamento do mercado interior que, pola súa amplitude ou natureza, non poidan ser enteiramente financiados cos diversos medios de financiamento existentes en cada Estado membro;
- c) proxectos de interese común a varios Estados membros que, pola súa amplitude ou natureza, non poidan ser enteiramente financiados cos diversos medios de financiamento existentes en cada Estado membro.

No cumprimento da súa función, o Banco Europeo de Investimentos facilitará o financiamento de programas de investimento en combinación con intervencións dos fondos con finalidade estrutural e outros instrumentos financeiros da Unión.

SECCIÓN 4.ª DISPOSICIÓN COMÚNS ÁS INSTITUCIÓNS, ÓRGANOS E ORGANISMOS DA UNIÓN

Artigo III-395.

1. Cando, en virtude da Constitución, o Consello se pronuncie por proposta da Comisión, unicamente poderá modificar esta proposta por unanimidade, salvo nos casos recollidos no artigo I-55, o artigo I-56, os números 10 e 13 do artigo III-396, o artigo III-404 e o número 2 do artigo III-405.

2. Mentres o Consello non se pronuncie, a Comisión poderá modificar a súa proposta mentres duren os procedementos conducentes á adopción dun acto da Unión.

Artigo III-396.

1. Cando, en virtude da Constitución, as leis ou leis marco europeas se adopten polo procedemento legislativo ordinario, aplicaranse as seguintes disposicións.

2. A Comisión presentaralles unha proposta ao Parlamento Europeo e ao Consello.

Primeira lectura

3. O Parlamento Europeo aprobará a súa posición en primeira lectura e transmitiralla ao Consello.

4. De o Consello aprobar a posición do Parlamento Europeo, adoptarase o acto de que se trate na formulación correspondente á posición do Parlamento Europeo.

5. De o Consello non aprobar a posición do Parlamento Europeo, adoptará a súa posición en primeira lectura e transmitiralla ao Parlamento Europeo.

6. O Consello informará cumpridamente o Parlamento Europeo das razóns que o levaron a adoptar a súa posición en primeira lectura. A Comisión informará cumpridamente da súa posición o Parlamento Europeo.

Segunda lectura

7. Se, nun prazo de tres meses a partir da dita transmisión, o Parlamento Europeo:

a) aproba a posición do Consello en primeira lectura ou non toma ningunha decisión, o acto de que se trate considerase adoptado na formulación correspondente á posición do Consello;

b) rexeita, por maioría dos membros que o compoñen, a posición do Consello en primeira lectura, o acto proposto considerase non adoptado;

c) propón, por maioría dos membros que o compoñen, emendas á posición do Consello en primeira lectura, o texto así modificado será transmitido ao Consello e á Comisión, que ditaminarán sobre esas emendas.

8. Se, nun prazo de tres meses a partir da recepción das emendas do Parlamento Europeo, o Consello, por maioría cualificada,

a) aproba todas estas emendas, o acto de que se trate considerase adoptado;

b) non aproba todas as emendas, o presidente do Consello, de acordo co presidente do Parlamento Europeo, convocará o Comité de Conciliación nun prazo de seis semanas.

9. O Consello pronunciarase por unanimidade sobre as emendas que fosen obxecto dun ditame negativo da Comisión.

Conciliación

10. O Comité de Conciliación, que estará composto polos membros do Consello ou os seus representantes e por un número igual de membros que representen o Parlamento Europeo, terá por misión acadar, no prazo de seis semanas a partir da súa convocatoria, un acordo por maioría cualificada dos membros do Consello ou os seus representantes e por maioría dos membros que representen o Parlamento Europeo, sobre un texto conxunto baseado nas posicións do Parlamento Europeo e do Consello en segunda lectura.

11. A Comisión participará nos traballos do Comité de Conciliación e tomará todas as iniciativas necesarias para propiciar unha aproximación entre as posicións do Parlamento Europeo e do Consello.

12. Se, nun prazo de seis semanas a partir da súa convocatoria, o Comité de Conciliación non aproba un texto conxunto, o acto proposto considerase non adoptado.

Terceira lectura

13. Se, neste prazo, o Comité de Conciliación aproba un texto conxunto, o Parlamento Europeo e o Consello disporán cada un de seis semanas a partir da dita aprobación para adoptaren o acto de que se trate conforme o devandito texto, pronunciándose o Parlamento Europeo por maioría dos votos emitidos e o Consello por maioría cualificada. No seu defecto, o acto proposto considerarase non adoptado.

14. Os períodos de tres meses e de seis semanas a que se refire este artigo poderanse ampliar, como máximo, en un mes e dúas semanas respectivamente, por iniciativa do Parlamento Europeo ou do Consello.

Disposicións particulares

15. Cando, nos casos previstos pola Constitución, unha lei ou lei marco europea se somea ao procedemento lexislativo ordinario por iniciativa dun grupo de Estados membros, por recomendación do Banco Central Europeo ou por instancia do Tribunal de Xustiza, non se aplicarán o número 2, a segunda frase do número 6 nin o número 9.

Nestes casos, o Parlamento Europeo e o Consello transmitiránlle á Comisión o proxecto de acto, así como as súas posicións en primeira e segunda lecturas. O Parlamento Europeo ou o Consello poderán pedir o ditame da Comisión ao longo de todo o procedemento e a Comisión poderá ditaminar así mesmo por propia iniciativa. A Comisión tamén poderá, se o considera necesario, participar no Comité de Conciliación de conformidade co número 11.

Artigo III-397.

O Parlamento Europeo, o Consello e a Comisión levarán a cabo consultas recíprocas e organizarán de común acordo a forma da súa cooperación. Para tal efecto e dentro do respecto da Constitución, poderán celebrar acordos interinstitucionais que poderán ter carácter vinculante.

Artigo III-398.

1. No cumprimento das súas funcións, as institucións, órganos e organismos da Unión apoiaranse nunha Administración europea aberta, eficaz e independente.

2. Dentro do respecto do Estatuto e do réxime adoptados de acordo co artigo III-427, a lei europea establecerá as disposicións para tal efecto.

Artigo III-399.

1. As institucións, órganos e organismos da Unión garantirán a transparencia dos seus traballos e adoptarán nos seus regulamentos internos, en aplicación do artigo I-50, as disposicións particulares relativas ao acceso do público aos seus documentos. O Tribunal de Xustiza da Unión Europea, o Banco Central Europeo e o Banco Europeo de Investimentos só estarán suxeitos ao número 3 do artigo I-50 e a este artigo cando exerzan funcións administrativas.

2. O Parlamento Europeo e o Consello velarán por que se fagan públicos os documentos relativos aos procedementos lexislativos nas condicións establecidas pola lei europea recollida no número 3 do artigo I-50.

Artigo III-400.

1. O Consello adoptará regulamentos e decisións europeas que fixen:

a) os soldos, axudas de custo e pensións do presidente do Consello Europeo, do presidente da Comisión, do ministro de Asuntos Exteriores da Unión, dos membros da Comisión, dos presidentes, membros e secretarios do Tribunal de Xustiza da Unión Europea e do secretario xeral do Consello;

b) as condicións de emprego, nomeadamente os soldos, axudas de custo e pensións do presidente e dos membros do Tribunal de Contas;

c) calquera outro emolumento de carácter retributivo das persoas mencionadas nas alíneas a) e b).

2. O Consello adoptará regulamentos e decisións europeas que fixen as axudas de custo dos membros do Comité Económico e Social.

Artigo III-401.

Os actos do Consello, da Comisión ou do Banco Central Europeo que lles imponían unha obriga pecuniaria a persoas distintas dos Estados membros serán títulos executivos.

A execución forzosa rexerese polas normas de procedemento civil vixentes no Estado membro en cuxo territorio se leve a cabo. A orde de execución será consignada, sen máis control que o da comprobación da autenticidade do título, pola autoridade nacional que o Goberno de cada Estado membro designe para tal efecto e cuxo nome lles deberá comunicar á Comisión e ao Tribunal de Xustiza da Unión Europea.

Cumpridas estas formalidades por petición do interesado, este poderá promover a execución forzosa conforme a lexislación nacional, recorrendo directamente á autoridade competente.

A execución forzosa só poderá ser suspendida en virtude dunha decisión do Tribunal de Xustiza da Unión Europea. Non obstante, o control da regularidade das medidas de execución será competencia dos órganos xurisdiccionais nacionais.

CAPÍTULO II

Disposicións financeiras

SECCIÓN 1.ª MARCO FINANCEIRO PLURIANUAL

Artigo III-402.

1. O marco financeiro plurianual establecerase para un período non inferior a cinco anos, de conformidade co artigo I-55.

2. O marco financeiro fixará os importes dos límites máximos anuais de créditos para compromisos, por categoría de gastos, e do límite máximo anual de créditos para pagamentos. As categorías de gastos, cuxo número deberá ser limitado, corresponderán aos grandes sectores de actividade da Unión.

3. O marco financeiro establecerá todas as outras disposicións axeitadas para o bo desenvolvemento do procedemento orzamentario anual.

4. Se, ao vencer o marco financeiro anterior, non se adoptou unha lei europea do Consello que establece un novo marco financeiro, prorrogaranse os límites máximos e as demais disposicións correspondentes ao último ano daquel ata que se adopte esa lei.

5. Durante o procedemento conducente á adopción do marco financeiro, o Parlamento Europeo, o Consello e a Comisión adoptarán todas as medidas necesarias para facilitar a finalización do procedemento.

SECCIÓN 2.ª ORZAMENTO ANUAL DA UNIÓN

Artigo III-403.

O exercicio orzamentario comezará o 1 de xaneiro e finalizará o 31 de decembro.

Artigo III-404.

A lei europea establecerá o Orzamento anual da Unión conforme as seguintes disposicións:

1. Cada institución elaborará, antes do 1 de xullo, un estado de previsións dos seus gastos para o exercicio orzamentario seguinte. A Comisión reunirá estas previsións nun proxecto de Orzamento, que poderá conter previsións diverxentes.

Este proxecto comprenderá unha previsión de ingresos e unha previsión de gastos.

2. A Comisión presentaralles ao Parlamento Europeo e ao Consello unha proposta que conteña o proxecto de Orzamento, como máis tarde o 1 de setembro do ano que precede o da súa execución.

A Comisión poderá modificar o proxecto de Orzamento durante o procedemento, ata a convocatoria do Comité de Conciliación previsto no número 5.

3. O Consello adoptará a súa posición sobre o proxecto de Orzamento e transmitirla ao Parlamento Europeo, como máis tarde o 1 de outubro do ano que precede o da execución do Orzamento. Informará cumpridamente o Parlamento Europeo das razóns que o levaron a adoptar a súa posición.

4. Se, nun prazo de corenta e dous días desde esa transmisión, o Parlamento Europeo:

- a) aproba a posición do Consello, a lei europea que establece o Orzamento considerarase adoptada;
- b) non se pronuncia, a lei europea que establece o Orzamento considerarase adoptada;
- c) aproba emendas por maioría dos membros que o compoñen, o proxecto así emendado seralles transmitido ao Consello e á Comisión. O presidente do Parlamento Europeo, de acordo co presidente do Consello, convocará sen demora o Comité de Conciliación. Non obstante, se nun prazo de dez días a partir da transmisión do proxecto o Consello lle comunica ao Parlamento Europeo que aproba todas as súas emendas, o Comité de Conciliación non se reunirá.

5. O Comité de Conciliación, que estará composto polos membros do Consello ou os seus representantes e por un número igual de membros que representen o Parlamento Europeo, terá por misión acadar, nun prazo de vinte e un días a partir da súa convocatoria, un acordo por maioría cualificada dos membros do Consello ou os seus representantes e por maioría dos membros que representen o Parlamento Europeo, sobre un texto conxunto baseado nas posicións do Parlamento Europeo e do Consello.

A Comisión participará nos traballos do Comité de Conciliación e tomará todas as iniciativas necesarias para propiciar unha aproximación entre as posicións do Parlamento Europeo e do Consello.

6. Se, no prazo de vinte e un días mencionado no número 5, o Comité de Conciliación acada un acordo sobre un texto conxunto, o Parlamento Europeo e o Consello disporán cada un de catorce días a partir da data do devandito acordo para aprobaren o texto conxunto.

7. Se, no prazo de catorce días mencionado no número 6:

a) o Parlamento Europeo e o Consello aproban o texto conxunto ou non adoptan ningunha decisión, ou se unha destas institucións aproba o texto conxunto mentres que a outra non adopta ningunha decisión, a lei europea que establece o Orzamento considerarase definitivamente adoptada de conformidade co texto conxunto, ou ben

b) o Parlamento Europeo, por maioría dos membros que o compoñen, e o Consello rexeitan o texto conxunto, ou se unha destas institucións rexeita o texto conxunto mentres que a outra non adopta ningunha decisión, a Comisión presentará un novo proxecto de Orzamento, ou ben

c) o Parlamento Europeo, por maioría dos membros que o compoñen, rexeita o texto conxunto mentres que o Consello o aproba, a Comisión presentará un novo proxecto de Orzamento, ou ben

d) o Parlamento Europeo aproba o texto conxunto mentres que o Consello o rexeita, o Parlamento Europeo poderá, nun prazo de catorce días a partir da data do rexeitamento do Consello, decidir por maioría dos membros que o compoñen e tres quintas partes dos votos emitidos que confirma na súa totalidade ou en parte as emendas a que se refire a alínea c) do número 4. Se non se confirma unha emenda do Parlamento Europeo, manterase a posición adoptada no Comité de Conciliación con respecto á partida orzamentaria obxecto da emenda. A lei europea que establece o Orzamento considerarase definitivamente adoptada sobre a dita base.

8. Se, no prazo de vinte e un días mencionado no número 5, o Comité de Conciliación non acada un acordo sobre un texto conxunto, a Comisión presentará un novo proxecto de Orzamento.

9. Concluído o procedemento establecido neste artigo, o presidente do Parlamento Europeo declarará que a lei europea que establece o Orzamento quedou definitivamente adoptada.

10. Cada institución exercerá as competencias que lle atribúe este artigo dentro do respecto da Constitución e dos actos adoptados en virtude desta, en particular en materia de recursos propios da Unión e de equilibrio entre os ingresos e os gastos.

Artigo III-405.

1. Se a lei europea que establece o Orzamento non está definitivamente adoptada ao se iniciar un exercicio orzamentario, os gastos poderanse efectuar mensualmente por capítulos de conformidade coa lei europea referida no artigo III-412, dentro do límite da doceava parte dos créditos consignados no capítulo correspondente do Orzamento do exercicio precedente, sen que se poida superar a doceava parte dos créditos previstos no mesmo capítulo do proxecto de Orzamento.

2. O Consello poderá adoptar, por proposta da Comisión e respectando as demais condicións establecidas no número 1, unha decisión europea que autorice gastos que excedan a doceava parte, de conformidade coa lei europea a que se refire o artigo III-412. Transmitiralle inmediatamente esta decisión ao Parlamento Europeo.

Esta decisión europea deberá prever as medidas necesarias en materia de recursos para a aplicación deste artigo, respectando as leis europeas recollidas nos números 3 e 4 do artigo I-54.

A devandita decisión entrará en vigor aos trinta días da súa adopción, a menos que dentro dese prazo o Parlamento Europeo decida, por maioría dos membros que o compoñen, reducir os gastos.

Artigo III-406.

Nas condicións que determine a lei europea a que se refire o artigo III-412, os créditos que non correspondan a gastos de persoal e que queden sen utilizar ao final do exercicio orzamentario só poderán ser prorrogados ata o exercicio seguinte.

Os créditos especificaranse por capítulos, que agruparán os gastos segundo a súa natureza ou destino e que se subdividirán de conformidade coa lei europea a que se refire o artigo III-412.

Os gastos

- do Parlamento Europeo,
- do Consello Europeo e do Consello,
- da Comisión e
- do Tribunal de Xustiza da Unión Europea

figurarán en seccións diferentes do Orzamento, sen prexuízo dun réxime especial para determinados gastos comúns.

SECCIÓN 3.ª EXECUCIÓN DO ORZAMENTO E APROBACIÓN DA XESTIÓN

Artigo III-407.

A Comisión, baixo a súa propia responsabilidade e dentro do límite dos créditos autorizados, executará o Orzamento en cooperación cos Estados membros, de conformidade coa lei europea a que se refire o artigo III-412 e conforme o principio de boa xestión financeira. Os Estados membros cooperarán coa Comisión para garantir que os créditos autorizados se utilicen de acordo con ese principio.

A lei europea a que se refire o artigo III-412 determinará as obrigas de control e auditoría dos Estados membros na execución do Orzamento, así como as responsabilidades que diso derivan. A devandita lei establecerá as responsabilidades e as formas específicas de participación de cada institución na execución dos seus propios gastos.

Dentro do Orzamento, a Comisión poderá transferir créditos entre capítulos ou entre subdivisións, dentro dos límites e nas condicións que estableza a lei europea referida no artigo III-412.

Artigo III-408.

A Comisión presentaralles cada ano ao Parlamento Europeo e ao Consello as contas do exercicio pechado relativas ás operacións do Orzamento. Ademais, remitiralles un balance financeiro do activo e pasivo da Unión.

A Comisión presentaralles así mesmo ao Parlamento Europeo e ao Consello un informe de avaliación das finanzas da Unión baseado nos resultados obtidos, nomeadamente, en relación coas indicacións dadas polo Parlamento Europeo e o Consello en virtude do artigo III-409.

Artigo III-409.

1. O Parlamento Europeo, por recomendación do Consello, aprobará a xestión da Comisión na execución do Orzamento. Para tal efecto, examinará, despois do Consello, as contas, o balance financeiro e o informe de avaliación mencionados no artigo III-408, o informe anual do Tribunal de Contas, xunto coas respostas das institucións controladas ás observacións do Tribunal de Contas, a declaración de fiabilidade a que se refire o segundo parágrafo do número 1 do artigo III-384 e os informes especiais pertinentes do Tribunal de Contas.

2. Antes de aprobar a xestión da Comisión, ou con calquera outra finalidade enmarcada no exercicio das atribucións desta en materia de execución do Orzamento, o Parlamento Europeo poderá pedir a comparecencia da Comisión en relación coa execución dos gastos ou o funcionamento dos sistemas de fiscalización financeira. A Comisión facilitaralle ao Parlamento Europeo, por instancia deste, toda a información necesaria.

3. A Comisión fará todo o necesario para lles dar curso ás observacións que acompañen as decisións de aprobación da xestión e as demais observacións do Parlamento Europeo sobre a execución dos gastos, así como aos comentarios que acompañen as recomendacións de aprobación da xestión adoptadas polo Consello.

4. Por instancia do Parlamento Europeo ou do Consello, a Comisión informará das medidas adoptadas a raíz das ditas observacións e comentarios e, en particular, das instrucións impartidas aos servizos encargados da execución do Orzamento. Eses informes enviaránselle tamén ao Tribunal de Contas.

SECCIÓN 4.ª DISPOSICIÓN COMÚNS**Artigo III-410.**

O marco financeiro plurianual e o Orzamento anual estableceranse en euros.

Artigo III-411.

A Comisión poderá transferir á moeda dun dos Estados membros os activos que posúa na moeda doutro Estado membro, na medida necesaria para que poidan ser utilizados para os fins que lles asigna a Constitución, sempre que informe diso as autoridades competentes dos Estados membros de que se trate. A Comisión evitará, na medida do posible, efectuar tales transferencias se postúe activos dispoñibles ou realizables nas moedas que precise.

A Comisión relacionarase con cada un dos Estados membros de que se trate a través da autoridade que este designe. Para a execución das operacións financeiras, a Comisión recorrerá ao banco de emisión do Estado membro de que se trate ou a outra institución financeira autorizada por este.

Artigo III-412.

1. A lei europea establecerá:

- a) as normas financeiras que determinarán, en particular, as modalidades de adopción e execución do Orzamento, así como as referentes á rendición e censura de contas;
- b) as normas que organizarán o control da responsabilidade dos axentes financeiros, en particular dos ordenadores de pagamentos e dos contables.

A lei europea adoptarase logo de consulta ao Tribunal de Contas.

2. O Consello adoptará, por proposta da Comisión, un regulamento europeo que estableza as modalidades e o procedemento conforme os cales se deberán pór á disposición da Comisión os ingresos orzamentarios previstos no réxime de recursos propios da Unión, así como as medidas que se deban aplicar para lles facer fronte, de ser preciso, ás necesidades de tesouraría. O Consello pronunciarase logo de consulta ao Parlamento Europeo e ao Tribunal de Contas.

3. Ata o 31 de decembro de 2006, o Consello pronunciarase por unanimidade en todos os casos previstos neste artigo.

Artigo III-413.

O Parlamento Europeo, o Consello e a Comisión velarán por que a Unión dispoña dos medios financeiros que lle permitan cumprir as súas obrigas xurídicas fronte a terceiros.

Artigo III-414.

Por iniciativa da Comisión, convocaranse reunións periódicas dos presidentes do Parlamento Europeo, do Consello e da Comisión no marco dos procedementos orzamentarios previstos neste capítulo. Os presidentes adoptarán todas as medidas necesarias para propiciar a concertación e a aproximación das posicións das institucións que presiden co fin de facilitar a aplicación deste capítulo.

SECCIÓN 5.ª LOITA CONTRA A FRAUDE

Artigo III-415.

1. A Unión e os Estados membros combaterán a fraude e toda actividade ilegal que prexudique os intereses financeiros da Unión mediante medidas adoptadas de conformidade con este artigo, que deberán ser disuasorias e ofrecer unha protección eficaz nos Estados membros e nas institucións, órganos e organismos da Unión.

2. Co fin de combater a fraude que prexudique os intereses financeiros da Unión, os Estados membros adoptarán as mesmas medidas que as que adopten para combater a fraude que prexudique os seus propios intereses financeiros.

3. Sen prexuízo doutras disposicións da Constitución, os Estados membros coordinarán as súas accións encamiñadas a protexer os intereses financeiros da Unión contra a fraude. Con este fin, organizarán, xunto coa Comisión, unha colaboración estreita e regular entre as autoridades competentes.

4. A lei ou lei marco europea establecerá as medidas necesarias nos ámbitos da prevención e loita contra a fraude que prexudique os intereses financeiros da Unión, con vistas a ofrecer unha protección eficaz e equivalente nos Estados membros e nas institucións, órganos e organismos da Unión. A lei ou lei marco adoptarase logo de consulta ao Tribunal de Contas.

5. A Comisión, en cooperación cos Estados membros, presentaralles cada ano ao Parlamento Europeo e ao Consello un informe sobre as medidas adoptadas para aplicar este artigo.

CAPÍTULO III

Cooperación reforzada

Artigo III-416.

As cooperación reforzada respectarán a Constitución e o dereito da Unión.

As cooperación reforzada non prexudicarán o mercado interior nin a cohesión económica, social e territorial. Non constituirán un obstáculo nin unha discriminación para os intercambios entre Estados membros, nin provocarán distorsións de competencia entre eles.

Artigo III-417.

As cooperación reforzada respectarán as competencias, os dereitos e as obrigas dos Estados membros que non participen nelas. Estes non impedirán que as apliquen os Estados membros que participen nelas.

Artigo III-418.

1. As cooperación reforzada estarán abertas a todos os Estados membros no momento en que se establezan, sempre e cando se respecten as posibles condicións de participación establecidas na decisión europea de autorización. Tamén o estarán en calquera outro momento, sempre e cando se respecten, ademais das posibles condicións mencionadas, os actos xa adoptados neste marco.

A Comisión e os Estados membros que participen nunha cooperación reforzada procurarán fomentar a participación do maior número posible de Estados membros.

2. A Comisión e, se for caso diso, o ministro de Asuntos Exteriores da Unión, informarán periodicamente o Parlamento Europeo e o Consello sobre a evolución das cooperación reforzada.

Artigo III-419.

1. Os Estados membros que desexen establecer entre si unha cooperación reforzada en calquera dos ámbitos previstos na Constitución, con excepción dos ámbitos de competencia exclusiva e da política exterior e de seguranza común, dirixiranlle á Comisión unha solicitude, na cal precisarán o ámbito de aplicación e os obxectivos da cooperación reforzada prevista. A Comisión poderalle presentar ao Consello unha proposta neste sentido. Se non presenta ningunha proposta, comunicaralles as razóns aos Estados membros interesados.

A autorización para levar a cabo unha cooperación reforzada concederáse mediante unha decisión europea do Consello, que se pronunciará por proposta da Comisión e logo de aprobación do Parlamento Europeo.

2. A solicitude dos Estados membros que desexen establecer entre si unha cooperación reforzada no marco da política exterior e de seguranza común dirixirase ao Consello. Será transmitida ao ministro de Asuntos Exteriores da Unión, para que este ditamine acerca da coherencia da cooperación reforzada prevista coa política exterior e de seguranza común da Unión, así como á Comisión, para que esta ditamine, en particular, sobre a coherencia da cooperación reforzada prevista coas demais políticas da Unión. Transmitirase así mesmo ao Parlamento Europeo para información.

A autorización de levar a cabo unha cooperación reforzada concederáse mediante unha decisión europea do Consello, que se pronunciará por unanimidade.

Artigo III-420.

1. Calquera Estado membro que desexe participar nunha cooperación reforzada xa existente nun dos ámbitos previstos no número 1 do artigo III-419 notificará-lle ao Consello e á Comisión.

A Comisión confirmará a participación do Estado membro de que se trate nun prazo de catro meses a partir da recepción da devandita notificación. Fará constar, de ser o caso, que se cumpren as condicións de participación e adoptará as medidas transitorias necesarias para a aplicación dos actos xa adoptados no marco da cooperación reforzada.

Non obstante, se a Comisión considera que non se cumpren as condicións de participación, indicará as disposicións necesarias para iso e establecerá un prazo para reconsiderar a solicitude. Ao termo dese prazo, reconsiderará a solicitude conforme o procedemento establecido no segundo parágrafo. Se a Comisión considera que seguen sen se cumprir as condicións de participación, o Estado membro de que se trate poderá someter a cuestión ao Consello, que se deberá pronunciar sobre a solicitude. O Consello pronunciarase de conformidade co número 3 do artigo I-44. Poderá adoptar así mesmo, por proposta da Comisión, as medidas transitorias mencionadas no segundo parágrafo.

2. Calquera Estado membro que desexe participar nunha cooperación reforzada xa existente no marco da política exterior e de seguranza común notificará-lle ao Consello, ao ministro de Asuntos Exteriores da Unión e á Comisión.

O Consello confirmará a participación do Estado membro de que se trate, logo de consulta ao ministro de Asuntos Exteriores da Unión e despois de comprobar, se for caso diso, que cumpre as condicións de participación. O Consello, por proposta do ministro de Asuntos Exteriores da Unión, poderá adoptar así mesmo as medidas transitorias necesarias para a aplicación dos actos xa adoptados no marco da cooperación reforzada. Non obstante, se o Consello considera que non se cumpren as condicións de participación, indicará as disposicións necesarias para iso e establecerá un prazo para reconsiderar a solicitude de participación.

Para efectos deste número, o Consello pronunciarase por unanimidade e de conformidade co número 3 do artigo I-44.

Artigo III-421.

Os gastos resultantes da aplicación dunha cooperación reforzada que non sexan os gastos administrativos ocasionados ás institucións serán sufragados polos Estados membros participantes, a menos que o Consello, por unanimidade de todos os seus membros e logo de consulta ao Parlamento Europeo, decida outra cousa.

Artigo III-422.

1. Cando unha disposición da Constitución que se poida aplicar no marco dunha cooperación reforzada estableza que o Consello se debe pronunciar por unanimidade, este poderá adoptar por unanimidade, de conformidade co disposto no número 3 do artigo I-44, unha decisión europea que estableza que se pronunciará por maioría cualificada.

2. Cando unha disposición da Constitución que se poida aplicar no marco dunha cooperación reforzada estableza que o Consello debe adoptar leis ou leis marco europeas de acordo cun procedemento lexislativo especial, o Consello poderá adoptar por unanimidade, conforme o disposto no número 3 do artigo I-44, unha decisión europea que estableza que se pronunciará conforme o procedemento lexislativo ordinario. O Consello pronunciarase logo de consulta ao Parlamento Europeo.

3. Os números 1 e 2 non se aplicarán ás decisións que teñan repercusións militares ou no ámbito da defensa.

Artigo III-423.

O Consello e a Comisión velarán pola coherencia das accións emprendidas no marco dunha cooperación reforzada, así como pola coherencia das ditas accións coas políticas da Unión, e cooperarán para tal efecto.

TÍTULO VII

Disposicións comúns

Artigo III-424.

Tendo en conta a situación social e económica estrutural de Guadalupe, a Güiana Francesa, Martinica, a Reunión, as Azores, Madeira e as illas Canarias, agravada pola súa distancia, insularidade, reducida superficie, relevo e clima adversos e dependencia económica respecto dun reducido número de produtos, factores cuxa persistencia e combinación prexudican gravemente o seu desenvolvemento, o Consello adoptará, por proposta da Comisión, leis, leis marco, regulamentos e decisións europeos orientados, en particular, a fixar as condicións para a aplicación da Constitución nesas rexións, incluídas as políticas comúns. Pronunciarase logo de consulta ao Parlamento Europeo.

Os actos a que se refire o primeiro parágrafo abranguerán, en particular, as políticas aduaneira e comercial, a política fiscal, as zonas francas, as políticas agrícola e pesqueira, as condicións de abastecemento de materias primas e bens de consumo esenciais, as axudas públicas e as condicións de acceso aos fondos con finalidade estrutural e aos programas horizontais da Unión.

O Consello adoptará os actos a que se refire o primeiro parágrafo tendo en conta as características e exigencias particulares das rexións ultraperiféricas, sen menoscabar a integridade e coherencia do ordenamento xurídico da Unión, incluídos o mercado interior e as políticas comúns.

Artigo III-425.

A Constitución non prexulga de ningún xeito o réxime da propiedade nos Estados membros.

Artigo III-426.

A Unión gozará en cada Estado membro da máis ampla capacidade xurídica que as lexislacións nacionais lles recoñezan ás persoas xurídicas. Poderá, en particular, adquirir ou allear bens mobles e inmobles e comparecer en xuízo. Para tal efecto, estará representada pola Comisión. Non

obstante, a Unión estará representada por cada unha das institucións, en virtude da autonomía administrativa destas, para as cuestións relacionadas co seu funcionamento.

Artigo III-427.

A lei europea regulará o Estatuto dos funcionarios da Unión e o réxime aplicable aos outros axentes da Unión. Adoptarase logo de consulta ás institucións interesadas.

Artigo III-428.

Para desempeñar as funcións que se lle encomendan, a Comisión poderá recoller todo tipo de informacións e proceder a todas as comprobacións necesarias, dentro dos límites e nas condicións que estableza un regulamento ou decisión europea adoptado polo Consello por maioría simple.

Artigo III-429.

1. Sen prexuízo do disposto no artigo 5 do Protocolo sobre os Estatutos do Sistema Europeo de Bancos Centrais e do Banco Central Europeo, a lei ou lei marco europea establecerá as medidas para a elaboración de estatísticas cando iso sexa necesario para levar a cabo as actividades da Unión.

2. A elaboración de estatísticas respectará a imparcialidade, fiabilidade, obxectividade, independencia científica, rendibilidade e o segredo estatístico, e non lles ocasionará cargas excesivas aos operadores económicos.

Artigo III-430.

Os membros das institucións da Unión, os membros dos comités e os funcionarios e axentes da Unión estarán obrigados, mesmo despois de teren cesado nos seus cargos, a non divulgar as informacións que, pola súa natureza, estean amparadas polo segredo profesional, en especial os datos relativos ás empresas e que se refiran ás súas relacións comerciais ou aos elementos dos seus custos.

Artigo III-431.

A responsabilidade contractual da Unión rexerese polo dereito aplicable ao contrato de que se trate.

En materia de responsabilidade extracontractual, a Unión deberá reparar os danos causados polas súas institucións ou polos seus axentes no exercicio das súas funcións, de conformidade cos principios xerais comúns aos dereitos dos Estados membros.

Non obstante o disposto no segundo parágrafo, o Banco Central Europeo deberá reparar os danos causados por si mesmo ou polos seus axentes no exercicio das súas funcións, de conformidade cos principios xerais comúns aos dereitos dos Estados membros.

A responsabilidade persoal dos axentes perante a Unión rexerese polas disposicións do seu Estatuto ou do réxime que lles sexa aplicable.

Artigo III-432.

A sede das institucións da Unión será fixada de común acordo polos Gobernos dos Estados membros.

Artigo III-433.

O Consello adoptará por unanimidade un regulamento europeo que fixe o réxime lingüístico das institucións da Unión, sen prexuízo do Estatuto do Tribunal de Xustiza da Unión Europea.

Artigo III-434.

A Unión gozará no territorio dos Estados membros dos privilexios e das inmunidades necesarios para o cumprimento da súa misión, nas condicións establecidas no Protocolo sobre os privilexios e inmunidades da Unión Europea.

Artigo III-435.

A Constitución non afectará os dereitos e as obrigas que resulten de convenios celebrados con anterioridade ao 1 de xaneiro de 1958 ou, para os Estados que se adherisen, con anterioridade á data da súa adhesión, entre un ou varios Estados membros, por unha parte, e un ou varios Estados terceiros, por outra.

Na medida en que eses convenios sexan incompatibles coa Constitución, o Estado ou os Estados membros de que se trate recorrerán a todos os medios apropiados para eliminar as incompatibilidades que se observasen. En caso necesario, os Estados membros auxiliaranse mutuamente para lograren tal finalidade e adoptarán, se for caso diso, unha postura común.

Ao aplicaren os convenios mencionados no primeiro parágrafo, os Estados membros terán en conta que as vantaxes concedidas na Constitución por cada Estado membro son parte integrante da Unión e están, xa que logo, inseparablemente ligadas á creación de institucións dotadas de atribucións pola Constitución e á concesión de vantaxes idénticas por todos os demais Estados membros.

Artigo III-436.

1. A Constitución non obstará para as normas seguintes:

- a) ningún Estado membro estará obrigado a facilitar información cuxa divulgación considere contraria aos intereses esenciais da súa seguranza;
- b) todo Estado membro poderá adoptar as medidas que considere necesarias para a protección dos intereses esenciais da súa seguranza e que se refiran á produción ou ao comercio de armas, munições e material de guerra; estas medidas non deberán alterar as condicións de competencia no mercado interior respecto dos produtos que non estean destinados a fins especificamente militares.

2. O Consello poderá adoptar por unanimidade, por proposta da Comisión, unha decisión europea que modifique a lista do 15 de abril de 1958 dos produtos aos cales se aplican as disposicións da alínea b) do número 1.

PARTE IV

DISPOSICIÓN XERAIS E DERRADEIRAS

Artigo IV-437. Derrogación dos Tratados anteriores.

1. Este Tratado que establece unha Constitución para Europa derroga o Tratado constitutivo da Comunidade Europea e o Tratado da Unión Europea, así como, nas condicións fixadas no Protocolo sobre os actos e tratados que completaron ou modificaron o Tratado constitutivo da Comunidade Europea e o Tratado da Unión Europea, os actos e tratados que os completaron ou modificaron, sen prexuízo do número 2 deste artigo.

2. Quedan derrogados os Tratados relativos á adhesión:

- a) do Reino de Dinamarca, de Irlanda e do Reino Unido de Gran Bretaña e Irlanda do Norte,
- b) da República Helénica,
- c) do Reino de España e da República Portuguesa,
- d) da República de Austria, da República de Finlandia e do Reino de Suecia, e
- e) da República Checa, da República de Estonia, da República de Chipre, da República de Letonia, da República de Lituania, da República de Hungría, da República de Malta, da República de Polonia, da República de Eslovenia e da República Eslovaca.

Non obstante:

– as disposicións dos Tratados mencionados nas alíneas a) a d) que se recollen ou citan no Protocolo sobre os Tratados e as Actas de adhesión do Reino de Dinamarca, de Irlanda e do Reino Unido de Gran Bretaña e Irlanda do Norte, da República Helénica, do Reino de España e da República Portuguesa, e da República de Austria, da República de Finlandia e do Reino de Suecia seguen en vigor e conservan os seus efectos xurídicos de conformidade co dito Protocolo;

– as disposicións do Tratado mencionado na alínea e) que se recollen ou citan no Protocolo sobre o Tratado e a Acta de adhesión da República Checa, da República de Estonia, da República de Chipre, da República de Letonia, da República de Lituania, da República de Hungría, da República de Malta, da República de Polonia, da República de Eslovenia e da República Eslovaca seguen en vigor e conservan os seus efectos xurídicos de conformidade co dito Protocolo.

Artigo IV-438. Sucesión e continuidade xurídica.

1. A Unión Europea creada por este Tratado sucede á Unión Europea constituída polo Tratado da Unión Europea e á Comunidade Europea.

2. Sen prexuízo do artigo IV-439, as institucións, órganos e organismos existentes na data de entrada en vigor deste Tratado, na súa composición nesa data, exercerán as súas atribucións no sentido deste Tratado, en canto non se adoptasen as novas disposicións en aplicación deste, ou ata o final do seu mandato.

3. Os actos das institucións, órganos e organismos, adoptados sobre a base dos tratados e actos derogados polo artigo IV-437, continúan en vigor. Os seus efectos xurídicos mantéñense en canto os ditos actos non fosen derogados, anulados ou modificados en aplicación deste Tratado. O mesmo acontece cos convenios celebrados entre Estados membros sobre a base dos Tratados e actos derogados polo artigo IV-437.

Os demais elementos do acervo comunitario e da Unión existentes no momento da entrada en vigor deste Tratado mantéñense tamén, en canto non fosen suprimidos ou modificados; nomeadamente, os acordos interinstitucionais, as decisións e acordos adoptados polos representantes dos Gobernos dos Estados membros reunidos no seo do Consello, os acordos celebrados polos Estados membros relativos ao funcionamento da Unión ou da Comunidade ou que teñan vínculo coa actuación destas, as declaracións, incluídas as formuladas en conferencias intergubernamentais, así como as resolucións ou demais tomas de posición do Consello Europeo ou do Consello e as relativas á Unión ou á Comunidade que os Estados membros adoptasen de común acordo.

4. A xurisprudencia do Tribunal de Xustiza das Comunidades Europeas e do Tribunal de Primeira Instancia relativa á interpretación e aplicación dos Tratados e actos derogados polo artigo IV-437, así como dos actos e convenios adoptados en aplicación daqueles, seguen sendo, *mutatis mutandis*, a fonte de interpretación do dereito da Unión e, en particular, das disposicións comparables da Constitución.

5. A continuidade dos procedementos administrativos e xurisdicionais iniciados antes da data de entrada en vigor deste Tratado garántese dentro do respecto da Constitución. As institucións, órganos e organismos responsables destes procedementos adoptarán todas as medidas adecuadas para tal efecto.

Artigo IV-439. Disposicións transitorias relativas a determinadas institucións.

As disposicións transitorias relativas á composición do Parlamento Europeo, á definición da maioría cualificada no Consello Europeo e no Consello, incluídos os casos en que non todos os membros do Consello Europeo ou do Consello participan na votación, e á composición da Comisión, incluído o ministro de Asuntos Exteriores da Unión, están previstas no Protocolo sobre as disposicións transitorias relativas ás institucións e órganos da Unión.

Artigo IV-440. Ámbito de aplicación territorial.

1. Este Tratado é aplicable ao Reino de Bélxica, á República Checa, ao Reino de Dinamarca, á República Federal de Alemaña, á República de Estonia, á República Helénica, ao Reino de España, á República Francesa, a Irlanda, á República Italiana, á República de Chipre, á República de Letonia, á República de Lituania, ao Gran Ducado de Luxemburgo, á República de Hungría, á República de Malta, ao Reino dos Países Baixos, á República de Austria, á República de Polonia, á República Portuguesa, á República de Eslovenia, á República Eslovaca, á República de Finlandia, ao Reino de Suecia e ao Reino Unido de Gran Bretaña e Irlanda do Norte.

2. Este Tratado é aplicable a Guadalupe, á Güiana Francesa, a Martinica, a ReUnión, ás Azores, a Madeira e ás illas Canarias, de conformidade co disposto no artigo III-424.

3. Os países e territorios de ultramar cuxa lista figura no anexo II están sometidos ao réxime especial de asociación definido no título IV da parte III.

Este Tratado non se aplica aos países e territorios de ultramar que manteñan relacións particulares co Reino Unido de Gran Bretaña e Irlanda do Norte que non figuren na citada lista.

4. Este Tratado é aplicable aos territorios europeos cuxas relacións exteriores asuma un Estado membro.

5. Este Tratado é aplicable ás illas Åland coas excepcións que figuraban inicialmente no Tratado mencionado na alínea d) do número 2 do artigo IV-437 e que se recollen no Protocolo sobre os Tratados e as Actas de adhesión do Reino de Dinamarca, de Irlanda e do Reino Unido de Gran Bretaña e Irlanda do Norte; da República Helénica; do Reino de España e da República Portuguesa, e da República de Austria, da República de Finlandia e do Reino de Suecia.

6. Non obstante o disposto nos números 1 a 5:

a) este Tratado non é aplicable ás illas Feroe;

b) este Tratado é aplicable a Akrotiri e Dhekelia, zonas de soberanía do Reino Unido de Gran Bretaña e Irlanda do Norte en Chipre, tan só na medida necesaria para garantir a aplicación do réxime establecido inicialmente no Protocolo relativo ás zonas de soberanía do Reino Unido de Gran Bretaña e Irlanda do Norte en Chipre, anexo á Acta de adhesión que forma parte integrante do Tratado mencionado na alínea e) do número 2 do artigo IV-437, e que se recolle no título III da parte II do Protocolo sobre o Tratado e a Acta de adhesión da República Checa, a República de Estonia, a República de Chipre, a República de Letonia, a República de Lituania, a República de Hungría, a República de Malta, a República de Polonia, a República de Eslovenia e a República Eslovaca;

c) este Tratado é aplicable ás illas Anglo-Normandas e á illa de Man tan só na medida necesaria para garantir a aplicación do réxime establecido inicialmente para esas illas no Tratado mencionado na alínea a) do número 2 do artigo IV-437, e que se recolle na sección 3 do título II do Protocolo sobre os Tratados e as Actas de adhesión do Reino de Dinamarca, de Irlanda e do Reino Unido de Gran Bretaña e Irlanda do Norte; da República Helénica; do Reino de España e da República Portuguesa, e da República de Austria, da República de Finlandia e do Reino de Suecia.

7. O Consello Europeo, por iniciativa do Estado membro de que se trate, poderá adoptar unha decisión europea que modifique o estatuto respecto da Unión dalgún dos países ou territorios dinamarqueses, franceses ou neerlandeses a que se refiren os números 2 e 3. O Consello Europeo pronunciarase por unanimidade, logo de consulta á Comisión.

Artigo IV-441. Unións rexionais.

As disposicións deste Tratado non obstan para a existencia e ao perfeccionamento das Unións rexionais entre Bélxica e Luxemburgo, así como entre Bélxica, Luxemburgo e os Países Baixos, na medida en que os obxectivos desas Unións rexionais non sexan acadados mediante a aplicación do devandito Tratado.

Artigo IV-442. Protocolos e anexos.

Os protocolos e anexos deste Tratado forman parte integrante del.

Artigo IV-443. Procedemento de revisión ordinario.

1. O Goberno de calquera Estado membro, o Parlamento Europeo ou a Comisión poderánlle presentar ao Consello proxectos de revisión deste Tratado. O Consello remitiralles eses proxectos ao Consello Europeo e notificarállelos aos Parlamentos nacionais.

2. Se o Consello Europeo, logo de consulta ao Parlamento Europeo e á Comisión, adopta por maioría simple unha decisión favorable ao exame das modificacións propostas, o presidente do Consello Europeo convocará unha Convención composta por representantes dos Parlamentos nacionais, dos xefes de Estado ou de Goberno dos Estados membros, do Parlamento Europeo e da Comisión. Cando se trate de modificacións institucionais no ámbito monetario, será consultado tamén o Banco Central Europeo. A Convención examinará os proxectos de revisión e adoptará por consenso unha recomendación a unha Conferencia dos representantes dos Gobernos dos Estados membros segundo o disposto no número 3.

O Consello Europeo poderá decidir por maioría simple, logo de aprobación do Parlamento Europeo, non convocar unha Convención cando a importancia das modificacións non o xustifique. Neste último caso, o Consello Europeo establecerá un mandato para unha Conferencia dos representantes dos Gobernos dos Estados membros.

3. Una Conferencia dos representantes dos Gobernos dos Estados membros será convocada polo presidente do Consello co fin de que se aproben de común acordo as modificacións deste Tratado.

As modificacións entrarán en vigor despois de teren sido ratificadas por todos os Estados membros de conformidade coas súas respectivas normas constitucionais.

4. Se, transcorrido un prazo de dous anos desde o asinamento do Tratado que modifica este Tratado, as catro quintas partes dos Estados membros o ratificaron e un ou varios Estados membros encontraron dificultades para proceder á dita ratificación, o Consello Europeo examinará a cuestión.

Artigo IV-444. Procedemento de revisión simplificado.

1. Cando a parte III dispoña que o Consello se pronuncie por unanimidade nun ámbito ou nun caso determinado, o Consello Europeo poderá adoptar unha decisión europea que autorice o Consello a se pronunciar por maioría cualificada nese ámbito ou nese caso.

Este número non se aplicará ás decisións que teñan repercusións militares ou no ámbito da defensa.

2. Cando a parte III dispoña que o Consello adopte leis ou leis marco europeas por un procedemento lexislativo especial, o Consello Europeo poderá adoptar unha decisión europea que autorice a adoptar esas leis ou leis marco polo procedemento lexislativo ordinario.

3. Calquera iniciativa tomada polo Consello Europeo en virtude dos números 1 ou 2 transmitiráselles aos Parlamentos nacionais. En caso de oposición dun Parlamento nacional notificada nun prazo de seis meses a partir desta transmisión, non se adoptará a decisión europea a que se refiren os números 1 ou 2. Na falta de oposición, o Consello Europeo poderá adoptar a citada decisión.

Para a adopción das decisións europeas a que se refiren os números 1 e 2, o Consello Europeo pronunciarase por unanimidade, logo de aprobación do Parlamento Europeo, que se pronunciará por maioría dos membros que o compoñen.

Artigo IV-445. Procedemento de revisión simplificado relativo ás políticas e accións internas da Unión.

1. O Goberno de calquera Estado membro, o Parlamento Europeo ou a Comisión poderánlle presentar ao Consello Europeo proxectos de revisión da totalidade ou parte das disposicións do título III da parte III relativas ás políticas e accións internas da Unión.

2. O Consello Europeo poderá adoptar unha decisión europea que modifique a totalidade ou parte das disposicións do título III da parte III. O Consello Europeo pronunciarase por unanimidade logo de consulta ao Parlamento Europeo e á Comisión, así como ao Banco Central Europeo no caso de modificacións institucionais no ámbito monetario.

Esa decisión europea só entrará en vigor despois de que a aproben os Estados membros, de conformidade coas súas respectivas normas constitucionais.

3. A decisión europea a que se refire o número 2 non poderá aumentar as competencias atribuídas á Unión por este Tratado.

Artigo IV-446. Duración.

Este Tratado celébrase por un período de tempo ilimitado.

Artigo IV-447. Ratificación e entrada en vigor.

1. Este Tratado será ratificado polas Altas Partes Contratantes, de conformidade coas súas respectivas normas constitucionais. Os instrumentos de ratificación serán depositados perante o Goberno da República Italiana.

2. Este Tratado entrará en vigor o 1 de novembro de 2006, sempre que se depositasen todos os instrumentos de ratificación ou, no seu defecto, o primeiro día do segundo mes seguinte ao do depósito do instrumento de ratificación do último Estado signatario que cumpra a devandita formalidade.

Artigo IV-448. Textos auténticos e traducións.

1. Este Tratado, redactado nun exemplar único, en linguas alemá, checa, danesa, eslovaca, eslovena, española, estonia, finesa, francesa, grega, húngara, inglesa, irlandesa, italiana, letona, lituana, maltesa, neerlandesa, polaca, portuguesa e sueca, cuxos textos en cada unha destas linguas son igualmente auténticos, será depositado nos arquivos do Goberno da República Italiana, que remitirá unha copia autenticada a cada un dos Gobernos dos demais Estados signatarios.

2. Este Tratado poderá tamén ser traducido para calquera outra lingua que determinen os Estados membros entre aquelas que, de conformidade cos seus ordenamentos constitucionais, teñan estatuto de lingua oficial na totalidade ou en parte do seu territorio. O Estado membro de que se trate facilitará unha copia certificada destas traducións, que se depositará nos arquivos do Consello.

EN FE DO CAL, os plenipotenciarios infraescritos subscriben este Tratado.